

ΠΟΛΥΧΡΩΜΕΣ ΑΣΠΙΔΕΣ: Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

*Διευκόλυνση
Δραστηριοτήτων
Αυτοπροστασίας
για Παιδιά*

Αυτό το εγχειρίδιο χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Δικαιωμάτων, Ισότητας και Ιθαγένειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (REC 2014-2020). Το περιεχόμενο αυτού του εγγράφου αντιπροσωπεύει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αποδέχεται καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Περιεχόμενα

7	Εισαγωγή
9	Ενότητα 1: Μορφή και χρήση του οδηγού κατάρτισης
9	Κατάρτιση των Διευκολυντών
9	Συμμετέχοντες στο πρόγραμμα κατάρτισης
10	Μεθοδολογία
10	Περιεχόμενα του προγράμματος
10	Συνοπτική ατζέντα/προτεινόμενο πλάνο κατάρτισης
13	Σκοπός και μαθησιακά αποτελέσματα
14	Ενότητα 2: Γενικές σκέψεις για τη διευκόλυνση της κατάρτισης
14	Πρακτικά και υλικοτεχνικά ζητήματα
14	Αριθμός συμμετεχόντων
14	Διάρκεια του προγράμματος
14	Ώρες έναρξης & λήξης
15	Εργασία για το σπίτι & ανεξάρτητη μελέτ
15	Τόπος Διεξαγωγής
15	Απαιτούμενοι πόροι/υλικά
15	Σνακ και διαλείμματα
18	Ικανότητες και προσόντα των διευκολυντών
20	Δημιουργία θετικού κλίματος για την κατάρτιση
19	Συστάσεις
20	Συμφωνία Μάθησης/Βασικοί κανόνες
20	Μέρος απόθεσης ερωτήσεων ("Parking Lot")
20	Διασαφήνιση προσδοκιών & στόχων
21	Δραστηριότητες ολοκλήρωσης
21	Τεχνικές και εργαλεία κατάρτισης
24	Συλλογή ανατροφοδοτήσεων (feedback) από τις ομάδες
25	Χρήση βοηθημάτων κατάρτισης
25	Ασκήσεις για ζέσταμα & δραστηριότητες ενεργοποίησης
29	Επισκόπηση, αξιολόγηση και καταγραφή της μάθησης
29	Καταγραφή της μάθησης
29	Ανασκόπηση κάθε ημέρας
29	Αξιολόγηση
29	Καταγραφέας
30	Διαχείριση "δύσκολων" συμμετεχόντων
31	Αντιμετωπίζοντας αποκαλύψεις
32	Διαφορές μεταξύ ενήλικων και παιδιών μαθητών

34	Ενότητα 3: Εκπαιδευτικό υλικό
34	Προετοιμασία πριν την κατάρτιση
35	Διευκολύνοντας τις συνεδρίες προσομοίωσης
35	Διεργασία
36	Ανατροφοδότηση και ενημέρωση
36	Επιλογή διερεύνησης των προκλήσεων που παρουσιάζει η κατάρτιση
37	Διευκολύνοντας τις συνεδρίες παρουσίασης
38	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 1, Εισαγωγή
41	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 1, 1η Συνεδρία, Τι εννοούμε με τον όρο διασφάλιση;
43	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 1, 2η Συνεδρία, Σχετικά με τις ανησυχίες για τη διασφάλιση
45	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 1, 3η Συνεδρία, Δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου για τα παιδιά
51	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 1, 4η Συνεδρία, Διευκολύνοντας τον οδηγό δραστηριοτήτων KCSS
54	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 1, Σκέψεις και ερωτήσεις από την 1η Ημέρα
56	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 2. Καλωσόρισμα εκ νέου και ανακεφαλαίωση της Ημέρας 1
57	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 2, Σκέψεις και ερωτήσεις από την 2η Ημέρα
57	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 2/Ημέρα 3, 4η Συνεδρία, Διαχείριση κοινών προκλήσεων στην κατάρτιση
58	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 2/Ημέρα 3, Τελικές ερωτήσεις και σκέψεις
59	Πλάνο Συνεδρίας - Ημέρα 3. Καλωσόρισμα εκ νέου και ανακεφαλαίωση της Ημέρας 2
60	Παραρτήματα - Φύλλα και φυλλάδια ασκήσεων
60	Φύλλο Α – Παιχνίδι ορισμών
65	Φύλλο Β – Ανησυχητικές ενδείξεις και συμπτώματα
66	Φύλλο Γ – Ηλικία και ικανότητες
68	Φύλλο Δ – Σημαντικές συμβουλές σχετικά με τη διευκόλυνση
69	Φύλλο Ε – Αντιμετώπιση αποκαλύψεων
70	Φύλλο Ζ – Προσόντα ενός καλού διευκολυντή
71	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΗΓΕΣ

Εισαγωγή

Ο οδηγός διευκόλυνσης της κατάρτισης για διευκολυντές (ToT) δημιουργήθηκε για δύο σκοπούς: Πρώτον, την εισαγωγή και επεξήγηση του υλικού κατάρτισης για όσους διευκολύνουν συνεδρίες διασφάλισης παιδιού σε παιδικές κατασκηνώσεις και αθλητικά σωματεία στην Ελλάδα¹; και δεύτερον, την παροχή σημαντικών πληροφοριών στα άτομα που καταρτίζουν αυτούς τους διευκολυντές, οι οποίες ενδέχεται να είναι χρήσιμες και κατά τη διευκόλυνση των συνεδριών, και ως συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχονται σε όλη την διάρκεια του οδηγού κατάρτισης για τους εκπαιδευτές. Το υλικό που περιλαμβάνεται σε αυτόν τον οδηγό εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 2020.

Ο οδηγός διευκόλυνσης χωρίζεται σε τρεις ενότητες:

Ενότητα 1 – Μορφή και χρήση του οδηγού κατάρτισης - παρέχει μια επισκόπηση του οδηγού κατάρτισης και του πως και πότε θα πρέπει να χρησιμοποιείται.

Ενότητα 2 – Γενικές σκέψεις για τη διευκόλυνση της κατάρτισης - περιλαμβάνει πληροφορίες που είναι χρήσιμες τόσο στους διευκολυντές/εκπαιδευτές που πραγματοποιούν την κατάρτιση, για να τους βοηθήσουν με τη δική τους οργάνωση και τη διευκόλυνση της κατάρτισης, αλλά και για να τις χρησιμοποιήσουν ώστε να υποστηρίξουν τη διευκόλυνση συζητήσεων με συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων όσον αφορά θέματα της κατάρτισης που αφορά το υλικό KCSS για παιδιά.

Ενότητα 3 – Υλικό κατάρτισης - ορίζει τα υλικά κατάρτισης από τον οδηγό για την κατάρτιση των διευκολυντών, συμπεριλαμβανομένων των πλάνων των συνεδριών. Περιγράφει επίσης τον τρόπο οργάνωσης και διευκόλυνσης των συνεδριών προσομοίωσης και παρουσίασης και την απαραίτητη προετοιμασία που απαιτείται πριν από κάθε συνεδρία.

Υπάρχει επίσης ένας ξεχωριστός οδηγός βοηθημάτων που έχει αναπτυχθεί για τους συμμετέχοντες ώστε να λειτουργεί ως υπενθύμιση μόλις ξεκινήσουν τη δική τους κατάρτιση και για να τους υποστηρίξει στη διευκόλυνση της κατάρτισης με παιδιά. Αυτό συμπληρώνει το υλικό κατάρτισης που έχει ετοιμαστεί για παιδιά.

¹ Συγκεκριμένα η σουίτα υλικού KCSS που έχει αναπτυχθεί από την Tdh

Ενότητα 1:

Μορφή και χρήση του οδηγού κατάρτισης

Η ενότητα παρέχει μια επισκόπηση του οδηγού κατάρτισης και του πως και πότε θα πρέπει να χρησιμοποιείται.

Κατάρτιση των Διευκολυντών

Η κατάρτιση των διευκολυντών θα πρέπει να διεξάγεται (ιδανικά) από δύο εκπαιδευτές, που είναι και οι δύο έμπειροι στη διευκόλυνση καταρτίσεων και που έχουν επίσης μια καλή αντίληψη της προστασίας και άλλων παρεμφερών ζητημάτων που σχετίζονται με τον οδηγό κατάρτισης που έχει αναπτυχθεί για παιδιά, όπως τα δικαιώματα των παιδιών, κλπ. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ότι οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα, μόλις ολοκληρώσουν την εκπαίδευση, θα μπορούν να διευκολύνουν επαρκώς συνεδρίες με παιδιά. Παρόλο που αναγνωρίζουμε ότι αυτό δεν είναι πάντα δυνατό, είναι μια καλή πρακτική να έχετε δύο εκπαιδευτές να διευκολύνουν τα προγράμματα που αφορούν τη διασφάλιση και την παιδική προστασία, λόγω της ευαίσθητης φύσης του θέματος. Ένα όφελος από τη χρήση δύο εκπαιδευτών είναι ότι μπορούν να επιλεγθούν ώστε να συμπληρώνουν ο ένας τον άλλον. Για παράδειγμα, ο ένας μπορεί να έχει περισσότερο εμπειρική μάθηση, και ο άλλος περισσότερο θεωρητική.

Η χρήση δύο εκπαιδευτών επιτρέπει επίσης στους εκπαιδευτές να έχουν αντίθετες απόψεις σε ένα θέμα - κάτι που μπορεί να είναι χρήσιμο για τη δημιουργία συζήτησης σε δύσκολα θέματα, ή όταν ένας συμμετέχοντας έχει μια άποψη που δεν υποστηρίζεται εντός της ομάδας και σταδιακά απομονώνεται. Όπου είναι δυνατό να υπάρχουν δύο εκπαιδευτές, η σχέση μεταξύ των εκπαιδευτών θα έχει σημαντική επίδραση στην εκμάθηση της ομάδας. Είναι σημαντικό οι εκπαιδευτές να έχουν χρόνο να συζητήσουν τους ρόλους τους και τις ιδέες τους, και να ξεκαθαρίσουν τις προσδοκίες τους πριν ξεκινήσει η εκπαίδευση. Αυτό περιλαμβάνει διαπραγματεύσεις σχετικά με το ποιος θα λάβει την ευθύνη για ποιο πράγμα. Αν και ορισμένοι εκπαιδευτές είναι πολύ χαρούμενοι να έχουν τον συν-εκπαιδευτή τους να συμμετέχει και να βοηθάει καθ' όλη τη διάρκεια της συνεδρίας, άλλοι το θεωρούν ενοχλητικό και ότι τους υπονομεύει.

Συμμετέχοντες στο πρόγραμμα κατάρτισης

Η κατάρτιση στοχεύει σε νεαρούς ενήλικες, όπως αρχηγοί κοινοτήτων, ψυχολόγοι κατασκηνώσεων, συντονιστές δραστηριοτήτων κλπ., ή αντίστοιχο προσωπικό σε αθλητικά σωματεία, καθώς είναι αναμενόμενο ότι διαθέτουν περισσότερες ικανότητες και εμπειρία στη διευκόλυνση δραστηριοτήτων με παιδιά. Ιδανικά, οι συμμετέχοντες θα πρέπει

ήδη να έχουν παρακολουθήσει κατάρτιση για τη διασφάλιση, αλλά κατ' ελάχιστο θα πρέπει να έχουν λάβει προσανατολισμό σχετικά (και αντίγραφο) της Πολιτικής Διασφάλισης Παιδιού, μαζί με άλλες διαδικασίες ή πολιτικές (για παράδειγμα Κώδικες συμπεριφοράς) που ισχύουν στο σωματείο/ κατασκήνωση τους.

Μεθοδολογία

Το πρόγραμμα πραγματοποιείται με συμμετοχές και είναι βιωματικό. Αυτό σημαίνει ότι οι συμμετέχοντες μαθαίνουν μέσω της διαδικασίας του μαθήματος, παρά από μια επίσημη παρουσίαση. Για αυτόν τον λόγο ο ΜΕΓΙΣΤΟΣ αριθμός συμμετεχόντων θα πρέπει να είναι 22.

Δεδομένης της μεθοδολογίας, και καθώς ο χώρος για την κατάρτιση θα έχει ενδεχομένως περιορισμένες δυνατότητες, περιλαμβάνεται ελάχιστη επίσημη

Περιεχόμενα του προγράμματος

Το πρόγραμμα θα πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός τριών πλήρων ημερών. Οι συνεδρίες έχουν σχεδιαστεί ώστε να παρέχουν στους συμμετέχοντες αρκετό χρόνο ώστε να μπορούν να εξερευνήσουν τυχόν θέματα και επίσης να εξασκήσουν τις ικανότητες κατάρτισής τους. Προβλέπεται επίσης και η δυνατότητα να γίνει το μάθημα εντός δύο ημερών. Αυτή η επιλογή δεν προτείνεται, και θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί μόνο για όσους διαθέτουν ταυτόχρονα υψηλό επίπεδο γνώσεων στη διευκόλυνση και σημαντική γνώση σχετικά με τη διασφάλιση και άλλες σχετικές έννοιες. Αυτό γίνεται επειδή η συμπυκνόμενη εκδοχή των δύο ημερών του προγράμματος κατάρτισης δεν παρέχει αρκετό χρόνο για τη διερεύνηση θεματικών περιεχομένων και την πρακτική παράδοση συνεδριών. Αυτή η πλευρά της κατάρτισης - η πρακτική στην παράδοση συνεδριών-εκτιμάται ιδιαίτερα από τους συμμετέχοντες που συμμετείχαν στο πιλοτικό πρόγραμμα κατάρτισης για διευκολυντές.

Σε περίπτωση που χρησιμοποιηθεί η συμπυκνόμενη εκδοχή των δύο ημερών του προγράμματος,

παρουσίαση στον οδηγό κατάρτισης. Αντίθετα, οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στο μάθημα είναι κυρίως οι ασκήσεις προσομοίωσης με παιδιά, και η συζήτηση ή οι ασκήσεις μικρών ομάδων/μελέτες περιπτώσεων, οι οποίες στοχεύουν στην απαραίτητη θεωρητική γνώση.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διευκόλυνσης των συνεδριών προσομοίωσης περιλαμβάνονται στην Ενότητα 3.

συνιστάται οι συμμετέχοντες να γίνουν ομάδα με έναν έμπειρο εκπαιδευτή για τη διασφάλιση παιδιού, ο οποίος έχει τις δεξιότητες που χρειάζεται για να δουλέψει με παιδιά κατά τον πρώτο γύρο της παράδοσης κατάρτισης για παιδιά.

Συνοπτική ατζέντα/προτεινόμενο πλάνο κατάρτισης

Να σημειωθεί ότι, εκτός των συνεδριών προσομοίωσης/παρουσίασης, κάθε μια από τις κύριες συνεδρίες διαρκεί 1-2 ώρες. Η διάρκεια που προτείνεται είναι κατά προσέγγιση και θα εξαρτηθεί από τον αριθμό συμμετεχόντων και τις επιλογές όσον αφορά τις δραστηριότητες ενεργοποίησης, την ανακεφαλαίωση, κλπ.

Η Ημέρα 1 θα πρέπει να οργανωθεί ως ελαφρώς μεγαλύτερη σε διάρκεια εργάσιμη ημέρα ώστε να καλύψει ορισμένες από τις απαραίτητες πληροφορίες υπόβαθρου και τεχνικές πληροφορίες. Αυτό θα επιτρέπει επίσης στους συμμετέχοντες να περάσουν χρόνο κατά τη διάρκεια του προγράμματος (την Ημέρα 2) για να ξεκινήσουν να προετοιμάζουν τις συνεδρίες προσομοίωσης/παρουσίασης.

ΗΜΕΡΑ 1	ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΩΝ ΗΜΕΡΩΝ	ΣΥΜΠΤΥΓΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΔΥΟ ΗΜΕΡΩΝ
Εισαγωγή 30 λεπτά	Καλωσόρισμα <ul style="list-style-type: none"> Συστάσεις και ασκήσεις "προθέρμανσης" Βασικοί κανόνες Διερεύνηση του τρόπου εδραίωσης ενός καλού περιβάλλοντος για εργασία με παιδιά κατά τη διάρκεια της συνεδρίας. Θέματα προγράμματος 	Καλωσόρισμα <ul style="list-style-type: none"> Συστάσεις και ασκήσεις "προθέρμανσης" Βασικοί κανόνες Διερεύνηση του τρόπου εδραίωσης ενός καλού περιβάλλοντος για εργασία με παιδιά κατά τη διάρκεια της συνεδρίας. Θέματα προγράμματος
1η Συνεδρία 60 λεπτά	Τι εννοούμε με τον όρο διασφάλιση <ul style="list-style-type: none"> Κύριοι ορισμοί (π.χ. Διασφάλιση, Προστασία παιδιού, διασφάλιση) Είδη βλάβης Αναγνωρίζοντας βασικούς ρόλους στη διασφάλιση 	What do we mean by safeguarding <ul style="list-style-type: none"> Κύριοι ορισμοί (π.χ. Διασφάλιση, Προστασία παιδιού, διασφάλιση) Είδη βλάβης Αναγνωρίζοντας βασικούς ρόλους στη διασφάλιση
2η Συνεδρία 60 λεπτά	Ανησυχίες σχετικά με τη διασφάλιση <ul style="list-style-type: none"> Συγκεκριμένες ανησυχητικές καταστάσεις Αναγνωρίζοντας ανησυχητικές ενδείξεις 	Ανησυχίες σχετικά με τη διασφάλιση <ul style="list-style-type: none"> Συγκεκριμένες καταστάσεις ανησυχίας Αναγνωρίζοντας ανησυχητικές ενδείξεις
3η Συνεδρία 120 λεπτά	Δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου για τα παιδιά <ul style="list-style-type: none"> Διαφορετικές ανάγκες παιδιών σε διαφορετικές ηλικίες Σημασία υποστήριξης για τα παιδιά Διαχείριση αποκαλύψεων - πως να απαντήσετε Πως να αναφέρετε οποιεσδήποτε ανησυχίες Αξιολόγηση κινδύνου 	Δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου για τα παιδιά <ul style="list-style-type: none"> Διαφορετικές ανάγκες παιδιών σε διαφορετικές ηλικίες Σημασία υποστήριξης για τα παιδιά Διαχείριση αποκαλύψεων - πως να απαντήσετε Πως να αναφέρετε οποιεσδήποτε ανησυχίες Αξιολόγηση κινδύνου
4η Συνεδρία 90 λεπτά	Ο ρόλος του διευκολυντή <ul style="list-style-type: none"> Ικανότητες και προσόντα των διευκολυντών Τι να κάνετε και τι να μην κάνετε στη διευκόλυνση συνεδριών με παιδιά Εισαγωγή του οδηγού κατάρτισης <ul style="list-style-type: none"> Τι περιλαμβάνεται/συνεδρίες Πώς να χρησιμοποιήσετε το υλικό κατάρτισης 	Ο ρόλος του διευκολυντή <ul style="list-style-type: none"> Ικανότητες και προσόντα των διευκολυντών Τι να κάνετε και τι να μην κάνετε στη διευκόλυνση συνεδριών με παιδιά Εισαγωγή του οδηγού κατάρτισης <ul style="list-style-type: none"> Τι περιλαμβάνεται/συνεδρίες Πώς να χρησιμοποιήσετε το υλικό κατάρτισης

Σύνοψη 1ης Ημέρας 15 λεπτά	Σκέψεις και ερωτήσεις από την Ημέρα 1	Σκέψεις και ερωτήσεις από την Ημέρα 1
	<ul style="list-style-type: none"> Διερεύνηση σχετικά με τη σημασία της επισκόπησης κατά τη συνεδρία Επαφή με μια τεχνική για επισκόπηση 	<ul style="list-style-type: none"> Διερεύνηση σχετικά με τη σημασία της επισκόπησης κατά τη συνεδρία Επαφή με μια τεχνική για επισκόπηση
ΗΜΕΡΑ 2	ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΩΝ ΗΜΕΡΩΝ	ΣΥΜΠΤΥΓΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΔΥΟ ΗΜΕΡΩΝ
Ανακεφαλαίωση και προετοιμασία 15 λεπτά	Καλωσόρισμα εκ νέου και ανακεφαλαίωση της Ημέρας 1 <ul style="list-style-type: none"> Οποιοσδήποτε σκέψεις από την προηγούμενη ημέρα, και δραστηριότητα ενεργοποίησης - διερεύνηση της σημασίας των δραστηριοτήτων ενεργοποίησης κατά τη συνεδρία Επεξήγηση συνεδριών προσομοίωσης (τρόπος διεξαγωγής) και χωρισμός σε ομάδες 	Καλωσόρισμα εκ νέου και ανακεφαλαίωση της Ημέρας 1 <ul style="list-style-type: none"> Οποιοσδήποτε σκέψεις από την προηγούμενη ημέρα, και δραστηριότητα ενεργοποίησης - διερεύνηση της σημασίας των δραστηριοτήτων ενεργοποίησης κατά τη συνεδρία Επεξήγηση συνεδριών παρουσίασης (τρόπος διεξαγωγής) και χωρισμός σε ομάδες
Συνεδρία 5	Προετοιμασία για τις παρουσιάσεις των συνεδριών Προετοιμασία ομάδων για τις συνεδρίες προσομοίωσης - βλ. σημείωση παρακάτω	Προετοιμασία για τις παρουσιάσεις των συνεδριών Οι ομάδες θα προετοιμάσουν μια παρουσίαση 15 λεπτών στη συνεδρία για να εξηγήσουν τη μεθοδολογία και παραλλαγές για μικρότερα παιδιά.
Συνεδρία 6		Παρουσιάσεις κορμού προγράμματος συν προαιρετικές συνεδρίες 1-4 (από KCSS)
Συνεδρία 7	Προσομοίωση κύριας συνεδρίας και συνεδρίες 1-4 (από KCSS)	Παρουσίαση προαιρετικών συνεδριών 5-10 (KCSS)
Συνεδρία 8		Διαχείριση κοινών προκλήσεων στην κατάρτιση <ul style="list-style-type: none"> Διερεύνηση κοινών προκλήσεων που συναντώνται στην κατάρτιση και αναγνώριση κατάλληλων στρατηγικών για την αντιμετώπισή τους.
Κλείσιμο/ Τέλος Ημέρας 2ης	Σκέψεις και ερωτήσεις από την Ημέρα 2	Τελικές ερωτήσεις και σκέψεις <ul style="list-style-type: none"> Διερεύνηση της σημασίας της ολοκλήρωσης των δραστηριοτήτων με θετικό τρόπο και της αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της συνεδρίας Αξιολόγηση του προγράμματος

ΗΜΕΡΑ 3	ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΩΝ ΗΜΕΡΩΝ	ΣΥΜΠΤΥΓΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΔΥΟ ΗΜΕΡΩΝ
Ανακεφαλαίωση και προετοιμασία 15 λεπτά	Καλωσόρισμα εκ νέου και ανακεφαλαίωση της Ημέρας 2	
Συνεδρία 9	Προσομοίωση των συνεδριών 5-10 (KCSS)	
Συνεδρία 10		
Συνεδρία 11		
Συνεδρία 12 45 λεπτά	Διαχείριση κοινών προκλήσεων στην κατάρτιση (Προαιρετικό) <ul style="list-style-type: none"> Διερεύνηση κοινών προκλήσεων που συναντώνται στην κατάρτιση και αναγνώριση κατάλληλων στρατηγικών για την αντιμετώπισή τους. 	
Κλείσιμο 30 λεπτά	Τελικές ερωτήσεις και σκέψεις <ul style="list-style-type: none"> Διερεύνηση της σημασίας της ολοκλήρωσης των δραστηριοτήτων με θετικό τρόπο και της αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της συνεδρίας Αξιολόγηση του προγράμματος 	

Σκοπός και μαθησιακά αποτελέσματα

Ο κύριος σκοπός του προγράμματος είναι ο εφοδισμός των συμμετεχόντων με τις απαραίτητες δεξιότητες και τη γνώση ώστε να μπορέσουν να διευκολύνουν με ασφάλεια και με τον κατάλληλο τρόπο, συνεδρίες διασφάλισης με παιδιά σε παιδικές κατασκηνώσεις/αθλητικά σωματεία χρησιμοποιώντας το υλικό του KCSS για παιδιά που έχει αναπτυχθεί και τεθεί σε πιλοτική εφαρμογή από την Tdh Hellas κατά το 2020 για χρήση στην Ελλάδα.

Τα κύρια αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα κατάρτισης είναι:

- Να κατανοήσουν την έννοια της διασφάλισης και τους κινδύνους για τα παιδιά στο πλαίσιο τους
- Να γνωρίζουν πως να αντιδράσουν και να αναφέρουν μια αποκάλυψη,
- Να κατανοήσουν πως σχετίζεται ο οδηγός KCSS
- Να γνωρίζουν τα κύρια μηνύματα/αποτελέσματα κάθε συνεδρίας,
- Να αισθάνονται αυτοπεποίθηση σχετικά με τη χρήση του υλικού κατάρτισης KCSS για παιδιά.

Ενότητα 2

Γενικές σκέψεις για τη διευκόλυνση της κατάρτισης

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει πληροφορίες που είναι χρήσιμες στους εκπαιδευτές που πραγματοποιούν την κατάρτιση, τόσο για να τους βοηθήσουν με τη δική τους οργάνωση και διευκόλυνση της κατάρτισης, όσο και για να υποστηρίξουν τη διευκόλυνση συζητήσεων με συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων, όσον αφορά θέματα σχετικά με την κατάρτιση των ιδίων, που θα απευθύνουν σε παιδιά.

Πρακτικά και υλικοτεχνικά ζητήματα²

Αναγνωρίζουμε ότι ενδέχεται να υπάρχουν πολύ περιορισμένες επιλογές όσον αφορά τις πρακτικές διευθετήσεις που μπορούν να γίνουν, ειδικά σε περίπτωση που υπάρχουν οικονομικές δυσκολίες, αλλά πάντα αξίζει να δείτε πως μπορείτε να αξιοποιήσετε στο μέγιστο τους πόρους που ήδη έχετε, ή τουλάχιστον να ελαχιστοποιήσετε οποιονδήποτε αρνητικό αντίκτυπο στο μάθημα.

Αριθμός συμμετεχόντων

Ο αριθμός συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, θα επηρεάσει τόσο τη δυναμική του προγράμματος, όσο και τον εφικτό βαθμό συμμετοχής. Εάν υπάρχουν πολύ λίγοι πιθανοί συμμετέχοντες, η πιθανότητα ανταλλαγής πληροφοριών θα είναι περιορισμένη, ενώ εάν υπάρχουν υπερβολικά πολλοί, θα υπάρχει λίγος χρόνος για ιδιαίτερη προσοχή στο κάθε άτομο και οι ανατροφοδοτήσεις (feedback) θα είναι επίπονη διαδικασία. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τις συνεδρίες προσομοίωσης, εάν υπάρχουν υπερβολικά πολλοί συμμετέχοντες, δε θα είναι δυνατό να εξασκήσουν όλοι οι συμμετέχοντες τις δεξιότητες διευκόλυνσης των μαθημάτων.

Διάρκεια του προγράμματος

Ενώ η διάρκεια του προγράμματος θα εξαρτάται φυσικά από το πρόγραμμα κατάρτισης που θα αναπτυχθεί, ένα κύριος καθοριστικός παράγοντας

θα είναι ο διαθέσιμος χρόνος, και σε μεγάλη έκταση αυτό θα επηρεαστεί από τους διαθέσιμους πόρους. Όπως έχει προαναφερθεί χρειάζονται ουσιαστικά τρεις πλήρεις ημέρες για το πρόγραμμα κατάρτισης για διευκολυντές. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να περιμένουν ότι θα αναλάβουν την προετοιμασία για τις συνεδρίες που θα διδάξουν εκτός των επίσημων ωρών του προγράμματος.

Ώρες έναρξης & λήξης

Οι ώρες άφιξης και αποχώρησης θα πρέπει να οριστούν ώστε να διασφαλιστεί ότι οι συμμετέχοντες μπορούν να επωφεληθούν από το πλήρες πρόγραμμα. Είναι συχνά πολύ ενοχλητικό εάν οι συμμετέχοντες δεν μπορούν να παρακολουθήσουν κάθε συνεδρία. Σε περίπτωση που οι συμμετέχοντες διανύουν μεγάλη απόσταση, είναι σημαντικό να διασφαλίσετε την άνεση τους. Ίσως είναι απαραίτητο να διασφαλίσετε τη διαμονή τους και να παρέχετε πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία. Όπου τα προγράμματα είναι κατ' οίκον, είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί ποια έξοδα, εφόσον υπάρχουν, θα καλυφθούν από τους συντονιστές, και εάν υπάρχουν οποιεσδήποτε λογιστικές διαδικασίες σχετικές με τις αμοιβές.

² Να σημειωθεί ότι τα περιεχόμενα για αυτήν την ενότητα έχουν προσαρμοστεί από σημειώσεις που έχουν προετοιμαστεί για την Tdh Albania σχετικά με τη διευκόλυνση κατάρτισης για εργαζόμενους στον τομέα της παιδικής προστασίας.

Εργασία για το σπίτι & ανεξάρτητη μελέτη

Ορισμένα προγράμματα περιλαμβάνουν ως προαπαιτούμενο για τους συμμετέχοντες, τη μελέτη εκτός μαθήματος, για παράδειγμα διάβασμα πριν το μάθημα για προετοιμασία ή για να ολοκληρώσουν μια εργασία για το σπίτι. Προφανώς και η ανεξάρτητη μελέτη μπορεί να αποδειχθεί ωφέλιμη καθώς παρέχει αποτελεσματικά περισσότερο χρόνο για να εξερευνήσει κάποιος το θέμα. Ωστόσο, για διάφορους λόγους, ορισμένες φορές οι αναθέσεις για ανεξάρτητη μελέτη δεν ολοκληρώνονται. Παρά το γεγονός αυτό, λόγω του περιορισμένου χρόνου που θα είναι πιθανόν διαθέσιμος για τον οδηγό κατάρτισης για τους εκπαιδευτές (τρεις ημέρες), οι συμμετέχοντες θα πρέπει να περιμένουν ότι θα χρειαστεί επίσης να αφιερώσουν λίγο χρόνο εκτός, ώστε να προετοιμάσουν τις συνεδρίες προσομοίωσης/παρουσίασης.

Τόπος Διεξαγωγής

Ο ιδανικός τόπος διεξαγωγής είναι ένα μέρος το οποίο:

- Είναι αρκετά μεγάλο για να μπορεί η ομάδα να κάθεται άνετα κατά τη διάρκεια των μεγάλων ομαδικών συζητήσεων/παρουσιάσεων, και για να έχει χώρο να κυκλοφορεί κατά τη διάρκεια των ομαδικών εργασιών και των πρακτικών ασκήσεων,
- Με "διαχωρισμένα" δωμάτια ή χώρους όπου μικρές ομάδες μπορούν να δουλέψουν με άνεση,
- Με καλή θερμοκρασία, με σύστημα θέρμανσης/κλιματισμού που προσαρμόζεται,
- Με φυσικό φως, και ει δυνατόν με παράθυρα που ανοίγουν για καθαρό αέρα,
- Κοντά στις τουαλέτες και στους χώρους διαλείμματος, αλλά όχι όπου υπάρχει πολύ κίνηση πεζών ή φασαρία,
- Με ευέλικτα καθίσματα κατά προτίμηση, καθώς πολλές δραστηριότητες της κατάρτισης περιλαμβάνουν κίνηση

Τα παρακάτω διαγράμματα δείχνουν διαφορετικούς τύπους οργάνωσης των θέσεων. Καθίσματα με τραπέζια ώστε να μπορούν να αφήνουν τα υλικά πάνω οι συμμετέχοντες αλλά να μπορούν να βλέπουν και ο ένας τον άλλον ("στυλ μικρών ομάδων" ή "στυλ σε σχήμα U") ενθαρρύνουν μεγαλύτερη αλληλεπίδραση και βοηθούν σε ένα καλύτερο περιβάλλον μάθησης, από ότι οι κλασικές θέσεις σε στυλ "τάξης". Το ιδανικό θα ήταν μικρά τραπέζια που θα επέτρεπαν σε όλους να μπορούν να συμμετέχουν σε μεγάλες ομαδικές συζητήσεις και να μπορούν να δουλέψουν

εύκολα σε μικρότερες ομάδες (χρήσιμο σε περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμα "διαχωρισμένα" δωμάτια).

Απαιτούμενοι πόροι/υλικά

Ορισμένοι εκπαιδευτές θεωρούν χρήσιμη τη δημιουργία μιας "εργαλειοθήκης" που παίρνουν μαζί τους στα προγράμματα κατάρτισης και η οποία περιέχει όλα τα απαραίτητα γενικά αναλώσιμα για την κατάρτιση, όπως:

- Πίνακας σεμιναρίων
- Κολλητική ταινία/Blu tack (για να κολλήσετε χαρτιά στους τοίχους) ή πινέζες
- Μαρκαδόροι/στυλό & μολύβια
- "Post It" για σημειώσεις/μικρές κάρτες
- Μικρές χρωματιστές κάρτες (σε διαφορετικά χρώματα/σχέδια)
- Ψαλίδια
- Χαρτί για σημειώσεις/σχέδιο

Τυχόν συγκεκριμένοι πόροι και υλικά που απαιτούνται για τις συνεδρίες ξεχωριστά είναι σημειωμένοι στα πλάνα συνεδρίας, όπως για παράδειγμα απαιτούμενα αντίγραφα των βοηθημάτων που θα μοιραστούν ή ασκήσεις που θέλουν προετοιμασία εκ των προτέρων.

Σνακ και διαλείμματα

Παρόλο που αυτό μοιάζει προφανές, αξίζει να αφιερώσετε λίγη σκέψη στις προετοιμασίες που πρέπει να γίνουν για τα σνακ και τα διαλείμματα ώστε να διασφαλίσετε ότι θα είναι μια παραγωγική χρήση του χρόνου.

Προκειμένου να διατηρηθούν τα επίπεδα ενέργειας, είναι σημαντικό να διασφαλίσετε ότι παρέχονται αρκετά διαλείμματα. Τα διαλείμματα παρέχουν επίσης τη δυνατότητα για δικτύωση και ανεπίσημες ανταλλαγές πληροφοριών τις οποίες οι συμμετέχοντες συχνά βρίσκουν εξίσου χρήσιμες με τις πιο επίσημες συνεδρίες. Οι συζητήσεις στη διάρκεια του διαλείμματος μπορούν να δώσουν στους συμμετέχοντες χρόνο για να σκεφτούν σχετικά με το τι εξετάστηκε κατά την προηγούμενη συνεδρία και να μοιραστούν περαιτέρω τις σκέψεις και τις ιδέες τους.

Ανεπίσημες συζητήσεις που δεν σχετίζονται με το μάθημα μπορούν επίσης να βοηθήσουν τη δημιουργία σχέσεων που είναι σημαντικές τόσο για το μάθημα όσο και στην περίπτωση που οι συμμετέχοντες δουλέψουν μαζί στο μέλλον.

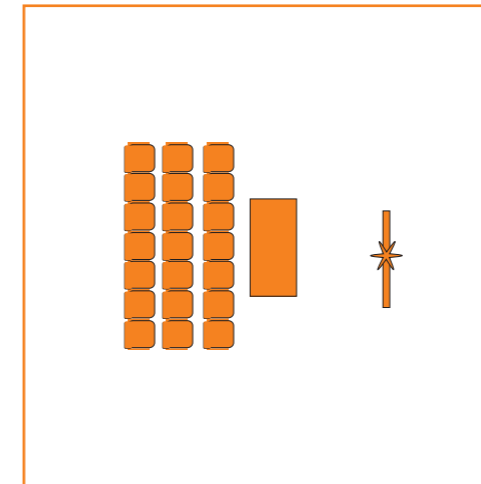
Είναι καλή ιδέα να επιτρέψετε ένα διάλειμμα στη μέση του πρωινού και ένα διάλειμμα κατά το απόγευμα για τσάι/καφέ. Κάθε διάλειμμα θα πρέπει να διαρκεί 15-30 λεπτά. Αυτό σημαίνει ότι εάν μια συνεδρία διαρκέσει περισσότερο από το προκαθορισμένο, υπάρχει ακόμα χρόνος για τους συμμετέχοντες για διάλειμμα, χωρίς να βάζουν σε κίνδυνο το πρόγραμμα της ημέρας.

Είναι σημαντικό να ελέγξετε ρωτώντας τους συμμετέχοντες πριν την έναρξη του προγράμματος (συνήθως ως μέρος της διαδικασίας εγγραφής), εάν υπάρχουν οποιεσδήποτε διατροφικές απαιτήσεις. Είναι επίσης συνετό να ελέγξετε εκ νέου αυτήν την πληροφορία μόλις φτάσουν οι συμμετέχοντες. Εκείνη τη στιγμή οι εκπαιδευτές θα πρέπει να

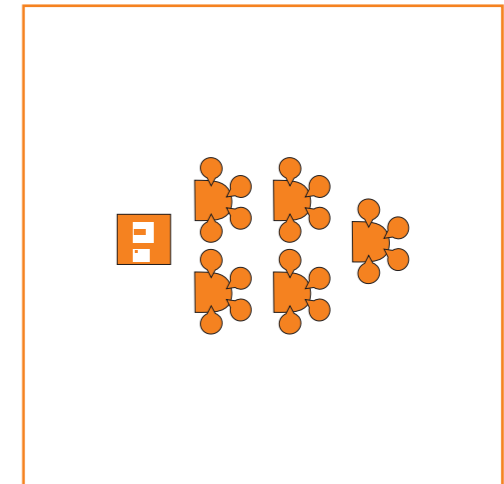
επιβεβαιώσουν εάν υπάρχει ιατρικός ή άλλος λόγος για διαλείμματα σε συγκεκριμένες ώρες με τους συμμετέχοντες (π.χ. για λήψη φαρμάκων ή προσευχή).

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν πόροι για να πληρωθεί το φαγητό και τα σνακ, τότε αυτό θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο στους συμμετέχοντες εξαρχής, έτσι ώστε να έχουν τη δυνατότητα να προβούν στις δικές τους ετοιμασίες. Όπου είναι δυνατό, τα σνακ θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις φυσικές ανάγκες των συμμετεχόντων. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται μια αίσθηση υποστηρικτικού περιβάλλοντος, όπου οι άνθρωποι εκτιμούνται. Αυτό συντελεί και στο θετικό περιβάλλον κατάρτισης.

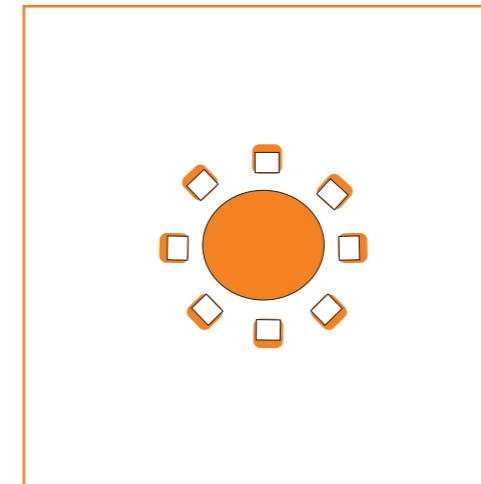
Διάταξη Σχολικής Αίθουσας

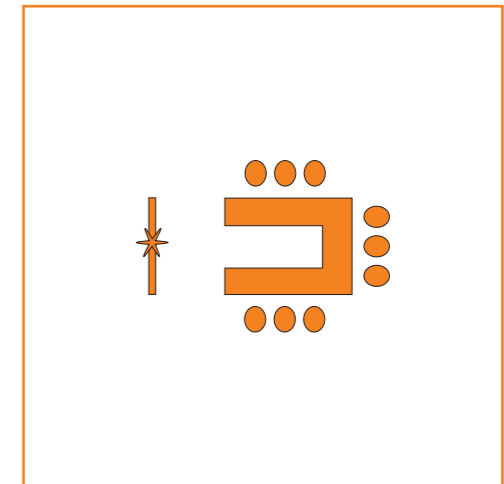
Διάταξη Ομαδικής Συνεργασίας

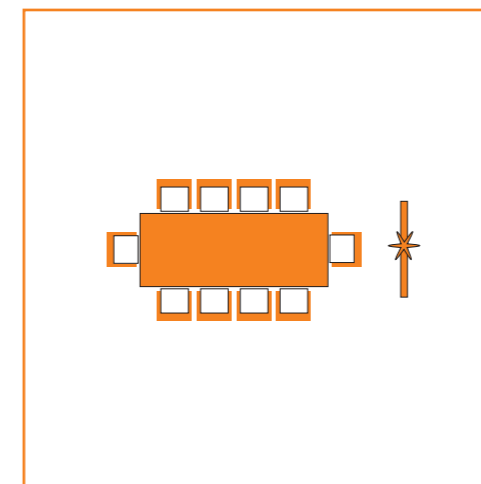
Διάταξη Στρογγυλής Τραπέζης (Κυκλική)

Διάταξη σε σχήμα Π (Παραλληλογράμμου)

Διάταξη Συμβουλίου

Διάταξη Θεατρική

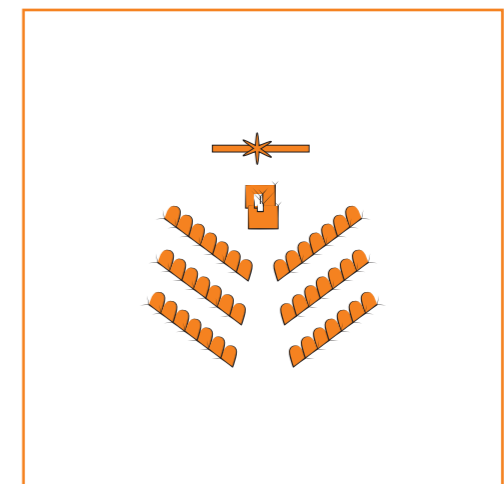

FIG. 1 Τυπική οργάνωση θέσεων/διάταξη χώρου

Ικανότητες και προσόντα των εκπαιδευτών

Οι ικανότητες και τα προσόντα των εκπαιδευτών είναι σημαντικά για την επιτυχία οποιουδήποτε προγράμματος. Μια ιδέα είναι ότι ένας καλός εκπαιδευτής μπορεί να εκπαιδεύσει κάποιον άλλον πάνω σε οποιοδήποτε θέμα. Ενώ είναι σίγουρα αλήθεια ότι δεν θεωρείται απαραίτητα καλός εκπαιδευτής, όποιος έχει πολλές γνώσεις σχετικά με ένα αντικείμενο, δεν είναι αλήθεια ότι μπορεί οποιοσδήποτε να εκπαιδεύει άλλους σε ένα ειδικό θέμα (όπως είναι η διασφάλιση) χωρίς σημαντική εμπειρία ή έρευνα.

Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να φύγουν από το πρόγραμμα κατάρτισης με ξεκάθαρη κατανόηση των θεμάτων και των ενοτήτων. Επομένως, οι εκπαιδευτές, ενώ δεν είναι απαραίτητο να είναι οι ειδικοί, θα πρέπει να κατανοούν το περιεχόμενο έτσι ώστε να μπορούν να απαντήσουν κατάλληλα σε ερωτήσεις και να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε ζητήματα προκύψουν. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τεχνικές παρανοήσεις.

Ένα καλός εκπαιδευτής διαθέτει:

- **Ευαισθησία ως προς τα αισθήματα των άλλων**

Ένας καλός εκπαιδευτής θα βοηθήσει στη δημιουργία και τη διατήρηση ενός περιβάλλοντος εμπιστοσύνης και ειλικρίνειας, όπου όλοι αισθάνονται ασφαλείς να μιλήσουν με ειλικρίνεια και όπου είναι σεβαστές οι διαφορετικές απόψεις. Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν εκφράζουν την δυσφορία τους, τα πληγωμένα τους αισθήματα ή τον θυμό τους. Αντίθετα, θα αποσυρθούν σιωπηρά από τη συζήτηση ή θα είναι εριστικοί ή θα διακόπτουν τη διαδικασία. Το να καταλαβαίνεις πως νιώθουν τα άτομα και να γνωρίζεις πως να ανταποκριθείς, είναι σημαντική δεξιότητα στην εκπαίδευση.

- **Ευαισθησία προς το αίσθημα της ομάδας ως σύνολο**

Σε οποιαδήποτε ομάδα, το σύνολο είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των μερών της. Η "χημεία" μιας ομάδας γενικότερα αντικατοπτρίζει κοινά αισθήματα. Μια ομάδα μπορεί να είναι πρόθυμη, νευρική, θυμωμένη, να βαριέται, να είναι ενθουσιώδης, καχύποπτη ή ακόμα και επιπόλαια. Η καθιέρωση μιας δυναμικής συνεργασίας είναι απαραίτητη για ένα σωστό περιβάλλον μάθησης.

- **Ευαισθησία προς την ιδιότητα και την ικανότητα μεμονωμένων ατόμων στην ομάδα**

Στις περισσότερες καταρτίσεις, ιδίως στις πολυπληθείς ομάδες, υπάρχουν συμμετέχοντες με πολύ διαφορετικά υπόβαθρα και εμπειρία. Ένας καλός εκπαιδευτής θα είναι ευαίσθητος ως προς το πως αντιλαμβάνεται κάθε συμμετέχων τον εαυτό του και τους άλλους στην ομάδα. Μπορεί να πάρει χρόνο να χτιστεί η εμπιστοσύνη και να δημιουργηθεί το περιβάλλον εκείνο όπου οι συμμετέχοντες θα είναι άνετοι ο ένας με τον άλλον, αλλά η εγκαθίδρυση μιας τέτοιας εμπιστοσύνης είναι απαραίτητη για να μπορέσει να αποκομίσει όσο το δυνατόν περισσότερα από τη διαδικασία ανατροφοδότησης κατά τη διάρκεια των συνεδριών προσομοίωσης.

- **Ικανότητα να ακούει**

Με το να κατανοεί τόσο τη ρητή έννοια των λέξεων, όσο και τον τόνο και το βαθύτερο νόημα, ένας εκπαιδευτής θα μπορεί να κατανοήσει τα αισθήματα των ατόμων και της ομάδας. Επομένως, είναι σημαντικό να διασφαλίσει ότι όλοι νιώθουν ότι ανήκουν και ότι έχουν την δυνατότητα να συμμετέχουν, έτσι ώστε να ακουστεί η "φωνή" τους.

- **Ικανότητα να κρατάει την προσοχή των ατόμων**

Η γλώσσα του σώματος, ο τόνος της φωνής, ο τρόπος ντυσίματος και άλλες μη λεκτικές νύξεις μπορεί να επηρεάσουν τον τρόπο που θα αντιδράσουν οι συμμετέχοντες προς έναν εκπαιδευτή. Ένας εκπαιδευτής που φαίνεται να έχει αυτοπεποίθηση, θα δώσει στους συμμετέχοντες τη σιγουριά ότι βρίσκονται σε καλά χέρια και θα μάθουν κάτι σημαντικό. Ένας εκπαιδευτής που χρησιμοποιεί τα χέρια του και τη φωνή του με εκφραστικό τρόπο μπορεί να δώσει στους συμμετέχοντες την αίσθηση ότι συμμετέχουν ή τουλάχιστον να τους κρατήσει το ενδιαφέρον. Ένας καλός εκπαιδευτής θα μιλήσει καθαρά, θα κοιτάζει τους συμμετέχοντες κατά πρόσωπο και θα ντύνεται κατάλληλα.

- **Ικανότητα να αντλεί πληροφορίες από τους συμμετέχοντες**

Το να παρακινεί τους συμμετέχοντες να συμμετέχουν στις διαδικασίες διασφαλίζει ότι θα μάθουν ο ένας από τον άλλον και θα νιώσουν κομμάτι όλου αυτού που συμβαίνει.

- **Διακριτικότητα & ειλικρίνεια**

Ορισμένες φορές ο εκπαιδευτής αναγκάζεται να προβεί σε μη δημοφιλείς πράξεις ή να πει δύσκολα λόγια για το καλό της ομάδας ως σύνολο. Η ικανότητα να μπορεί να το κάνει αυτό προσεκτικά και με ευγένεια είναι σημαντική. Επιπλέον, το αντικείμενο της κατάρτισης μπορεί να προκαλέσει δυνατά αισθήματα και τραυματικές αναμνήσεις στους συμμετέχοντες. Οι εκπαιδευτές χρειάζεται να έχουν διακριτικότητα για να χειριστούν με σεβασμό συναισθηματικές καταστάσεις, αλλά και να είναι σταθεροί ώστε να δημιουργούν αίσθημα ασφάλειας για όλους.

Ένας εκπαιδευτής θα πρέπει να είναι ειλικρινής με τους συμμετέχοντες σχετικά με τα όρια της γνώσης του. Αντί να προσποιούνται ότι γνωρίζουν την απάντηση σε μια δύσκολη ερώτηση, μπορούν να ρωτήσουν εάν ένας άλλος συμμετέχοντας γνωρίζει την απάντηση ή να αναλάβουν να βρουν την απάντηση και να παρέχουν τις σωστές πληροφορίες κάποια άλλη στιγμή.

- **Αφοσίωση στη συνεργασία**

Η συνεργατική μάθηση μπορεί να μοιάζει απογοητευτική και αναποτελεσματική κατά καιρούς. Ίσως είναι δελεαστικό για τον εκπαιδευτή να αναλάβει τον παραδοσιακό ρόλο του "δασκάλου", και να καθοδηγεί αντί να διευκολύνει. Ένας καλός εκπαιδευτής θα κατανοήσει την αξία και τη δύναμη της συνεργατικής μάθησης, και θα εγκαθιδρύσει μια σχέση εργασίας με τους συμμετέχοντες στην οποία η ευθύνη για μάθηση παραμένει με το σύνολο της ομάδας.

- **Αίσθηση της κατάλληλης χρονικής στιγμής (timing)**

Ένα εκπαιδευτής θα πρέπει να αναπτύξει καλή αίσθηση του timing κατά την κατάρτιση. Θα πρέπει να ξέρει πότε πρέπει να κλείσει μια συζήτηση, πότε να αλλάξει το θέμα, πότε να σταματήσει κάποιον που έχει μιλήσει πολύ, πότε να αφήσει τη συζήτηση να συνεχιστεί εντός του καθορισμένου χρόνου και πότε να αφήσει τη σιωπή να συνεχιστεί λίγο παραπάνω. Η διαχείριση του χρόνου είναι επίσης σημαντική για την παροχή της δομής της μάθησης. Αυτό περιλαμβάνει τον καθορισμό και την τήρηση των χρόνων στις συνεδρίες, την τοποθέτηση χρονικών ορίων στις παρουσιάσεις, την τήρηση της ατζέντας και την έναρξη/ολοκλήρωση στην ώρα τους.

- **Ευελιξία**

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να προγραμματίσει τις συνεδρίες, αλλά πρέπει επίσης να είναι έτοιμος να αφήσει στην άκρη τον προγραμματισμό για να ανταποκριθεί σε μια κατάσταση εάν αυτό κάνει τη μαθησιακή εμπειρία πιο επιτυχημένη. Ίσως παρουσιαστούν ευκαιρίες στις οποίες είναι σκόπιμο ο εκπαιδευτής να επικαλεσθεί τα ταλέντα και τις εμπειρίες των ατόμων στην ομάδα ή να χρησιμοποιήσει πόρους που προτείνουν οι συμμετέχοντες. Η ευελιξία ως προς την καθυστέρηση ή την συντομότερη έλευση διαλειμμάτων στη συνεδρία μπορεί επίσης να βοηθήσει ώστε να αποτρέψει την ομάδα από το να χάσει τη συγκέντρωσή της ή να βαρεθεί.

- **Αίσθηση του χιούμορ**

Η ικανότητα ενός εκπαιδευτή να αυτοσαρκάζεται και να μοιράζεται το γέλιο των άλλων, ενισχύει τη μαθησιακή εμπειρία για όλους. Η δημιουργία μιας ζεστής και φιλικής ατμόσφαιρας θα κάνει τα άτομα να αισθάνονται άνετα και ανοιχτά στη μάθηση. Δεν πρέπει ποτέ να γελάμε σε βάρος κάποιου, αλλά να γελάμε με κάποιον. Το θέμα μπορεί να είναι σοβαρό, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει χώρος για χιούμορ, ακόμη και για χαλάρωμα. Ωστόσο, είναι σημαντικό τα αστεία να μην γίνονται σε βάρος των παιδιών και των περιστάσεων τους και να μη χρησιμοποιούνται για να υποτιμήσουν ή να ταπεινώσουν τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα.

- **Καλές οργανωτικές δεξιότητες**

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διασφαλίσει ότι έχουν γίνει οι εργασίες "τακτοποίησης", όπως η προετοιμασία του υλικού, η διευθέτηση του χώρου συνάντησης και η παροχή βασικών πληροφοριών στους συμμετέχοντες. Η καλή οργάνωση δίνει στους συμμετέχοντες την αυτοπεποίθηση ότι πρόκειται να μάθουν κάτι σημαντικό. Ωστόσο, οι εκπαιδευτές δεν είναι "υπηρέτες"! Είναι λογικό να ζητάτε από τους συμμετέχοντες να βοηθήσουν με πρακτικές εργασίες, όπως να βοηθήσουν στη συλλογή των υλικών στο τέλος των ασκήσεων ή να καθαρίσουν κύπελλα κλπ.

- **Θετική στάση απέναντι στους συμμετέχοντες**

Οι συμμετέχοντες αντιδρούν καλά όταν η γνώμη τους και η συνεισφορά τους αντιμετωπίζεται με σεβασμό. Ένας καλός εκπαιδευτής θα βρει έναν θετικό τρόπο να συσχετιστεί με τους συμμετέχοντες, ακόμη και όταν διορθώνει κάτι ή διαφωνεί με κάποιον.

Δημιουργία θετικού κλίματος για την κατάρτιση

Αν και ζητήματα όπως οι δεξιότητες των εκπαιδευτών, οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται, το περιεχόμενο του προγράμματος και το φυσικό περιβάλλον θα έχουν αντίκτυπο στην ατμόσφαιρα του μαθήματος, είναι επίσης απαραίτητο να σκεφτούμε πώς θα οριστεί το πλαίσιο ή τα "όρια" της εκπαίδευσης ώστε να δημιουργηθεί ένα θετικό περιβάλλον.

Συστάσεις

Ιδιαίτερα σε ένα μάθημα με μεγάλη διάρκεια, όπου οι άνθρωποι πρόκειται να "εκθέσουν" τον εαυτό τους με την εξάσκηση δεξιοτήτων, είναι χρήσιμο για τους συμμετέχοντες να έχουν την ευκαιρία να γνωριστούν μεταξύ τους.

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους μπορεί να γίνει αυτό, από τον κάθε συμμετέχοντα να παρουσιάζει με τη σειρά του τον εαυτό του και να πει λίγα λόγια για το υπόβαθρό του, έως πιο δημιουργικούς τρόπους, όπως παιχνίδια. Παρόλο που οι δημιουργικές εισαγωγικές συνεδρίες μπορεί να είναι διασκεδαστικές, για τα ντροπαλά άτομα, αυτές μπορεί να είναι εκφοβιστικές ή για άλλους μπορεί να φαίνονται ακόμη και ως χάσιμο χρόνου.

Συμφωνία Μάθησης/Βασικοί κανόνες

Πρόκειται ουσιαστικά για μια συμφωνία σχετικά με το τον τρόπο με τον οποίο όλοι όσοι συμμετέχουν στο μάθημα, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτών, θέλουν να συνεργαστούν κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Πρέπει να επιτευχθεί μια ισορροπία μεταξύ της άντλησης των ιδεών της ομάδας κ της ανάλυσης λιγότερου χρόνου σε αυτήν τη δραστηριότητα. Ο απλούστερος τρόπος για την ανάπτυξη βασικών κανόνων, ο οποίος έχει επίσης να επιδείξει τη χρήση του "καταιγισμού ιδεών", είναι να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να πουν τις προτάσεις τους και στη συνέχεια να τις γράψει ο εκπαιδευτής στον χαρτοπίνακα. Εναλλακτικά, ο εκπαιδευτής μπορεί να προτείνει τους βασικούς κανόνες και να ζητήσει τη σύμφωνη γνώμη της ομάδας. Συνηθισμένα ζητήματα που περιλαμβάνονται σε μια συμφωνία μάθησης/βασικούς κανόνες:

- Τήρηση χρόνου
- Χρήση κινητού τηλεφώνου (ή όχι)

- Εμπιστευτικότητα και ανωνυμία
- Το να ακούει ο ένας τον άλλον
- Συμφωνούμε ότι διαφέρουμε - σεβασμός στην άποψη των άλλων
- Σημασία του να ρωτάει κανείς ερωτήσεις

Οι βασικοί κανόνες/συμφωνία μάθησης θα πρέπει να είναι αναρτημένοι στον τοίχο καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, έτσι ώστε να είναι δυνατή τυχόν αναφορά σε αυτό. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να θυμούνται να τηρούν και αυτοί τους κανόνες!

Μέρος απόθεσης ερωτήσεων ("Parking Lot")

Κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος τίθενται συχνά ερωτήσεις οι οποίες θα απαντηθούν σε μεταγενέστερες συνεδρίες ή προκύπτουν θέματα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος. Αν και μερικές φορές αυτά τα θέματα μπορούν να αντιμετωπιστούν επί τόπου, σε άλλες περιπτώσεις κάτι τέτοιο θα εμπόδιζε πολύ το μάθημα και είναι πιο λογικό να αναβληθεί η εν λόγω συζήτηση για αργότερα. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι αυτά τα θέματα δεν θα ξεχαστούν, μπορεί να είναι χρήσιμο να δημιουργηθεί ένα μέρος απόθεσης ερωτήσεων ("Parking Lot"-χώρος στάθμευσης) - κάπου όπου μια ερώτηση μπορεί να παραμείνει "σταθμευμένη" μέχρι αργότερα. Ένας τρόπος για να το κάνετε αυτό είναι είτε να καρφισώσετε ένα κομμάτι του χαρτοπίνακα και να γράψετε σημειώσεις σε αυτό, είτε να καρφισώσετε κάρτες σε έναν πίνακα.

Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι όλα τα θέματα που βρίσκονται στον "χώρο στάθμευσης" θα αντιμετωπιστούν μέχρι το τέλος του προγράμματος.

Διασαφήνιση προσδοκιών & στόχων

Σε κάθε μάθημα, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι προσδοκίες των συμμετεχόντων ταιριάζουν με τους στόχους του προγράμματος έτσι ώστε να υπάρξει ένα επιτυχημένο αποτέλεσμα. Μερικές φορές δεν είναι δυνατόν να εκπληρωθούν οι προσδοκίες, οπότε σε αυτήν την περίπτωση, θα πρέπει να γίνει ξεκάθαρο από την αρχή, έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να μην φύγουν απογοητευμένοι. Μερικές φορές, για παράδειγμα με τον οδηγό κατάρτισης για τους διευκολυντές, ένα μάθημα έχει πολύ σαφείς στόχους και υπάρχει μικρό περιθώριο προσαρμογής του υλικού ώστε να ανταποκρίνεται

στις προσδοκίες των συμμετεχόντων. Σε αυτήν την περίπτωση, οι στόχοι θα πρέπει να κοινοποιούνται στην αρχή του προγράμματος, έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να τους γνωρίζουν. Ακόμη και με τον οδηγό κατάρτισης για τους διευκολυντές, μπορεί να είναι δυνατό, δεδομένου ότι υπάρχει μεγάλη ευελιξία κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, να καλυφθούν συγκεκριμένα, σχετικά θέματα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους συμμετέχοντες στα προγράμματα.

Τεχνικές και εργαλεία κατάρτισης

Μια ποικιλία διαφορετικών τεχνικών και εργαλείων κατάρτισης χρησιμοποιούνται στον οδηγό κατάρτισης για τους διευκολυντές και στο υλικό που αναπτύχθηκε για παιδιά.

Αυτή η ενότητα διερευνά τις τεχνικές και τα εργαλεία που περιλαμβάνονται, καθώς και άλλες ιδέες. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που οι διευκολυντές επιθυμούν να προσαρμόσουν το υλικό για να χρησιμοποιήσουν μια μέθοδο που πιστεύουν ότι είναι πιο κατάλληλη για τους συμμετέχοντες.

Brainstorming/Καταιγισμός ιδεών

Πρόκειται για μια τεχνική παραγωγής ιδεών. Αποτελείται από μια γρήγορη συζήτηση που επιτρέπει σε όλους να κάνουν τις προτάσεις τους ή να παρέχουν τις πληροφορίες που επιθυμούν. Δίνεται στην ομάδα ένα θέμα και στη συνέχεια η ομάδα καλείται να παρουσιάσει απόψεις, ιδέες, εμπειρίες σχετικά με το θέμα, με τον καθένα να συνεισφέρει με γρήγορο και σύντομο τρόπο. Οι ιδέες επιτρέπεται να "ρέουν" ελεύθερα, χωρίς αξιολόγηση ή συζήτηση. Δίνεται μόνο ένα μικρό χρονικό διάστημα, καθώς το σημαντικό εδώ είναι η ποσότητα των ιδεών και όχι η ποιότητα. Η τεχνική επιτρέπει στους συμμετέχοντες να συνειδητοποιήσουν ότι μπορεί να υπάρχουν πολλοί τρόποι για να εξετάσουν ένα πρόβλημα. Όσο οι ιδέες μαζεύονται, χρησιμοποιούνται λέξεις-κλειδιά για να τις συνοψίσουν στον χαρτοπίνακα. Αυτές οι ιδέες μπορούν στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν ως βάση για συζήτηση/διερεύνηση.

Τεχνική ονομαστικής ομάδας

Πρόκειται για μια εναλλακτική λύση στον καταιγισμό ιδεών. Επιτρέπει τη δημιουργία ιδεών και, στη συνέχεια, την επιλογή μιας προτιμώμενης πορείας δρά-

Δραστηριότητες ολοκλήρωσης

Οι δραστηριότητες ολοκλήρωσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να τελειώσει η μέρα/πρόγραμμα με θετικό τρόπο. Μπορεί να είναι κάτι απλό όπως το να μοιραστεί κάποιος κάτι που του άρεσε ή που θα χρησιμοποιήσει στη δουλειά του.

σης. Παρουσιάζεται ένα πρόβλημα στην ομάδα και οι συμμετέχοντες καλούνται να βρουν όσο το δυνατόν περισσότερες λύσεις. Οι προτεινόμενες λύσεις γράφονται στον χαρτοπίνακα. Όταν καταγράφονται όλες οι ιδέες, οι συμμετέχοντες καλούνται να τις συζητήσουν μία-μία. Αυτή η διαδικασία βοηθά τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν καλύτερα το πρόβλημα. Οι συμμετέχοντες μπορούν επίσης να ψηφίσουν τις λύσεις που προτιμάνε περισσότερο.

Ομάδες εργασίας

Με τη δημιουργία μικρών ομάδων εργασίας για συζήτηση σχετικά με ένα συγκεκριμένο πρόβλημα, οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις δικές τους ιδέες και απόψεις καθώς και να ακούσουν αντίστοιχα τους άλλους. Η ομαδική εργασία σε μικρό αριθμό ενθαρρύνει κάθε άτομο να συνεισφέρει στην προσπάθεια. Οι ομάδες έχουν ένα πρόβλημα να λύσουν και περιορισμένο χρόνο για να το συζητήσουν και να βρουν λύσεις. Κάθε ομάδα πρέπει να ορίσει έναν διευκολυντή και κάποιον για να κρατάει σημειώσεις. Όταν τελειώσει ο χρόνος, τα άτομα που έχουν οριστεί παρουσιάζουν το έργο της ομάδας στην ευρύτερη ομάδα/στο ευρύτερο κοινό. Εάν υπάρχει πιθανότητα να είναι παρόμοιες οι απαντήσεις από όλες τις ομάδες, ο εκπαιδευτής μπορεί να ζητήσει από κάθε ομάδα να παρουσιάσει τα "διαφορετικά" συμπεράσματά της σε ολόκληρη την ομάδα.

Διάλογος

Αυτή είναι μια τεχνική όπου ο εκπαιδευτής παρουσιάζει ένα πρόβλημα και στη συνέχεια καλεί για σχόλια από τους συμμετέχοντες. Αυτό επιτρέπει μεγάλη ποικιλία συνεισφορών από τους συμμετέχοντες, ώστε να μάθουν ο ένας από τον άλλο.

Επιτρέπει επίσης στον εκπαιδευτή να διορθώσει τυχόν παρανοήσεις.

"Δημόσια" Συζήτηση

Εάν υπάρχει σχετική εμπειρία μεταξύ των συμμετεχόντων σε μια συνεδρία κατάρτισης, η συζήτηση μπροστά στην ομάδα (πάνελ) αποτελεί έναν καλό τρόπο για να γίνει γνωστή αυτή η εμπειρία σε όλους. Επιλέγουμε ένα πάνελ με δύο ή τρία άτομα που έχουν συγκεκριμένες γνώσεις και εμπειρία σε ένα σχετικό θέμα. Τους ζητείται να κάνουν μια σύντομη παρουσίαση σε ολόκληρη την ομάδα, την οποία θα ακολουθήσει μια συνεδρία για "Ερωτήσεις και Απαντήσεις", κατά την οποία οι συμμετέχοντες αποσαφηνίζουν τις πληροφορίες που έχουν δοθεί ή δίνουν άλλες απόψεις.

Παιχνίδι ρόλων/εξάσκηση δεξιοτήτων

Πρόκειται για τρόπους εξάσκησης δεξιοτήτων. Είναι καταστάσεις ή "θεατρικά" που έχουν δημιουργηθεί και στα οποία οι συμμετέχοντες καλούνται να παίξουν έναν ρόλο. Τα παιχνίδια ρόλων πρέπει να μελετηθούν πλήρως από τον εκπαιδευτή πριν από τη συνεδρία, και οι προσδοκίες να εξηγούνται με σαφήνεια στους συμμετέχοντες. Ο καθένας πρέπει να γνωρίζει τον ρόλο που θα παίξει και να έχει μια περιγραφή του τι θα κάνει ο χαρακτήρας του ή του τι μπορεί να κάνει. Για παράδειγμα, εάν ζητηθεί από έναν αστυνομικό να παίξει τον ρόλο του θύματος, πρέπει να βάλει τον εαυτό του στην κατάσταση του θύματος. Αυτό μπορεί να τον βοηθήσει να συνειδητοποιήσει πόσο ανίσχυρος θα ήταν ενδεχομένως αν βρισκόταν σε αυτή τη θέση και να αυξήσει την ενσυναίσθησή του για τα θύματα.

Τα παιχνίδια ρόλων μπορεί να είναι ένας πολύ ευχάριστος τρόπος για να μάθει κανείς, αλλά απαιτείται προσοχή ώστε να αποφευχθεί η απομάκρυνση των συμμετεχόντων από το νόημα της άσκησης ή η υπέρβαση του "ρόλου" που ανέλαβαν. Είναι επίσης σημαντικό να είστε ευαίσθητοι ως προς την προθυμία των συμμετεχόντων να παίξουν κάποιο ρόλο. Μερικοί άνθρωποι δεν θέλουν να προσποιούνται ως μέρος μιας μαθησιακής προσπάθειας και θα αντισταθούν σε αυτήν τη μορφή συμμετοχής. Αυτό συμβαίνει ειδικά όταν οι συμμετέχοντες φοβούνται ότι "εκτίθενται" ή ότι θα κριθούν, όπως για παράδειγμα σε περίπτωση που τους ζητηθεί να παίξουν κάποιο ρόλο μπροστά στην ευρύτερη ομάδα.

Όσον αφορά τον οδηγό κατάρτισης για τους διευκολυντές, οι συνεδρίες προσομοίωσης αποτελούν μια μορφή παιχνιδιού ρόλων/εξάσκησης δεξιοτήτων. Είναι σημαντικό να διευκολυνθούν σωστά από τους εκπαιδευτές (βλ. Ενότητα 3).

Ασκήσεις για ζέσταμα, για να "σπάσετε τον πάγο" & δραστηριότητες ενεργοποίησης

Πρόκειται για παιχνίδια που έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να γνωρίσουν ο ένας τον άλλο και να αισθανθούν άνετα μεταξύ τους. Είναι σημαντικά για τη δημιουργία μιας αίσθησης εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων. Οι δραστηριότητες ενεργοποίησης βοηθούν επίσης ώστε να καθαρίσουν το μυαλό και να μπορούν οι συμμετέχοντες να συγκεντρωθούν καλύτερα ή μπορούν να λειτουργήσουν ως "διάλειμμα" μεταξύ διαφορετικών συνεδριών ή θεμάτων. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να επιλέξει παιχνίδια και δραστηριότητες για "ζέσταμα", για να "σπάσει τον πάγο" και δραστηριότητες ενεργοποίησης που θα είναι κατάλληλες για τους συγκεκριμένους συμμετέχοντες και θα ταιριάζουν στη διάθεση της ομάδας.

Παρακίνηση των συμμετεχόντων για συμμετοχή στις πρακτικές δραστηριότητες

Ο εκπαιδευτής μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες για τους συμμετέχοντες να συμμετάσχουν σε πρακτικές δραστηριότητες, όπως η συμπλήρωση σε σημεία ενός χαρτοπίνακα ή η τοποθέτηση καρτών με πληροφορίες σε έναν τοίχο. Τέτοιες ευκαιρίες επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να μετακινούνται στην αίθουσα και να συσχετίζουν την πνευματική τους αντίληψη με πρακτική κίνηση, η οποία μπορεί να αποτρέψει την πλήξη και για μερικούς συμμετέχοντες, μπορεί να βοηθήσει και στη μάθηση. Ακόμη και η εργασία διαχωρισμού σε μικρές ομάδες θα μπορούσε να μετατραπεί σε μια δραστηριότητα, για παράδειγμα ζητώντας από τους συμμετέχοντες να ομαδοποιήσουν ανάλογα με το χρώμα των μαλλιών ή την ηλικία, τον τόπο γέννησης ή κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Ζωγραφίζοντας εικόνες

Αυτό μπορεί να είναι μια δραστηριότητα για τον κάθε συμμετέχοντα ή για τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες. Μπορεί να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να απεικονίσουν το ζήτημα που συζητούν. Για παράδειγμα, ζητώντας από τους συμμετέχοντες να σχεδιάσουν την ιδέα τους για

έναν "καλό διευκολυντή", τους κάνει να σκεφτούν τα χαρακτηριστικά που οι συμμετέχοντες θα βιώσουν σε αυτούς ως διευκολυντές. Προκαλεί επίσης συζήτηση σχετικά με το θέμα. Όταν ολοκληρωθούν τα σχέδια, οι συμμετέχοντες μπορούν να συζητήσουν τις διαφορές και τις ομοιότητες στις εικόνες που έχουν δημιουργήσει, καθώς και τους λόγους πίσω από αυτές τις διαφορές/ομοιότητες.

Συλλογισμοί/Αναστοχασμοί

Εάν ο εκπαιδευτής αφιερώνει κατά καιρούς λίγα λεπτά στο να συλλογιστούν όλοι το τι έχει συμβεί και να εξετάσει πώς αντιδρούν οι συμμετέχοντες στη συνεδρία, αυτό θα βοηθήσει στο να παραμείνει η ομάδα συγκεντρωμένη στο θέμα και τους στόχους της κατάρτισης. Βοηθά επίσης τον εκπαιδευτή να ελέγξει ότι όλα πάνε καλά/σύμφωνα με το πλάνο.

Παραδοσιακή μέθοδος διδασκαλίας

Εάν υπάρχουν πολλές εξειδικευμένες γνώσεις που πρέπει να διδαχθούν, μπορεί να είναι ευκολότερο να μεταφερθούν οι πληροφορίες με ένα τυπικό στυλ "διδασκαλίας". Για να κρατήσει την προσοχή της ομάδας, είναι σημαντικό ο "δάσκαλος" να παραμένει ενεργός, να χρησιμοποιήσει το χαρτοπίνακα ή να παρέχει πληροφορίες μέσω (PowerPoint) παρουσίασης και φυλλαδίων για την ενίσχυση της μάθησης. Ακόμα κι αν χρησιμοποιείτε παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας, βοηθάει να σταματάτε περιστασιακά και να εμπλέκετε τους συμμετέχοντες σε συζητήσεις ή αντιδράσεις σχετικά. Δεδομένης της μεθοδολογίας που έχει σχεδιαστεί για το μάθημα, δεν υπάρχουν στοιχεία επίσημης διδασκαλίας στον οδηγό κατάρτισης για τους διευκολυντές.

Ομόκεντροι κύκλοι

Πρόκειται για μια τεχνική με την οποία μπορούν να δοθούν πολλές πληροφορίες σε σύντομο χρονικό διάστημα. Οι συμμετέχοντες τοποθετούνται σε δύο κύκλους - όχι περισσότερα από 5 άτομα στον εσωτερικό κύκλο και 5 στον εξωτερικό κύκλο, αντικριστά. Σε κάθε άτομο στον εσωτερικό κύκλο δίνεται ένας ρόλος/ερώτηση/θέμα που πρέπει να εξηγήσει και να υπερασπιστεί. Οι συμμετέχοντες στον εξωτερικό κύκλο έχουν ένα μόνο θέμα για εξερεύνηση με τον εσωτερικό κύκλο. Για παράδειγμα, στα άτομα του εσωτερικού κύκλου μπορεί να δοθεί ένας από τους ακόλουθους ρόλους: παιδί θύμα, γονέας, αστυνομικός, δάσκαλος, δικαστής. Οι συμμετέχοντες στον εξωτερικό κύκλο θα μπορούσαν να έχουν το θέμα που αφορά, για

παράδειγμα, εάν το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης πρέπει να προστατεύει τα μικρά παιδιά και όχι να τα αντιμετωπίζει ως εγκληματίες.

Ο εξωτερικός κύκλος συζητά την ερώτηση με το "άτομο" απέναντί του στον εσωτερικό κύκλο για αρκετά λεπτά και στη συνέχεια μετακινείται προς τα δεξιά για να συζητήσει την ίδια ερώτηση με το επόμενο άτομο στον εσωτερικό κύκλο. Οι συμμετέχοντες μπορούν να αλλάξουν τη θέση τους στους κύκλους μετά την ολοκλήρωση του γύρου και μπορούν να επινοηθούν νέοι ρόλοι και θέματα προς συζήτηση.

Αυτή η τεχνική πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο από εκπαιδευτές που είναι σίγουροι και την έχουν ξαναδοκιμάσει καθώς μπορεί να γίνει χαστική και δύσκολη στη διαχείριση!

Τα τυπικά εργαλεία κατάρτισης περιλαμβάνουν:

Μελέτες περιπτώσεων

Οι μελέτες περιπτώσεων είναι ιστορίες/σενάρια που επιδιώκουν να μεταδώσουν την πραγματικότητα μιας προβληματικής κατάστασης. Είναι χρήσιμες ώστε να εμπλακούν οι συμμετέχοντες στο θέμα και να τους κάνουν να σκεφτούν για πραγματικούς ανθρώπους και πραγματικές καταστάσεις, με προβλήματα που απαιτούν ρεαλιστικές λύσεις. Οι μελέτες περιπτώσεων μπορεί να προέλθουν από τα έγγραφα του προγράμματος ή να επινοηθούν από τον εκπαιδευτή, χρησιμοποιώντας εφημερίδες, δικαστικές αναφορές, περιπτώσεις που είναι γνωστές στον εκπαιδευτή, τις ανέκδοτες αναφορές πραγματικών περιπτώσεων ή μείγμα από πολλές πηγές. Εάν τα σενάρια στις μελέτες περιπτώσεων είναι ρεαλιστικά για τους συμμετέχοντες, είναι πιο πιθανό να βρουν καλές λύσεις στο πρόβλημα με το οποίο έχουν έρθει αντιμέτωποι. Οι μελέτες περιπτώσεων μπορούν επίσης να βοηθήσουν στη δημιουργία ενσυναίσθησης μεταξύ των συμμετεχόντων και των ατόμων των οποίων την κατάσταση διερευνούν στις συνεδρίες μελέτης.

Εάν μια άσκηση περιλαμβάνει την ανάγνωση μιας μελέτης περίπτωσης, είναι καλύτερα πρώτα να δώσετε στους συμμετέχοντες τις οδηγίες για την άσκηση και στη συνέχεια να διανεμίσετε τα σενάρια, έτσι ώστε να μην αποσπάσει η ακρόαση την προσοχή τους.

Οπτικοακουστικό και οπτικό υλικό

Το εν λόγω υλικό αποτελεί εργαλείο πληροφόρησης που βοηθάει τις συνεδρίες κατάρτισης εμφανίζοντας πληροφορίες σε βίντεο, ταινίες ή εικόνες με ήχο. Είναι χρήσιμο γιατί μπορεί να προκαλέσει συζήτηση και να φέρει τους συμμετέχοντες αντιμέτωπους με την πραγματικότητα αυτού που διδάσκονται στο μάθημα, αλλά δεν πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για να τους "συνταράξει". Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να επιλέξει υλικό που θα συνδέεται με τους στόχους του προγράμματος, που θα απεικονίζει τη συνεδρία με σχετικό τρόπο, και την κατάλληλη στιγμή, και να διασφαλίζει ότι υπάρχει αρκετός χρόνος και οι υποδομές ώστε να χρησιμοποιηθεί το υλικό αποτελεσματικά. Αυτή η τεχνική δεν περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα του οδηγού κατάρτισης για τους διευκολυντές, καθώς αναμένεται ότι η εκπαίδευση θα πραγματοποιηθεί σε παιδικές κατασκηνώσεις/χώρους αθλητικών σωματείων που ενδέχεται να μη διαθέτουν τέτοιες εγκαταστάσεις.

Παρουσιάσεις (PowerPoint)

Οι παρουσιάσεις είναι ένας τρόπος με τον οποίο τα σημαντικά σημεία ενός θέματος μπορούν να

Συλλογή ανατροφοδοτήσεων (feedback) από τις ομάδες

Η διαδικασία συλλογής ανατροφοδότησης από την εργασία μικρών ομάδων μπορεί να είναι πολύ επίπονη και επαναλαμβανόμενη. Υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους οι μικρές ομάδες μπορούν να αναφέρουν τα σχόλια τους, οι οποίοι μπορούν να μειώσουν τον χρόνο που απαιτείται, να αποτρέψουν τυχόν επαναλήψεις ή να εμπλέξουν τους συμμετέχοντες με τις πληροφορίες με διάφορους τρόπους.

Σιωπηλή Αναφορά

Οι ομάδες εργασίας καθιστούν τα αποτελέσματα της εργασίας τους οπτικά ως πόστερ/σε χαρτοπίνακα. Τα πόστερ εκτίθενται στους τοίχους του δωματίου. Οι συμμετέχοντες από άλλες ομάδες μπορούν να κάνουν ερωτήσεις και η ομάδα μπορεί να εξηγήσει τα πόστερ τους.

Ομαδική αναφορά

Αντί για ένα άτομο που παρουσιάζει μια ομαδική αναφορά, όλα τα μέλη της ομάδας μπορούν να

καταστούν σαφή στους συμμετέχοντες ή/και να ενισχύσουν έτσι τη μάθηση. Η χρήση εικόνων στην παρουσίαση μπορεί να βοηθήσει στην αφήγηση της ιστορίας. Η παρουσίαση θα πρέπει να εξετάζει μόνο τις βασικές έννοιες και να γίνεται με σύντομες προτάσεις που παρακινούν. Οι παρουσιάσεις PowerPoint απαιτούν χρόνο για την προετοιμασία και ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιεί το λογισμικό. Εναλλακτικά, σημαντικές πληροφορίες μπορούν να γραφτούν και στον χαρτοπίνακα.

Πληροφορίες και ενημερωτικά δελτία

Τα φυλλάδια αποτελούν εξαιρετικό τρόπο ενίσχυσης της μάθησης, αλλά ο χρόνος διανομής τους είναι σημαντικός. Οι άνθρωποι τείνουν να είναι περιεργοί, και το να δίνετε φυλλάδια κατά τη διάρκεια μιας συνεδρίας συχνά σημαίνει ότι η προσοχή επικεντρώνεται περισσότερο στο φυλλάδιο, παρά στο τι συμβαίνει.

Επίσης, εάν επιλέξετε να μοιράσετε φυλλάδια, φροντίστε να μην "χαλάσετε" τις συνεδρίες δίνοντας στους συμμετέχοντες απαντήσεις σε ερωτήσεις προτού υποβληθούν!

αναφέρουν ένα συγκεκριμένο στοιχείο της εργασίας τους. Αυτό θα μπορούσε επίσης να γίνει σε μορφή συζήτησης στην οποία οι ομιλητές παίρνουν διαφορετικές θέσεις.

Ανάμειξη ομάδων

Οι μικρές ομάδες αναμειγνύονται σε νέες ομάδες. Τα διάφορα μέλη της ομάδας θα πρέπει στη συνέχεια να ενημερώσουν το ένα το άλλο για το τι έχουν συζητήσει στις αρχικές τους ομάδες.

Ακούω τον άλλον

Όλη η ομάδα είναι διαθέσιμη για ερωτήσεις από έναν ειδικό σχετικά με τα αποτελέσματα της εργασίας τους. Οι ερωτήσεις θα πρέπει να είναι απλές και οι απαντήσεις σύντομες. Ο εκπαιδευτής δεν πρέπει να επιτρέπει επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις και θα πρέπει να θέτει περιορισμό στις απαντήσεις, και να αποφύγει το φαινόμενο όπου ένα άτομο απαντάει σε όλες τις ερωτήσεις.

Συνέντευξη

Μόνο ένα άτομο από την ομάδα θα υποβληθεί σε ερωτήσεις, είτε από ένα άτομο από ολόκληρη την ομάδα είτε από πολλά άτομα. Ο αριθμός των ερωτήσεων θα πρέπει να είναι περιορισμένος.

Χρήση βοηθημάτων κατάρτισης

Χαρτοπίνακας:

Τοποθετήστε τη βάση του πίνακα, ώστε να είναι ορατή σε όλους.

- Όταν γράφετε, τοποθετήστε τον εαυτό σας στο πλάι έτσι ώστε η σελίδα του πίνακα να είναι ορατή στην ομάδα.
- Αφιερώστε χρόνο όταν γράφετε τα στοιχεία της ομάδας, βεβαιωθείτε ότι όλα τα θέματα είναι γραμμένα με σαφήνεια.
- Εάν δεν έχετε ακούσει κάτι που είπε ένας συμμετέχων, ζητήστε του να επαναλάβει την άποψή του.
- Εάν συνοψίζετε όσα ειπώθηκαν για να σας βοηθήσουν να καταλάβετε το νόημα, ελέγξτε μαζί με τον συμμετέχοντα εάν έχετε συνοψίσει με ακρίβεια τι εννοούσαν.

PowerPoint:

- Εξασκηθείτε στη ρύθμιση του προβολέα και του φορητού υπολογιστή πριν ξεκινήσετε την παρουσίαση.

Ασκήσεις για ζέσταμα & δραστηριότητες ενεργοποίησης

Η χρήση ασκήσεων για ζέσταμα και δραστηριότητες ενεργοποίησης μπορεί να αποτελέσουν αμφιλεγόμενο ζήτημα, το οποίο απαιτεί προσοχή. Αυτές, είτε αρέσουν στα άτομα, είτε τις βρίσκουν χασίμο χρόνο. Εάν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν τέτοιες ασκήσεις, η επιλογή τους απαιτεί σκέψη, ειδικά εάν εκπαιδεύετε άτομα σε ή με διαφορετική κουλτούρα.

Ένα πρόβλημα των δραστηριοτήτων ενεργοποίησης είναι ότι μπορούν να φάνε αρκετό χρόνο κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος. Οι εκπαιδευτές

Διαδικασία λήψης αποφάσεων

Παρουσιάζονται διαφορετικές λύσεις ή προτάσεις που προέκυψαν από τις ομάδες εργασίας και εξηγούνται σε ολόκληρη την ομάδα και τίθενται σε ψηφοφορία.

- Εάν σκοπεύετε να προετοιμάσετε διαφάνειες PowerPoint, βεβαιωθείτε ότι δεν είναι πυκνογραμμένες. Μερικά βασικά σημεία σε κάθε διαφάνεια είναι το μόνο που χρειάζεται - θα πρέπει να συμβάλλουν μόνο στην προώθηση της παρουσίασης.
- Όταν περνάτε διάφορα σημεία στη διαφάνεια, μην τα διαβάσετε απλώς, αλλά επεκταθείτε σχετικά.
- Σιγουρευτείτε ότι δεν γυρνάτε την πλάτη σας στην ομάδα. Για να βοηθηθείτε με αυτό, μπορείτε είτε να τοποθετήσετε την οθόνη του υπολογιστή έτσι ώστε να μπορείτε να βλέπετε ταυτόχρονα και τις διαφάνειες και το κοινό ή να έχετε ένα έντυπο αντίγραφο της παρουσίασης ως δική σας αναφορά.

πρέπει να αναγνωρίσουν ότι ο καλύτερος τρόπος για να διατηρήσουν τους συμμετέχοντες ενεργούς και αφοσιωμένους είναι να διασφαλίσουν ότι οι ίδιες οι συνεδρίες είναι συμμετοχικές και ενδιαφέρουσες! Ο χρόνος που αφιερώνεται στις δραστηριότητες ενεργοποίησης θα πρέπει να είναι επομένως σύντομος και ενεργός, ή να έχει μια σημαντική λειτουργία, όπως το να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να γνωρίσουν ο ένας τον άλλο στην αρχή ενός μαθήματος.

Μια καλή ιδέα είναι να έχετε ένα φύλλο εγγραφής στην αρχή του μαθήματος και να ζητήσετε από εθελοντές να συντονίσουν μια άσκηση για ζέσταμα ή μια δραστηριότητα ενεργοποίησης, όπως απαιτείται. Αυτό κάνει τους συμμετέχοντες πιο ενεργούς, καθιστώντας έτσι το μάθημα πιο συμμετοχικό, και δίνει επίσης την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να μοιραστούν ιδέες μεταξύ τους.

Θυμηθείτε, σε ένα πρόγραμμα κατάρτισης για διευκολυντές, θα πρέπει να αφιερώνετε λίγα λεπτά

μετά την άσκηση για ζέσταμα ή την δραστηριότητα ενεργοποίησης για να συζητήσετε με την ευρύτερη ομάδα πώς τις βίωσαν και ποια χρήση πιστεύουν ότι θα είχαν αυτές στην πράξη.

Παραδείγματα ασκήσεων ζεστάματος και δραστηριοτήτων ενεργοποίησης περιλαμβάνουν:

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΜΑΚΡΙΝΟΣ:

Επιλέξτε μια ερώτηση και ζητήστε από τα άτομα να σηκωθούν εάν συμφωνούν με αυτήν.

Παράδειγμα:

- Είναι η παιδική κακοποίηση ένα πρόβλημα στον κόσμο; (Σε περίπτωση που συμφωνείτε, παραμείνετε όρθιοι)
- Είναι η παιδική κακοποίηση ένα πρόβλημα σε αυτήν την χώρα; (Σε περίπτωση που συμφωνείτε, παραμείνετε όρθιοι)
- Είναι η παιδική κακοποίηση ένα πρόβλημα σε αυτήν την πόλη; (Σε περίπτωση που συμφωνείτε, παραμείνετε όρθιοι)
- Είναι η παιδική κακοποίηση ένα πρόβλημα σε αυτό το σωματείο/κατασκήνωση; (Σε περίπτωση που συμφωνείτε, παραμείνετε όρθιοι)

Αυτή η άσκηση βοηθάει τα άτομα να συνδέσουν παγκόσμια ζητήματα στην τοπική τους κατάσταση.

ΔΥΟ ΑΛΗΘΕΙΕΣ, ΕΝΑ ΨΕΜΑ:

Χωρίστε όλα τα άτομα σε ομάδες 3 με 5 ατόμων. Κάθε άτομο στην ομάδα θα πρέπει να πει στους άλλους δύο αλήθειες και ένα ψέμα για τον εαυτό τους. Τα άλλα άτομα της ομάδας θα πρέπει μετά να μαντέψουν ποια δήλωση είναι ψέμα. Όταν είναι έτοιμες, οι ομάδες μπορούν να επιλέξουν τον καλύτερο "ψεύτη" τους, ο οποίος στη συνέχεια μπορεί να προσπαθήσει να ξεγελάσει τις υπόλοιπες ομάδες.

Αυτή η άσκηση βοηθά τους ανθρώπους να συνειδητοποιήσουν πόσο δύσκολο είναι να γνωρίσουν ένα άτομο μόνο από την εξωτερική εμφάνιση και από αυτά που λένε.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΟΝΟΜΑΤΩΝ:

Πρόκειται για ένα παιχνίδι γνωριμίας. Σχηματίζονται ομάδες με περίπου 10 άτομα. Το άτομο που ξεκινά πρέπει να πει το όνομά του, καθώς και μια λέξη που ξεκινάει με το ίδιο γράμμα όπως και το πρώτο γράμμα του ονόματός του. Ο εκπαιδευτής μπορεί να δώσει ένα συγκεκριμένο θέμα για την πρόσθετη λέξη, όπως φαγητό ή λαχανικά. Το δεύτερο άτομο πρέπει να πει το όνομα και την πρόσθετη λέξη του προηγούμενου ατόμου, καθώς και το δικό του όνομα και μια πρόσθετη λέξη, και ούτω καθεξής, έως ότου όλοι στην ομάδα έχουν πει το όνομα τους και τα ονόματα όλων των άλλων.

Αυτή η άσκηση βοηθάει τα άτομα να θυμούνται τα ονόματα των άλλων και δημιουργεί μια ευχάριστη ατμόσφαιρα. Είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί με μεγάλη ομάδα.

ΧΩΡΑ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ:

Όλοι έχουν ένα αυτοκόλλητο στο μέτωπό τους με το όνομα μια χώρας. Κανείς δεν γνωρίζει ποια χώρα αναγράφεται στο δικό τους αυτοκόλλητο. Οι συμμετέχοντες πρέπει στη συνέχεια να υποβάλουν ερωτήσεις ο ένας στον άλλον, στις οποίες η μόνη απάντηση μπορεί να είναι "ναι" ή "όχι" και να προσπαθήσουν να μαντέψουν ποια χώρα έχουν στο μέτωπό τους.

Αυτή η άσκηση βοηθά τα άτομα να γνωρίσουν το ένα το άλλο και να αισθάνονται άνετα με την παρουσία του άλλου.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΙΝΗΣΗΣ:

Κάθε άτομο επιλέγει μια κίνηση για τον εαυτό του, για παράδειγμα, να σηκώσει στο πλάι το δεξί του χέρι. Το άτομο δίπλα του πρέπει να μιμηθεί αυτήν την κίνηση και να δημιουργήσει έπειτα μια δική του κίνηση. Το επόμενο άτομο πρέπει να επαναλάβει και τις δύο προηγούμενες κινήσεις και να κάνει τη δική του κίνηση, και ούτω καθεξής.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ "ΤΥΦΛΟΜΥΓΑ":

Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ζεύγη και ένας από τα ζεύγη έχει δεμένα τα μάτια του. Το άλλο άτομο πρέπει να οδηγήσει το άτομο που έχει δεμένα μάτια γύρω γύρω στο δωμάτιο και γύρω από εμπόδια στο δωμάτιο, όπως τραπέζια, καρέκλες, χαρτοπίνακα. Μετά από 5 λεπτά, το ζευγάρι αλλάζει ρόλους και αυτός που οδηγεί έχει πλέον δεμένα τα μάτια. Μετά την άσκηση, συζητήστε με τους συμμετέχοντες πώς ένιωσαν κατά τη διάρκεια της άσκησης.

Στόχος αυτής της άσκησης είναι να βοηθήσει τα άτομα να εμπιστευθούν ο ένας τον άλλον, και επίσης να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να συνειδητοποιήσουν πώς είναι να βρίσκονται σε μια ευάλωτη κατάσταση. Θα πρέπει να προσέχετε κατά τη χρήση αυτής της άσκησης, καθώς ορισμένοι άνθρωποι το βρίσκουν πολύ άβολο και αντιστέκονται στη μάθηση.

Μια παραλλαγή αυτής της άσκησης είναι ένα από τα ζευγάρια να έχει δεμένα τα μάτια και να σχεδιάσει μια εικόνα (για παράδειγμα ένα παιδί ή ένα σπίτι), ακολουθώντας τις οδηγίες του ζευγαριού τους. Αυτό είναι μερικές φορές περισσότερο αποδεκτό από τους συμμετέχοντες, καθώς το νιώθουν λιγότερο απειλητικό.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΥΝΝΕΤΕΥΞΗΣ:

Κάθε άτομο γίνεται ζευγάρι με ένα άλλο και ρωτάει διάφορες ερωτήσεις. Στη συνέχεια, έχοντας μάθει κάτι ο ένας από τον άλλον, κάθε μέρος τους ζευγαριού παρουσιάζει το άλλο σε ολόκληρη την ομάδα. Ορισμένες ερωτήσεις μπορεί να είναι οι παρακάτω:

Όταν ακούς τη φράση "ανθρώπινο δικαίωμα", τι σου έρχεται στο μυαλό:

- Ποιο ζώο θεωρείς ότι σε αντιπροσωπεύει;
- Ποιο γεγονός στη ζωή σου επηρέασε περισσότερο την άποψή σου για τον κόσμο;
- Τι σε έφερε εδώ;
- Τι σου αρέσει περισσότερο στη δουλειά σου;

Αυτή η άσκηση προσφέρεται για συστάσεις και βοηθάει τα άτομα να καταλάβουν ο ένας τον άλλον.

ΧΙΟΝΟΜΠΑΛΑ:

Πρόκειται για ένα παιχνίδι που ζητά αυθόρμητες απαντήσεις από τους συμμετέχοντες.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για γρήγορη αξιολόγηση, ή για γρήγορη ανάπτυξη ιδεών. Φτιάξτε μια μπάλα από χαρτί. Πείτε τη δική σας γνώμη ή ιδέα και, στη συνέχεια, ρίξτε την μπάλα σε έναν άλλο συμμετέχοντα, ο οποίος θα πρέπει έπειτα να πει τη δική του γνώμη ή ιδέα πριν ρίξει την μπάλα στο επόμενο άτομο.

Για παράδειγμα "Στο τέλος των ημερών της κατάρτισης νιώθω..." ή "Κάτι που έμαθα σήμερα...".

Επισκόπηση, αξιολόγηση και καταγραφή της μάθησης

Καταγραφή της μάθησης

Είναι χρήσιμο να καθορίσετε το γνωστικό επίπεδο των συμμετεχόντων, ώστε να διευκολύνετε την εκμάθηση με διαγράμματα και να αξιολογήσετε την αποτελεσματικότητα του προγράμματος. Μία μέθοδος είναι να ολοκληρώσουν οι συμμετέχοντες ένα τεστ βασικής γνώσης πριν/στην αρχή του μαθήματος και να επαναλάβουν το (ίδιο) τεστ στο τέλος του μαθήματος (συγκρίνοντας βαθμολογίες πριν και μετά το τεστ).

Ένας άλλος τρόπος διεξαγωγής ενός τεστ βασικής γνώσης, χωρίς να συμπληρώσετε φόρμα, είναι να κάνετε ερωτήσεις στους συμμετέχοντες και να τους ζητήσετε να τοποθετηθούν σε μια φανταστική κλίμακα ώστε να δείξουν τις απαντήσεις τους. Πρόκειται για καλή τεχνική, καθώς κάνει τους συμμετέχοντες να κινούνται. Ένα μειονέκτημα είναι ότι οι συμμετέχοντες μπορεί αργότερα να ξεχάσουν πού είχαν τοποθετηθεί στο αρχικό τεστ! Ένας από τους εκπαιδευτές χρειάζεται να κάνει ένα διάγραμμα ή μια σημείωση για να καταγράψει τις θέσεις των συμμετεχόντων ή να τραβήξει μια φωτογραφία, ώστε να υπάρχει ένα αρχείο.

Ανασκόπηση κάθε ημέρας

Σε οποιοδήποτε μάθημα διαρκεί περισσότερο από μία μέρα, είναι σύνηθες να ξεκινήσετε την επόμενη μέρα με μια ανασκόπηση σχετικά με το τι καλύφθηκε την προηγούμενη ημέρα. Αυτή η ανασκόπηση ενισχύει τη μάθηση, θέτει το πλαίσιο για τις εργασίες της επόμενης ημέρας και δίνει την ευκαιρία για ερωτήσεις και σχόλια. Εάν η ανασκόπηση γίνει με τρόπο ελκυστικό και διασκεδαστικό, θέτει επίσης έναν θετικό τόνο στην ημέρα.

Μια μέθοδος είναι να τραβήξετε φωτογραφίες κατά τη διάρκεια της ημέρας και να τις κατεβάσετε σε έναν υπολογιστή και να τις δείξετε ως παρουσίαση κατά τη διάρκεια της ανασκόπησης της επόμενης ημέρας. Η χρήση οπτικού υλικού με αυτόν τον τρόπο όχι μόνο παρέχει ένα ερέθισμα για τη μνήμη, αλλά δείχνει ταυτόχρονα στους εκπαιδευόμενους διευκολυντές έναν τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιήσουν φωτογραφίες και πώς θα μπορούσαν να διεξάγουν μια συνεδρία ανασκόπησης στα δικά τους προγράμματα. Ένα πρόσθετο πλεονέκτημα της λήψης φωτογραφιών ως μέρος της

διαδικασίας ανασκόπησης είναι ότι οι φωτογραφίες μπορούν να ενσωματωθούν σε αναφορές για χορηγούς/χρηματοδότες ώστε να δείξουν τι συνέβη κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Αξιολόγηση

Παρόλο που πρέπει να επιζητείτε feedback (ανατροφοδότηση) καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, είναι σημαντικό να το έχετε γραπτώς από τους συμμετέχοντες, καθώς και από τους εκπαιδευτές. Η αξία του γραπτού feedback είναι ότι αποτελεί ένα απόθεμα από το μάθημα. Αυτό μπορεί να αναθεωρηθεί πριν την επόμενη διεξαγωγή ενός παρόμοιου προγράμματος για να βελτιωθεί ότι έχουν γίνει οι απαραίτητες βελτιώσεις.

Προκειμένου να αυξηθούν οι πιθανότητες συμπλήρωσης και επιστροφής των εντύπων αξιολόγησης, είναι καλή ιδέα να αφιερώσετε λίγο χρόνο στο τέλος του προγράμματος ώστε να έχουν οι συμμετέχοντες χρόνο να συμπληρώσουν τα έντυπά τους. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιστρέψουν το έντυπο πριν φύγουν. Το έντυπο αξιολόγησης θα πρέπει να είναι όσο πιο σύντομο γίνεται ώστε να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να το συμπληρώσουν!

Καταγραφείας

Μερικές φορές είναι απαραίτητο να παρέχετε ένα πλήρως τεκμηριωμένο αρχείο του προγράμματος, ειδικά ως προϋπόθεση για χρηματοδότηση. Είναι αδύνατο για τους εκπαιδευτές να το κάνουν αυτό ταυτόχρονα με τη διευκόλυνση του προγράμματος. Εάν απαιτείται έγγραφη καταγραφή, τότε κάποιος πρέπει να οριστεί για να ενεργήσει ως καταγραφείας.

Ένα πλήρες αρχείο της κατάρτισης μπορεί να είναι χρήσιμο για να διανεμηθεί ως υπενθύμιση στους συμμετέχοντες μετά το τέλος του προγράμματος. Ένας άλλος σημαντικός σκοπός του αρχείου είναι ότι μπορεί να βοηθήσει στην αξιολόγηση του προγράμματος ώστε να ενσωματώσετε τα μαθήματα που αφομοιώθηκαν, σε μελλοντική κατάρτιση.

Διαχείριση "δύσκολων" συμμετεχόντων

Κάθε μάθημα είναι πιθανό να έχει τουλάχιστον έναν "δύσκολο" συμμετέχοντα - για παράδειγμα κάποιον που δεν θα σταματήσει να μιλάει και θα έχει γνώμη για όλα ή κάποιον που είναι ντροπαλός και δεν θέλει να συμμετάσχει. Στις χειρότερες περιπτώσεις μπορεί να υπάρχει ξεκάθαρα εχθρότητα μεταξύ των συμμετεχόντων. Είναι σημαντικό οι εκπαιδευτές να γνωρίζουν πώς να αντιμετωπίζουν εποικοδομητικά τις δυσκολίες που προκύπτουν. Ορισμένες από τις προκλήσεις και πώς να τις διαχειριστείτε, περιλαμβάνουν τις παρακάτω:

"Αυτό δεν πρόκειται ποτέ να δουλέψει"

Προσπαθήστε να θεωρήσετε αυτήν τη δύσκολη δήλωση ως πρόσκληση για να οικοδομήσετε κάτι και όχι ως εμπόδιο. Προσπαθήστε να ζητήσετε από το συγκεκριμένο άτομο να προτείνει μια λύση στο πρόβλημα που έχει εντοπίσει. Θα πρέπει να ακούσετε τις δυσκολίες που εκφράζονται και να προσπαθήσετε να τις αντιμετωπίσετε, αλλά οι εκπαιδευτές δεν πρέπει να επιτρέψουν να καταλήξει σε συνεδρία "παραπόνων".

Αντιπαράθεση μεταξύ δύο συμμετεχόντων.

Θα πρέπει να είστε ενήμεροι για την κατάσταση, αλλά να μην παρέμβετε πολύ νωρίς, καθώς αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει στο να χάσετε την υποστήριξη της ομάδας. Εάν πρέπει να παρέμβετε, προσπαθήστε να τονίσετε τα σημεία συμφωνίας που έχετε καταφέρει να εντοπίσετε και να προσελκύσετε κι άλλους στη συζήτηση. Είναι σημαντικό να μην εξατομικεύσετε το ζήτημα και ίσως είναι σκόπιμο να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να συμφωνήσουν να το "παρκάρετε" προς το παρόν. Μπορείτε να επιστρέψετε και να το αντιμετωπίσετε αργότερα, όταν η κατάσταση θα έχει ηρεμήσει.

"Εάν δε χρειαστεί, δε θα πω κουβέντα"

Αυτό το άτομο ίσως είναι ντροπαλό, ή να αγχώνεται να μιλήσει ενώπιον του υπεύθυνου του ή των συνομηλικών του. Μπορεί να είναι ευκολότερο να μιλήσει σε μια μικρότερη ομάδα, γι' αυτό είναι σημαντικό να χρησιμοποιήσετε ποικιλία τεχνικών και μεθόδων μάθησης. Ως διευκολυντής/εκπαιδευτής είναι σημαντικό να εκτιμάτε τη συμβολή όλων. Ρωτήστε το άτομο για τη γνώμη του, σε αυτή την περίπτωση δεν μπορούν να κάνουν λάθος, γιατί

πρόκειται μόνο για τη γνώμη τους. Αναγνωρίστε και επικυρώστε κάθε συμβολή τους ώστε να αυξήσετε την αυτοπεποίθησή τους για να μοιραστούν τις ιδέες τους.

"Είμαι ειδικός σε αυτό το θέμα"

Αυτό το άτομο μπορεί να είναι πραγματικά ειδικός σε κάποιο θέμα, οπότε πρέπει να δείξετε σεβασμό σ' αυτά που μπορεί να συνεισφέρουν στη συζήτηση. Χρησιμοποιήστε τις γνώσεις τους για να βοηθήσετε τη μαθησιακή εμπειρία των άλλων, αλλά καθορίστε νοητά όρια ως προς το πόσο θα τους επιτρέψετε να μιλήσουν και τηρήστε αυτά τα όρια. Χρησιμοποιήστε τη γλώσσα του σώματός σας για να υποδείξετε πότε πρέπει κάποιος να σταματήσει να μιλάει και για να εντάξετε άλλους στη συζήτηση προσκαλώντας τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις ιδέες τους. Ενθαρρύνετε τον "εμπειρογνώμονα" να ακούσει, και σκεφθείτε το ενδεχόμενο να παίξει κι αυτός κάποιο ρόλο στην απάντηση των ερωτήσεων από τους υπόλοιπους συμμετέχοντες. Όπου δύναται να γίνει, καλέστε το άτομο να κάνει μια σύντομη παρουσίαση σχετικά με το θέμα υπό συζήτηση.

"Μου αρέσει ο ήχος της φωνής μου"

Αυτό το άτομο είναι πιθανό να θέλει να κυριαρχήσει στη συζήτηση και θα πρέπει να αναλάβετε τον έλεγχο, αλλά με εποικοδομητικό τρόπο. Προσπαθήστε να εμπλέξετε άλλους συμμετέχοντες καλώντας τους ονομαστικά για να συμμετάσχουν. Στις περισσότερες περιπτώσεις θα διαπιστώσετε ότι η ίδια η ομάδα θα αναλάβει τον έλεγχο και θα πει στο δύσκολο άτομο να σταματήσει να μιλά.

"Τα έχω ξανακούσει όλα αυτά"

Μην εκνευριστείτε και μη φερθείτε αμυντικά. Προσπαθήστε να βρείτε κάποια αξία σε αυτό που λέει το άτομο και ενθαρρύνετε το άτομο να επικεντρωθεί στα θετικά.

"Δε συμφωνώ"

Ένα άτομο που διαρκώς διαφωνεί και εγείρει αντιρρήσεις μπορεί να εισαγάγει αρνητική ατμόσφαιρα σε μια συνεδρία κατάρτισης. Μια καλή τεχνική που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε σε τέτοιες καταστάσεις είναι να βγείτε έξω από την

ομάδα ενώ συζητείται το πρόβλημα. Για παράδειγμα να σηκωθείτε ή να πάτε σε άλλη θέση στο δωμάτιο. Αυτό αναγκάζει το άτομο που είναι αρνητικό να απευθύνεται στον εκπαιδευτή έξω από την ομάδα. Επιτρέπει στον εκπαιδευτή να διατηρήσει τη θετική ενέργεια μέσα στην ομάδα και να επιστρέψει σε αυτήν τη θετική θέση αφού λυθεί το πρόβλημα.

"Θέλω να συζητήσω ένα διαφορετικό και δύσκολο θέμα"

Εάν παρουσιαστεί ένα θέμα που χρειάζεται πολύ χρόνο για να αντιμετωπιστεί άμεσα ή που δεν είναι κατάλληλο για τη συγκεκριμένη συνεδρία, "παρκάρετε" το και επιστρέψτε σε αυτό αργότερα. Σημειώστε τις βασικές λέξεις του θέματος και τοποθετήστε το σε κάποιο εμφανές σημείο (για παράδειγμα στον "χώρο στάθμευσης") και εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα επιστρέψετε σε αυτό κάποια άλλη στιγμή. Μόλις λυθούν τα εν λόγω ζητήματα, αφαιρέστε τα από το χώρο στάθμευσης.

"Δε θα παρακολουθήσω όλο το πρόγραμμα"

Είναι πολύ δύσκολο για τα μέλη της ομάδας να συγκεντρωθούν και να εμπιστευθούν το ένα το άλλο εάν ένας συμμετέχων είναι απρόθυμος να βρίσκεται εκεί ή θα παρακολουθήσει μόνο μέρος των

συνεδριών. Ο συμμετέχων που θα παρακολουθήσει μόνο ένα μέρος του προγράμματος, δε θα αποκομίσει όλα τα οφέλη του.

Εάν κάποιος δεν είναι προετοιμασμένος ή δεν μπορεί να παρακολουθήσει όλες τις συνεδρίες, είναι σημαντικό να μάθετε το γιατί - μπορεί να έχουν έναν πολύ καλό λόγο. Ίσως χρειαστεί να είστε αυστηροί και να επιμείνετε στο να αποχωρήσει εντελώς αυτό το άτομο από το μάθημα και να παρακολουθήσει το μάθημα σε άλλη στιγμή όταν θα μπορεί να συμμετάσχει πλήρως.

Αποκάλυψη προσωπικών εμπειριών

Αναπόφευκτα σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, θα κοινοποιηθούν ορισμένες προσωπικές πληροφορίες. Αυτό είναι φυσιολογικό και αναμενόμενο. Ωστόσο, σε ορισμένα μαθήματα οι συμμετέχοντες μοιράζονται πολύ προσωπικές λεπτομέρειες της ζωής τους, συμπεριλαμβανομένου μερικές φορές και του δικού τους ιστορικού κακοποίησης. Το μάθημα δεν είναι ο κατάλληλος χώρος για να γίνεται κάτι τέτοιο και είναι σημαντικό να αναγνωρίσετε με ευαισθησία τι λέγεται και επίσης να προτείνετε ιδιωτικές συζητήσεις.

Αντιμετωπίζοντας αποκαλύψεις

Ως **αποκάλυψη** ορίζεται η διαδικασία κατά την οποία κάποιος μιλάει ή ενημερώνει κάποιον άλλο σχετικά με περιστατικό κακοποίησης. Οι αποκαλύψεις μπορεί να είναι προγραμματισμένες - δηλαδή το παιδί (ή ακόμα και ένας ενήλικας) παίρνει συνειδητά απόφαση να μιλήσει- ή μη προγραμματισμένες. Μη προγραμματισμένες, αυθόρμητες αποκαλύψεις συμβαίνουν συχνά όταν ένα άτομο αισθάνεται άνετα ή δεν γνωρίζει ότι η κατάσταση που αποκαλύπτει αποτελεί κακοποίηση.

Έμμεση αποκάλυψη μπορεί να συμβεί και όταν ένα παιδί δε μοιράζεται τις λεπτομέρειες της κακοποίησης χωρίς να παρακινηθεί, ή το κάνει με έμμεσο τρόπο, για παράδειγμα μέσω παιχνιδιού ή σχεδίων ή μέσω της συμπεριφοράς του (για παράδειγμα, αυτοτραυματισμός).

Ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η αποκάλυψη, είναι σημαντικό να το διαχειριστούμε σωστά. Αυτό σημαίνει:

- Διαβεβαιώστε το παιδί ότι κάνει το σωστό που το αποκαλύπτει.
- Αποδεχτείτε όσα έχει να σας πει το παιδί.
- Μην προσπαθήσετε να εξηγήσετε ή να μειώσετε τη σημασία αυτού που έχει συμβεί.
- Μη δείξετε έκπληξη ή δυσπιστία.
- Να θυμάστε ότι ακόμα κι αν κάποιος βλάπτει ένα παιδί, αυτό μπορεί να αισθάνεται ακόμα πολύ πιστό προς αυτόν. Για αυτόν τον λόγο, είναι σημαντικό να μην επικρίνετε τον δράστη, αν και είναι καλό να πείτε ότι οι πράξεις τους είναι κακοποιητικές. Για παράδειγμα, μην πείτε "Είναι κακοί άνθρωποι" αλλά πείτε "Νομίζω ότι αυτό που κάνουν είναι λάθος"
- Να μην αναλαμβάνετε συνέντευξη ή έρευνα. Ο σκοπός οποιασδήποτε συνομιλίας με το παιδί στο στάδιο της αποκάλυψης είναι να μπορεί να υποστηρίξει το παιδί στο να πει ό,τι θέλει να πει για την κατάσταση και να είναι σε θέση να διαβιβάζει πληροφορίες σύμφωνα με την Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού.

- Εξηγήστε στο παιδί τι θα συμβεί στη συνέχεια (π.χ. "Θα μιλήσω με το Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού ώστε να μπορέσουμε να βρούμε τον καλύτερο τρόπο για να σε βοηθήσουμε").
- Μην κάνετε ψευδείς υποσχέσεις σχετικά με το τι μπορεί να συμβεί ή όχι.
- Μη συμφωνείτε να κρατήσετε οποιεσδήποτε πληροφορίες μυστικές ή ιδιωτικές.

Σε περίπτωση που ένα παιδί προβεί σε μια αποκάλυψη, είναι σημαντικό να προσπαθήσετε να περιορίσετε τη συζήτηση σχετικά με την κατάσταση στην ομάδα, αλλά να αφιερώσετε χρόνο μετά τη λήξη της συνεδρίας για να πραγματοποιήσετε μια περαιτέρω συζήτηση μαζί του (ή εάν αυτό δεν είναι δυνατό να αναφέρετε τις ανησυχίες σας σύμφωνα με την Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού).

Εάν υπάρχουν δύο διευκολυντές, τότε ένας από αυτούς μπορεί να αποφασίσει ότι θα ήταν χρήσιμο να συζητηθεί σχετικά με το τι συμβαίνει ιδιωτικά με το παιδί.

Δεν πρόκειται για συνέντευξη. Είναι απλώς μια ευκαιρία που δίνεται στο παιδί να μιλήσει, να διαβεβαιώσετε το παιδί ότι το έχετε ακούσει και να του εξηγήσετε τι θα συμβεί στη συνέχεια.

Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι ακολουθούνται τα κατάλληλα κανάλια για την αναφορά τυχόν πραγματικής ή υποψίας κακοποίησης. Δεν είναι δουλειά των διευκολυντών ή των εκπαιδευτών να αποφασίσουν ότι μια κατάσταση δεν είναι ανησυχητική ή ότι μπορούν να αγνοήσουν όσα έχουν ειπωθεί.

Διαφορές μεταξύ ενήλικων και παιδιών μαθητών³

Τα παιδιά και οι έφηβοι μαθαίνουν παρατηρώντας, ακούγοντας, εξερευνώντας, μέσω πειραματισμού και θέτοντας ερωτήσεις. Το να βρίσκουν ενδιαφέρον, κίνητρο και να εμπλέκονται στη μάθηση είναι σημαντικά για τα παιδιά μόλις ξεκινήσουν το σχολείο ή όταν ασχολούνται με εξωσχολικές δραστηριότητες. Εξίσου βοηθητικό μπορεί να είναι αν τα παιδιά καταλάβουν για ποιον λόγο μαθαίνουν κάτι.

Όσοι διευκολύνουν συνεδρίες με παιδιά θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους ότι μπορεί να χρειαστεί να προσαρμόσουν το στυλ εκπαίδευσης για να χρησιμοποιήσουν παρόμοια γλώσσα με τα παιδιά και να εισαγάγουν περισσότερα διαλείμματα/να έχουν λιγότερες προσδοκίες από το πόση ώρα μπορούν να παραμείνουν επικεντρωμένα σε ένα θέμα τα παιδιά. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα μικρότερα παιδιά. Ο οδηγός κατάρτισης KSCC για παιδιά παρέχει διαφορετικές επιλογές ασκήσεων και τρόπους εξερεύνησης των θεμάτων βάσει των διαφορετικών ηλικιών των παιδιών. Ωστόσο, οι διευκολυντές πρέπει να θυμούνται ότι η ηλικία είναι μόνο μία ένδειξη του επιπέδου ικανότητας των παιδιών και η προηγούμενη εμπειρία τους μπορεί επίσης να επηρεάσει αυτό που είναι ή δεν είναι αναμενόμενο να κάνουν.

Υπάρχουν τέσσερις διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους τα χαρακτηριστικά των ενήλικων μαθητών (επιμόρφωση ενήλικων) είναι συνήθως διαφορετικά από αυτά των παιδιών μαθητών (παιδαγωγική):

- **Αυτοαντίληψη** - Καθώς ένα άτομο ωριμάζει, η αυτοαντίληψή του αλλάζει από εξαρτημένη προσωπικότητα προς την αυτονομία.
- **Εμπειρία ενήλικων μαθητών** - Καθώς ένα άτομο ωριμάζει, συσσωρεύει εμπειρίες που ολοένα αυξάνονται, οι οποίες γίνονται ολοένα και αυξανόμενη πηγή μάθησης.
- **Προθυμία για μάθηση** - Καθώς ένα άτομο ωριμάζει, η προθυμία του για μάθηση προσανατολίζεται όλο και περισσότερο στα αναπτυξιακά καθήκοντα των κοινωνικών του ρόλων.
- **Προσανατολισμός στη μάθηση** - Καθώς ένα άτομο ωριμάζει, η προοπτική χρόνου του αλλάζει από αυτήν της αναβαλλόμενης εφαρμογής γνώσης σε αυτήν της άμεσης εφαρμογής. Ως αποτέλεσμα, ο προσανατολισμός μάθησής του μετατοπίζεται από θεματοκεντρικό σε έναν που εστιάζει στα προβλήματα.

Επιπλέον, υποδεικνύεται ότι το **κίνητρο για μάθηση** αρχίζει να γίνεται εσωτερικό καθώς ωριμάζει ένα άτομο.

³ Βασίζεται στη θεωρία του Knowles, που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην έκδοση Knowles, M. S. (1970). *The modern practice of adult education: Andragogy versus pedagogy*. New York: New York Association Press.

Ενότητα 3:

Εκπαιδευτικό υλικό

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει το εκπαιδευτικό υλικό, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων συνεδρίας για την κατάρτιση των διευκολυντών. Περιγράφει επίσης τον τρόπο οργάνωσης και διευκόλυνσης των συνεδριών προσομοίωσης και παρουσίασης και την απαραίτητη προετοιμασία που απαιτείται πριν από κάθε συνεδρία.

Προετοιμασία πριν την κατάρτιση

Όπως με κάθε μάθημα, εκτός από τις πρακτικές και υλικοτεχνικές ετοιμασίες, πριν από την έναρξη του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να προετοιμαστούν. Αυτό περιλαμβάνει:

- Να διαβάσουν τον οδηγό διευκόλυνσης, συμπεριλαμβανομένων και όλων των σημειώσεων που περιλαμβάνονται στις Ενότητες 1 και 2 αυτού του εγγράφου.
- Να εξετάσουν εκ νέου τον οδηγό κατάρτισης KCSS για παιδιά.
- Να ελέγξουν και να εξετάσουν εκ νέου οποιαδήποτε έγγραφα που ενδέχεται να έχουν δοθεί στους συμμετέχοντες σχετικά με τη διασφάλιση ή τις διαδικασίες που ισχύουν στο εργασιακό τους περιβάλλον - όπως την Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού, τον Κώδικα συμπεριφοράς, κανόνες σχετικά με τη χρήση μεταβαλλόμενων χώρων, επίβλεψη, κλπ.
- Να αποφασίσουν εάν απαιτούνται συγκεκριμένες προσαρμογές των υλικών, για παράδειγμα για να αντικατοπτρίζεται η κατάσταση στην κατασκήνωση/σωματείο.
- Να είναι σαφείς σχετικά με τη μεθοδολογία στις συνεδρίες προσομοίωσης/παρουσίασης.
- Να χωρίζουν σε ομάδες ή ζευγάρια τους συμμετέχοντες για τις συνεδρίες προσομοίωσης/παρουσίασης.

- Να αντιγράψουν τον οδηγό κατάρτισης KCSS για παιδιά για κάθε συμμετέχοντα προς αναφορά/χρήση του κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- Όπως σημειώνεται στα σχέδια συνεδρίας:
 - Προετοιμασία ασκήσεων - συμπεριλαμβανομένης της αντιγραφής (και προσαρμογής) φύλλων εργασίας, κλπ. (όπως σημειώνεται στις οδηγίες για κάθε συνεδρία)
 - Ονομασία πινακιδίων "Βασικοί κανόνες", "Χώρος στάθμευσης" και "Εθελοντές"
 - Μεταφορά οποιωνδήποτε πληροφοριών απαιτούνται στα πινακίδια ή στο PowerPoint (εάν χρησιμοποιείται)
- Αποσαφήνιση των ρυθμίσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης του οδηγού κατάρτισης για τους διευκολυντές.
- Προετοιμασία πιστοποιήσεων, εάν απαιτείται.

Οι εκπαιδευτές θα πρέπει επίσης να αποφασίσουν το χρονοδιάγραμμα των συνεδριών προσομοίωσης ή παρουσίασης (βάσει του εκπαιδευτικού υλικού KCSS για παιδιά). Εάν είναι δυνατόν, όλες οι συνεδρίες πρέπει να δοκιμαστούν, ωστόσο εάν ο χρόνος είναι περιορισμένος, τότε η Συνεδρία 10 μπορεί να παραλειφθεί, καθώς είναι εύκολη να οργανωθεί από κάποιον που έχει σχετική εμπειρία με παιδιά.

Διευκολύνοντας τις συνεδρίες προσομοίωσης

Διεργασία

Οι συνεδρίες προσομοίωσης δίνουν την ευκαιρία για βιωματική μάθηση ως εκπαιδευτής/διευκολυντής, και επίσης παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες για την κατάλληλη χρήση του υλικού κατάρτισης που έχει αναπτυχθεί για παιδιά.

- Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε "ομάδες κατάρτισης" των δύο (το πολύ τρεις, διαφορετικά δεν υπάρχει αρκετή "εργασία" για κάθε συμμετέχοντα).
- Σε κάθε εκπαιδευτική ομάδα ανατίθεται μια συνεδρία από το υλικό (ή όπου υπάρχουν λίγοι συμμετέχοντες, μπορεί να είναι απαραίτητο οι ομάδες να διευκολύνουν περισσότερες από μία συνεδρίες).
- Οι ομάδες παραδίδουν διαδοχικά τη συνεδρία τους (σύμφωνα με τη συνεδρία/τις συνεδρίες που τους έχουν ανατεθεί) στους υπόλοιπους συμμετέχοντες του προγράμματος του οδηγού κατάρτισης για τους διευκολυντές και στους διευκολυντές. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι συμμετέχοντες στο μάθημα και οι διευκολυντές παριστάνουν τους συμμετέχοντες σε ένα μάθημα. Τα άτομα της ομάδας κατάρτισης (υπεύθυνοι για τη συνεδρία) ενεργούν ως διευκολυντές και διεξάγουν τη συνεδρία όπως θα έκαναν σε ένα πραγματικό μάθημα.
- Προκειμένου να μην γίνει πολύ δύσκολη η κατάρτιση /ή πολύ περίπλοκο το παιχνίδι ρόλων, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συμπεριφέρονται όπως θα περίμεναν να συμπεριφερθούν παιδιά 13 ή 14 ετών.
- Οι ομάδες κατάρτισης θα πρέπει να προετοιμαστούν εκ των προτέρων (ο περιορισμένος χρόνος είναι ενσωματωμένος στην κατάρτιση, αλλά αυτό είναι απίθανο να επαρκεί και οι ομάδες μπορεί να χρειαστεί να πάρουν "εργασία για το σπίτι"). Οι ομάδες μπορεί να χρειαστεί να προσαρμόσουν το υλικό από τη συνεδρία που τους έχει ανατεθεί για να ταιριάζει με τον χρόνο που απαιτείται για τη συνεδρία τους (για παράδειγμα, μείωση του αριθμού των ερωτήσεων που πρέπει να ληφθούν υπόψη κλπ., μείωση του χρόνου για μια δραστηριότητα).

Τα παιδιά που συμμετείχαν στον πιλότο του προγράμματος ανέφεραν ότι διασκέδασαν πολύ και έμαθαν νέα πράγματα ενώ έπαιζαν. Επομένως, παρόλο που οι εκπαιδευτικές ομάδες ενδέχεται να χρειαστεί να προσαρμόσουν τη συνεδρία που τους έχει ανατεθεί (για παράδειγμα ίσως να μειώσουν τον αριθμό των ερωτήσεων), θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να εκτελούν τις δραστηριότητες που ορίζονται στα σχετικά σχέδια συνεδρίας στο υλικό KCSS αντί να αναπτύσσουν νέες ασκήσεις.

Οι ακριβείς χρόνοι/λεπτομέρειες μπορούν να οριστούν μόνο αφού επιβεβαιωθούν οι τελικοί αριθμοί για το πρόγραμμα, αλλά γενικά πρέπει να ακολουθηθεί η παρακάτω διαδικασία:

1. Η ομάδα κατάρτισης θα πρέπει να ξεκινήσει τη συνεδρία με μια πολύ σύντομη παρουσίαση - έως 5 λεπτά - (ίσως με τα κύρια σημεία στον χαρτοπίνακα) του σκοπού/των στόχων της συνεδρίας.
2. Η ομάδα κατάρτισης θα πρέπει στη συνέχεια να παραδώσει μια προσαρμοσμένη έκδοση της συνεδρίας που τους έχει ανατεθεί - 30 λεπτά.
3. Στο τέλος της συνεδρίας, οι συμμετέχοντες (και οι υπεύθυνοι του οδηγού κατάρτισης) θα πρέπει να συγκεντρωθούν για συζήτηση (περίπου 15 λεπτά), χρησιμοποιώντας ένα τυπικό μοντέλο ανατροφοδότησης (δείτε παρακάτω).
4. Ολοκληρώνοντας τη συζήτηση, με επικεφαλής τους διευκολυντές του οδηγού κατάρτισης, για να διασφαλιστεί ότι έχουν καθοριστεί τα βασικά σημεία/μηνύματα, να διευκρινιστούν τυχόν τεχνικές παρανοήσεις και να εξηγηθούν τυχόν διαφορές μεταξύ των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται για τις διαφορετικές ηλικίες παιδιών.

Αφού δοθεί το feedback, μπορούν να γίνουν περαιτέρω σχόλια ή συζητήσεις σχετικά με το πώς μπορεί να πραγματοποιηθεί η συνεδρία/πώς να διευρευνηθούν περαιτέρω ερωτήσεις ή απαντήσεις σε σχόλια. **Οι συντονιστές του οδηγού κατάρτισης πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι συμμετέχοντες γνωρίζουν με σαφήνεια ποια είναι τα βασικά μηνύματα που πρέπει να λάβουν τα παιδιά που συμμετέχουν στη συνεδρία. Αυτό μπορεί να σημαίνει παροχή πρόσθετων πληροφοριών για τη συμπλήρωση των γνώσεων των συμμετεχόντων.**

Οι εκπαιδευτές πρέπει να τηρούν προσεκτικά το χρονοδιάγραμμα - είναι εύκολο να ξεπεράσουν τον χρόνο που δίνεται με τις συνεδρίες προσομοίωσης, αλλά είναι σημαντικό όλοι οι συμμετέχοντες να έχουν την ευκαιρία να εξασκήσουν τις δεξιότητές διευκόλυνσής τους.

Ανατροφοδότηση και ενημέρωση

Συνιστάται η ενημέρωση σχετικά με τις συνεδρίες προσομοίωσης να ακολουθεί ένα τυπικό μοντέλο ανατροφοδότησης έπειτα από ελεύθερη συζήτηση/σχόλια. Οι πρώτες φορές που θα χρησιμοποιηθεί το μοντέλο ανατροφοδότησης μπορεί να διαρκέσουν περισσότερο χρόνο από το κανονικό, αλλά όσο οι συμμετέχοντες εξοικειώνονται με τη μέθοδο, η διαδικασία "επιταχύνεται".

Ο σκοπός της τυπικής μορφής ανατροφοδότησης, στην οποία ο καθένας έχει την ευκαιρία (και την ενθάρρυνση) να μιλήσει και να δώσει εστιασμένη ανατροφοδότηση, είναι να διασφαλίσει ότι οι ιδέες δεν θα "χαθούν" και ότι η ανατροφοδότηση θα παραμείνει αναλυτική (όχι μόνο γενικά συγχαρητήρια για την "καλή δουλειά"). Επιτρέπει, επίσης, στους συμμετέχοντες του προγράμματος να εξασκηθούν στο να παρέχουν ανατροφοδότηση και στις δεξιότητες επικοινωνίας.

Οι διευκολυντές του προγράμματος του οδηγού κατάρτισης για τους εκπαιδευτές θα πρέπει να διαχειριστούν τη διαδικασία της ανατροφοδότησης, καθώς οι συμμετέχοντες μπορεί να μπου στον πειρασμό να παραθέσουν απλά μια λίστα θεμάτων ή να διστάσουν να κάνουν προτάσεις. Οι διευκολυντές θα πρέπει επίσης να υπενθυμίζουν στους συμμετέχοντες ότι η ανατροφοδότηση είναι για να μάθουν όλοι. Τα σχόλια στην ανατροφοδότηση θα πρέπει να είναι εποικοδομητικά και χρήσιμα, όχι αρνητικά και επικριτικά.

Μοντέλο ανατροφοδότησης:

Κάθε άτομο, ξεκινώντας από αυτούς που συμμετείχαν στη συνεδρία, ακολουθούμενο από την ομάδα κατάρτισης και τελικά από τους διευκολυντές του προγράμματος του οδηγού κατάρτισης, θα πρέπει να προβληματιστεί σχετικά με τη συνεδρία προσομοίωσης και, στη συνέχεια, να μοιραστεί με τη σειρά του τη γνώμη του γι' αυτήν από τη δική του σκοπιά (π.χ. συμμετέχων ή εκπαιδευτική ομάδα):

- ΚΑΤΙ που μου άρεσε....
- ΚΑΤΙ που δεν μου άρεσε τόσο....

- ΚΑΤΙ που θα έκανα διαφορετικά....

Κατά την ανατροφοδότηση, δεν υφίσταται συζήτηση ή ερωτήσεις. Το θέμα είναι να ακούσουν όλοι τα σχετικά σχόλια και να τα αποδεχτούν. Εάν μείνει χρόνος, τότε μπορεί να δοθεί γενικότερο feedback.

Επιλογή διερεύνησης των προκλήσεων που παρουσιάζει η κατάρτιση

Ως πρόσθετο στοιχείο των συνεδριών προσομοίωσης, οι συμμετέχοντες μπορούν να κληθούν να αναλάβουν τον ρόλο του συμμετέχοντα σε ένα μάθημα που αντιπροσωπεύει μια συγκεκριμένη "πρόκληση" για τους διευκολυντές, είτε όσον αφορά την κατάρτιση γενικά, ή/και συγκεκριμένα σχετικά με τη διασφάλιση.

Το πλεονέκτημα εδώ είναι ότι η τελευταία συνεδρία (της Ημέρας 3) μπορεί να διαγραφεί (καθώς οι προκλήσεις θα διερευνηθούν μέσω των συνεδριών προσομοίωσης). Ωστόσο, αυτό μπορεί να είναι δύσκολο για όσους συμμετέχοντες δεν είναι συνηθισμένοι στην κατάρτιση και ιδανικά θα πρέπει να προορίζεται για προγράμματα με συμμετέχοντες που έχουν ήδη εμπειρία στην εκπαίδευση/διευκόλυνση.

Εάν χρησιμοποιείτε την επιλογή της διερεύνησης προκλήσεων στις συνεδρίες προσομοίωσης:

- Μόνο ένας ή δύο ρόλοι πρέπει να διανεμηθούν (μυστικά) σε κάθε προσομοίωση. Αυτό θα πρέπει να γίνεται εθελοντικά.
- Όσοι έχουν αναλάβει ρόλους θα πρέπει να συμμετέχουν στη συνεδρία προσομοίωσης, παίζοντας το ρόλο τους. Είναι σημαντικό να είναι "ρεαλιστικός" ο τρόπος με τον οποίο παίζουν το ρόλο, αλλά αρκετά εμφανής ώστε να γίνεται αντιληπτός από την ομάδα κατάρτισης και τους άλλους συμμετέχοντες.
- Στο τέλος της συνεδρίας ενημέρωσης, μετά την ανατροφοδότηση, οι ρόλοι θα πρέπει να αποκαλυφθούν (εάν δεν τους έχουν ήδη μαντέψει) - και μπορεί να πραγματοποιηθεί μια σύντομη συζήτηση για το πώς η ομάδα κατάρτισης αντιμετώπισε την πρόκληση και σχετικά με τις στρατηγικές αντιμετώπισης τέτοιων προκλήσεων εάν τύχουν κατά την κατάρτιση.

Διευκολύνοντας τις συνεδρίες παρουσίασης

Όπως περιγράφεται στην Ενότητα 1, το διήμερο μάθημα θα πρέπει να αποφεύγεται εάν είναι δυνατόν, επειδή δεν δίνεται αρκετός χρόνος στους συμμετέχοντες να εξασκηθούν και να βιώσουν κάθε συνεδρία. Εάν αποφασιστεί να διεξαχθεί μόνο η διήμερη εκδοχή του προγράμματος, τότε οι συνεδρίες προσομοίωσης θα πρέπει να αντικατασταθούν από τις συνεδρίες παρουσίασης.

Όπως και με τις συνεδρίες προσομοίωσης, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να χωριστούν σε μικρές ομάδες κατάρτισης και να τους δοθούν μία ή περισσότερες συνεδρίες. Οι ομάδες θα πρέπει στη συνέχεια να προετοιμαστούν και να παρουσιάσουν μια παρουσίαση 15 λεπτών που θα εξηγήσει:

- Τον σκοπό της συνεδρίας,
- Τι περιλαμβάνεται στη συνεδρία και πώς θα διεξαχθούν οι δραστηριότητες,

- Βασικά μηνύματα/θέματα που θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια της συνεδρίας.

Αυτή η παρουσίαση θα πρέπει να ακολουθείται από καθοδηγούμενη συζήτηση, όπου οι διευκολυντές διερευνούν τεχνικά προβλήματα που ενδέχεται να προκύψουν από τη συνεδρία.

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 1, ΕΙΣΑΓΩΓΗ - 30 ΛΕΠΤΑ

Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:

- Καλωσόρισμα και συστάσεις συμμετεχόντων
- Ανάπτυξη βασικών κανόνων
- Δοκιμή διαφορετικών τεχνικών κατάρτισης
- Αποσαφήνιση ημερήσιου προγράμματος και προσδοκιών
- Συζήτηση σημασίας αξιολόγησης μάθησης (σε περίπτωση που χρησιμοποιηθεί το βασικό τεστ γνώσεων)

Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:

- Επιλέξτε την κατάλληλη άσκηση για ζέσταμα και τον τρόπο ώστε οι συμμετέχοντες να συστηθούν (και να συγκεντρώσουν το απαραίτητο υλικό) - ιδανικά επιλέξτε από τη λίστα των ασκήσεων για ζέσταμα που εμπεριέχονται στο υλικό για παιδιά του οδηγού KCSS για να δώσετε στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα εξοικείωσης με την άσκηση.
- Χαρτοπίνακες με επικεφαλίδες - ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ, ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ & ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ
- Αντίγραφα του ημερήσιου προγράμματος για το μάθημα - ή αναγραφή του στον χαρτοπίνακα
- Ανάπτυξη βασικού τεστ γνώσεων - εάν χρησιμοποιηθεί

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

Καλωσορίστε τους συμμετέχοντες στο μάθημα και εξηγήστε τους ότι αυτό το μάθημα είναι λίγο διαφορετικό από τα υπόλοιπα που έχουν παρακολουθήσει, καθώς θα μαθαίνουν μέσα από την πράξη (εμπειρική μάθηση).

Πείτε στους συμμετέχοντες να μην ανησυχούν αν αυτό δεν τους φαίνεται αρκετά σαφές, και ότι καθώς προχωρά το μάθημα, θα καταλάβουν τι εννοείτε.

Εάν αποφασίσετε να χρησιμοποιήσετε το βασικό τεστ γνώσεων, διανείμετέ το και τονίστε στους συμμετέχοντες ότι δεν είναι ένα τεστ των δικών τους γνώσεων, αλλά για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Δώστε στους συμμετέχοντες λίγα λεπτά για να ολοκληρώσουν το τεστ ΑΤΟΜΙΚΑ και, στη συνέχεια, μαζέψτε τα ολοκληρωμένα τεστ.

Εξηγήστε ότι στον οδηγό KCSS δεν χρησιμοποιούνται τεστ βασικών γνώσεων, αλλά υπάρχουν ακόμη ευκαιρίες για την ανασκόπηση των αποτελεσμάτων μάθησης, που περιλαμβάνονται στο υλικό.

Θυμηθείτε να υπενθυμίσετε στους συμμετέχοντες τυχόν ζητήματα ασφαλείας - για παράδειγμα έξοδοι κινδύνου και άλλες σημαντικές ειδοποιήσεις όπως το αρχείο εγγραφής, κλπ.

Θυμηθείτε να κρατήσετε τα βασικά τεστ γνώσεων!

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

Εκτελέστε μια σύντομη δραστηριότητα για να συστηθούν οι συμμετέχοντες ο ένας στον άλλο, που θα ακολουθηθεί από μια άσκηση για ζέσταμα.

Ανατρέξτε στις σημειώσεις στις Ενότητες 1 και 2 για ιδέες - σημειώστε ότι η δραστηριότητα για ζέσταμα θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει συστάσεις αντί για την πραγματοποίηση δύο ξεχωριστών δραστηριοτήτων.

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ομάδες των τριών ατόμων και να συζητήσουν τον λόγο που παρακολουθούν το μάθημα και τι ελπίζουν να πάρουν από αυτό.

Δώστε στους συμμετέχοντες λίγα λεπτά για συζήτηση και, στη συνέχεια, συγκεντρώστε προτάσεις από τις ομάδες.

Εάν υπάρχουν διαφορετικές προσδοκίες μεταξύ των συμμετεχόντων και του σκοπού της ομάδας, τότε αποσαφηνίστε.

Διανείμετε το ημερήσιο πρόγραμμα/δείξτε τον χαρτοπίνακα με το ημερήσιο πρόγραμμα που είναι γραμμένο σε αυτό.

Οι συμμετέχοντες ίσως κάνουν ερωτήσεις σχετικά με τις προσομοιώσεις/τις προετοιμασίες - εξηγήστε ότι θα δοθούν οδηγίες και ότι θα έχουν την ευκαιρία να προετοιμαστούν αργότερα στο μάθημα.

Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι είναι σημαντικό να θεσπιστούν ορισμένοι κανόνες σχετικά με τον τρόπο συνεργασίας σας κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Γράψτε στον χαρτοπίνακα την επικεφαλίδα "βασικοί κανόνες" και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αναφέρουν τι είδους συμφωνία θα ήθελαν να κάνουν μεταξύ τους για το πώς να συνεργαστούν.

Καταγράψτε ιδέες στον χαρτοπίνακα, συμπληρώνοντας τες εάν είναι απαραίτητο.

Όταν όλοι οι συμμετέχοντες έχουν κάνει τις προτάσεις τους, ελέγξτε αυτά που έχετε γράψει στον χαρτοπίνακα και ζητήστε τη συμφωνία της ομάδας - συζητώντας τυχόν θέματα που δεν έχουν συμφωνηθεί, ώστε να καταλήξετε σε συναίνεση.

Κολλήστε το χαρτί που προέκυψε στον τοίχο, και εξηγήστε ότι θα μείνει εκεί κατά τη διάρκεια του προγράμματος, σε περίπτωση που κάποιος χρειαστεί να ανατρέξει σε αυτό.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Κολλήστε αντίστοιχα χαρτιά και για τον χώρο στάθμευσης και τους εθελοντές και εξηγήστε το σκοπό τους στους συμμετέχοντες - προσκαλέστε τους να βάλουν τα ονόματά τους ως εθελοντές για τις δραστηριότητες ενεργοποίησης ή τυχόν ερωτήσεις που τους παρουσιάζονται.</p>	
<p>Σκέψεις σχετικά με τη συνεδρία</p> <p>Πριν προχωρήσετε στην επόμενη συνεδρία, αφιερώστε λίγα λεπτά συζητώντας με τους συμμετέχοντες πώς βίωσαν αυτήν την πρώτη συνεδρία, συμπεριλαμβανομένου του τι τους άρεσε, ποιος νομίζουν ότι ήταν ο σκοπός των δραστηριοτήτων κ.α.</p>	
<p>Εάν είναι απαραίτητο, εξηγήστε τους σκοπούς στους συμμετέχοντες.</p> <p>Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι έχουν πειραματιστεί με τρεις τεχνικές κατάρτισης που χρησιμοποιούνται στην κατάρτιση που θα διεξάγουν: ιδέες/καταιγισμός ιδεών, συζήτηση σε μικρές ομάδες και συζήτηση στην ευρύτερη ομάδα. Έχουν επίσης συμμετάσχει μια δραστηριότητα ενεργοποίησης για ζέσταμα/για συστάσεις.</p> <p>Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν εάν υπάρχει κάτι που χρειάζεται να κάνουν διαφορετικά όταν συντονίζουν μια ομάδα με παιδιά και να μοιραστούν τις ιδέες τους με την ομάδα.</p>	
<p>Πριν προχωρήσετε στην επόμενη συνεδρία, αφιερώστε λίγα λεπτά συζητώντας με τους συμμετέχοντες πώς βίωσαν αυτήν την πρώτη συνεδρία, συμπεριλαμβανομένου του τι τους άρεσε, ποιος νομίζουν ότι ήταν ο σκοπός των δραστηριοτήτων κ.α.</p>	

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 1, 1Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΤΙ ΕΝΝΘΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΟ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ - 60 ΛΕΠΤΑ	
<p>Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> Κατανόηση και αναγνώριση κύριων ορισμών (π.χ. Διασφάλιση, Προστασία παιδιού, διασφάλιση) Εντοπισμός κύριων τύπων βλάβης που μπορεί να αντιμετωπίσουν τα παιδιά Ανακεφαλαίωση κύριων ρόλων στη διασφάλιση 	
<p>Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> Επιλέξτε την κατάλληλη δραστηριότητα ενεργοποίησης ή ζητήστε από έναν εθελοντή (από το φύλλο εγγραφής) να διευκολύνει Προετοιμάστε σετ καρτών από το Φύλλο Α - παιχνίδι ορισμών. Ένα σετ για κάθε μικρή ομάδα (4-6 συμμετέχοντες) Αντίγραφα της Πολιτικής Διασφάλισης Παιδιού και των Διαδικασιών στις κατασκηνώσεις/αθλητικά σωματεία (εάν υπάρχουν) "Ομόκεντροι κύκλοι" ζωγραφισμένοι στον χαρτοπίνακα και σημειωμένοι ως: παιδί (στο κέντρο), οικογένεια, αθλητικό σωματείο/κατασκήνωση, κοινότητα και κοινωνία Χαρτάκια Post it, ή μικρές κάρτες 	
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Εξηγήστε ότι σε αυτή τη συνεδρία θα διερευνήσουμε μερικές βασικές έννοιες και όρους που θα χρειαστούν ως βασικές πληροφορίες, για τη διευκόλυνση του οδηγού κατάρτισης KCSS και τις συζητήσεις με τα παιδιά.</p> <p>Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες (4-6 άτομα) και εξηγήστε ότι σε αυτή τη δραστηριότητα πρέπει να ταιριάξουν τον ορισμό με τον σωστό όρο.</p> <p>Δώστε σε κάθε ομάδα ένα σετ καρτών, όπως προετοιμάστηκαν από το Φύλλο Α - παιχνίδι ορισμών.</p> <p>Όταν οι συμμετέχοντες ολοκληρώσουν την άσκηση, εξετάστε κάθε ορισμό, ελέγξτε με τι τον έχουν ταιριάξει οι συμμετέχοντες στην ομάδα τους και, στη συνέχεια, συζητήστε το κάθε θέμα.</p>	<p>Λάβετε υπόψη σας ότι οι ορισμοί στο Φύλλο Α είναι γενικοί - βεβαιωθείτε ότι έχουν προσαρμοστεί ώστε να αντικατοπτρίζουν την Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού/την τοπική νομοθεσία.</p>
<p>Εξηγήστε ότι όταν σκεφτόμαστε τη διασφάλιση, εστιάζουμε ιδιαίτερα στο να διασφαλίσουμε ότι τα παιδιά είναι ασφαλή από βλάβες, σκόπιμες και τυχαίες.</p> <p>Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε διαφορετικές μικρές ομάδες και δώστε σε κάθε ομάδα ένα χαρτόνι και στυλό.</p> <p>Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να εργαστούν στις ομάδες τους και να συζητήσουν όλα τα διαφορετικά είδη βλάβης που μπορούν να σκεφτούν - και τις οποίες πιστεύουν ότι μπορεί να βιώσουν τα παιδιά στην κατασκήνωση/αθλητικό σωματείο τους, καταγράφοντας τις ιδέες τους στον χαρτοπίνακα.</p>	<p>Εναλλακτικά, σκεφτείτε να αναπτύξετε ορισμένα μικρά σενάρια για να μοιραστείτε και να δείξετε τους διαφορετικούς τύπους βλαβών.</p>

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Όταν οι ομάδες έχουν ολοκληρώσει τη δουλειά τους, ζητήστε τα σχόλια τους για ανατροφοδότηση και παρουσιάστε τα στην ευρύτερη ομάδα. Μόλις ολοκληρωθεί η ανατροφοδότηση, συζητήστε σε μεγάλες ομάδες τις διάφορες κατηγορίες βλαβών (σωματική κακοποίηση, σεξουαλική κακοποίηση, συναισθηματική κακοποίηση, παραμέληση, εκμετάλλευση, ατυχήματα και θέματα ασφάλειας), αναλύοντας παραδείγματα που δίνονται από ομάδες.</p>	
<p>Εξηγήστε ότι ο καθένας έχει έναν ρόλο στη διασφάλιση των παιδιών, αν και οι ρόλοι τους μπορεί να είναι ελαφρώς διαφορετικοί.</p> <p>Εμφανίστε ομόκεντρους κύκλους στον χαρτοπίνακα και πείτε στους συμμετέχοντες ότι ο ρόλος για την διασφάλιση των παιδιών μπορεί να εξεταστεί σε διαφορετικά επίπεδα: παιδί (στο κέντρο), οικογένεια, αθλητικό σωματείο/κατασκηνώσεις, κοινότητα και κοινωνία.</p> <p>Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ζευγάρια και δώστε σε κάθε ζευγάρι ένα σετ σημειώσεων post it (ή μικρών καρτών). Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν όσο το δυνατόν περισσότερους ρόλους/υποχρεώσεις για τα άτομα σε κάθε επίπεδο και να γράψουν στο post it (ΜΟΝΟ ΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ανά post it).</p> <p>Δώστε στους συμμετέχοντες λίγα λεπτά για να ολοκληρώσουν την εργασία και έπειτα καλέστε τους να κολλήσουν τα post-it στον χαρτοπίνακα.</p> <p>Πραγματοποιήστε μια ανακεφαλαίωση με την ευρύτερη ομάδα, φροντίζοντας να επισημάνετε (ή να αναφέρετε) συγκεκριμένους ρόλους σχετικά με τη διασφάλιση (σύμφωνα με την Πολιτική για τη Διασφάλιση Παιδιού), όπως το Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού και άλλους βασικούς παράγοντες όπως η αστυνομία, οι υπηρεσίες παιδικής προστασίας, κλπ.</p>	<p>Εάν το αθλητικό σωματείο/η κατασκηνώση έχει Πολιτική για τη Διασφάλιση Παιδιού, βεβαιωθείτε ότι έχει δοθεί εκ των προτέρων στους συμμετέχοντες.</p>
<p>Σκέψεις σχετικά με τη συνεδρία</p> <p>Πριν προχωρήσετε στην επόμενη συνεδρία, αφιερώστε λίγα λεπτά συζητώντας με τους συμμετέχοντες πώς βίωσαν αυτήν την πρώτη συνεδρία, συμπεριλαμβανομένου του τι τους άρεσε, ποιος νομίζουν ότι ήταν ο σκοπός των δραστηριοτήτων, κ.α.</p> <p>Αναλογιστείτε τις διαφορετικές τεχνικές και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν. Πως πιστεύετε ότι αυτές οι μέθοδοι θα μπορούσαν να προσαρμοστούν για τα παιδιά;</p>	<p>Επικεντρωθείτε στον τρόπο με τον οποίο μπορεί να χρειαστεί να προσαρμόσετε τη μέθοδο, όχι όσον αφορά το περιεχόμενο (π.χ. ίσως χρειαστεί να διαβάσετε αντί να γράψετε το υλικό για τα μικρότερα παιδιά).</p>

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 1, 2Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ - 60 ΛΕΠΤΑ	
<p>Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διερεύνηση συγκεκριμένων καταστάσεων που αφορούν ανησυχίες σχετικά με τη διασφάλιση σε εγκαταστάσεις κατασκηνώσεων/αθλητικών σωματείων • Εντοπισμός ανησυχιακών ενδείξεων και συμπτωμάτων 	
<p>Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιλέξτε την κατάλληλη δραστηριότητα ενεργοποίησης ή ζητήστε από έναν εθελοντή (από το φύλλο εγγραφής) να διευκολύνει • Φύλλο Β – Ανησυχιακές ενδείξεις και συμπτώματα - ένα ή δύο αντίγραφα για κάθε μικρή ομάδα (4-6 συμμετέχοντες) 	
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Συντονίστε την δραστηριότητα ενεργοποίησης ή ζητήστε από έναν εθελοντή να τη συντονίσει - εάν είναι απαραίτητο.</p>	<p>Προσπαθήστε να ενθαρρύνετε τους εθελοντές που συντονίζουν τις δραστηριότητες ενεργοποίησης ώστε να χρησιμοποιήσουν μια δραστηριότητα που προτείνεται στο υλικό KCSS για παιδιά.</p>
<p>Εξηγήστε ότι σε αυτήν τη συνεδρία θα προβούμε σε βαθύτερη σκέψη σχετικά τόσο με ορισμένες από τις καταστάσεις που μπορεί να κρύβουν πρόσθετους κινδύνους για τα παιδιά όσο και με το να εξετάσουμε μερικά από τις κοινές ανησυχιακές ενδείξεις και συμπτώματα που μπορεί να υποδηλώνουν ότι ένα παιδί κινδυνεύει ή υποφέρει.</p>	
<p>Σε μεγάλες ομάδες ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν καταστάσεις όπου πιστεύουν ότι τα παιδιά ενδέχεται να διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο, καταγράφοντας τις στον χαρτοπίνακα.</p> <p>Στη συνέχεια, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε μικρές ομάδες και να σκεφτούν σχετικά με τις καταστάσεις που αναφέρονται και να συζητήσουν τι είδους κίνδυνος υφίσταται/γιατί μπορεί να υπάρχει κίνδυνος.</p> <p>Ανατροφοδότηση στην ευρύτερη ομάδα και συζήτηση.</p> <p>Ρωτήστε τους συμμετέχοντες εάν γνωρίζουν συγκεκριμένους κανόνες ή διαδικασίες που υπάρχουν στην κατασκηνώση/αθλητικό σωματείο τους που να έχουν σχεδιαστεί για να μετριάσουν τους κινδύνους που παρουσιάζονται σε αυτά τα σενάρια.</p>	<p>Για παράδειγμα, τα μπάνια, κατά την παράδοση/παραλαβή, διανυκτερεύσεις, κλπ. (Σημειώστε ότι οι διευκολυντές θα πρέπει να εξετάσουν το πλαίσιο των αθλητικών σωματείων/κατασκηνώσεων και να κάνουν αναφορά στην Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού)</p> <p>Προσπαθήστε να συνδέσετε τα σχόλια-ανατροφοδότηση με τις διαδικασίες διασφάλισης στις κατασκηνώσεις/αθλητικά σωματεία - για παράδειγμα, τον Κώδικα συμπεριφοράς, την Πολιτική Διασφάλισης Παιδιού, κλπ.</p>

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Εξηγήστε ότι συχνά - εκτός αν μας το πει το παιδί - ίσως να μην γνωρίζουμε ότι ένα παιδί βλάπτεται ή κινδυνεύει. Ωστόσο, συχνά υπάρχουν ενδείξεις και συμπτώματα τα οποία μπορεί να παρατηρήσουμε (ή να ενημερωθούμε/ακούσουμε σχετικά). Αυτό μπορεί να προέρχεται τόσο από το παιδί, όσο και από άλλους γύρω από το παιδί.</p>	
<p>Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και δώστε σε κάθε ομάδα ένα αντίγραφο του Φύλλου Β – Ανησυχητικές ενδείξεις και συμπτώματα.</p> <p>Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι πρέπει να συζητήσουν τα σενάρια και να αποφασίσουν: Εάν πιστεύουν ότι υπάρχει κάτι ανησυχητικό; Εάν ναι, γιατί και σχετικά με τι;</p> <p>Όταν οι ομάδες έχουν τελειώσει, ζητήστε ανατροφοδότηση και συζητήστε στην κύρια ομάδα.</p>	
<p>Σκέψεις σχετικά με τη συνεδρία</p> <p>Πριν προχωρήσετε στην επόμενη συνεδρία, αφιερώστε λίγα λεπτά συζητώντας με τους συμμετέχοντες πώς βίωσαν αυτήν την πρώτη συνεδρία, συμπεριλαμβανομένου του τι τους άρεσε, ποιος νομίζουν ότι ήταν ο σκοπός των δραστηριοτήτων κ.α.</p> <p>Πως πιστεύετε ότι αυτές οι μέθοδοι θα μπορούσαν να προσαρμοστούν για τα παιδιά;</p>	

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 1, 3Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΧΩΡΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ 120 ΛΕΠΤΑ	
<p>Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξερεύνηση των διαφορετικών αναγκών των παιδιών σε διαφορετικές ηλικίες • Εξερεύνηση του τρόπου κατάλληλης αντιμετώπισης της δύσκολης συμπεριφοράς των παιδιών στο μάθημα • Κατανόηση του πώς να συζητήσετε με θετικό και κατάλληλο τρόπο θέματα σχετικά με τη διασφάλιση • Κατανόηση και εξάσκηση, ως προς το πώς να ανταποκριθείτε κατάλληλα σε αποκαλύψεις • Διευκρινίσεις σχετικά με το τρόπο που πρέπει οι συμμετέχοντες να αναφέρουν τις ανησυχίες τους • Εξερευνήστε τι πρέπει να συμπεριληφθεί και τη σημασία των αξιολογήσεων κινδύνου 	
<p>Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιλέξτε την κατάλληλη δραστηριότητα ενεργοποίησης ή ζητήστε από έναν εθελοντή (από το φύλλο εγγραφής) να διευκολύνει • Ελέγξτε τη μορφή αξιολόγησης κινδύνου και τις απαιτήσεις για τις κατασκευές/αθλητικά σωματεία (π.χ. από την Πολιτική Διασφάλισης του Παιδιού) • Διευκρινίστε τα κανάλια αναφοράς που αφορούν τις ανησυχίες ώστε να παρέχετε ακριβείς πληροφορίες για τους συμμετέχοντες, όπως απαιτείται • ΕΙΤΕ γράψτε κάρτες ηλικίας από το Φύλλο Γ - Ηλικίες και ικανότητες στον χαρτοπίνακα (μία κάρτα ανά φύλλο) Η στο PowerPoint • Φύλλο Δ – Σημαντικές συμβουλές σχετικά με τη διευκόλυνση, αντίγραφο σε φυλλάδιο/βοηθητικό υλικό για τους συμμετέχοντες • Φύλλο Ε - Αντιμετώπιση αποκαλύψεων, αντίγραφο σε φυλλάδιο/βοηθητικό υλικό για τους συμμετέχοντες • Πακέτα μπαλονιών (όχι φουσκωμένα) - αρκετά για τουλάχιστον τρία ανά συμμετέχοντα. 	
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Διεξάγετε μια δραστηριότητα ενεργοποίησης ή ζητήστε από έναν εθελοντή να τη συντονίσει - εάν είναι απαραίτητο.</p>	
<p>Εξηγήστε ότι σε αυτή τη συνεδρία θα σκεφτούμε πώς μπορούμε να δημιουργήσουμε έναν χώρο και δη έναν ευχάριστο χώρο για τα παιδιά.</p> <p>Ζητήστε από τους συμμετέχοντες στην ευρύτερη ομάδα να μοιραστούν τις ιδέες τους ως προς το τι πρέπει να συμβεί για να γίνουν τα εργαστήρια διασφάλισης ασφαλή για τα παιδιά.</p>	
<p>Πείτε στους συμμετέχοντες ότι η διευκόλυνση των συνεδριών διασφάλισης και των δραστηριοτήτων με παιδιά είναι από πολλές απόψεις ίδια με οποιαδήποτε άλλη ομαδική εργασία με παιδιά. Οι διευκολυντές πρέπει να είναι σε θέση να δημιουργήσουν μια θετική, ασφαλή και διασκεδαστική ατμόσφαιρα και να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά θα συμμετέχουν. Πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τα παιδιά (ανάλογα με την ηλικία και την ανάπτυξη τους) και να βοηθούν τα παιδιά να λένε και να εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.</p>	<p>Προσοχή - αυτή η δραστηριότητα μπορεί να γίνει έντονη!</p>

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Εξηγήστε ότι στη συνέχεια θα διερευνήσετε ορισμένα από τα θέματα που σχετίζονται με την ηλικία και τις ικανότητες των παιδιών, και χωρίστε τις ομάδες σε δύο υπο-ομάδες. Κάθε άτομο θα πρέπει να πάρει ένα μπαλόνι (ξεφούσκωτο).</p> <p>Εξηγήστε τους "κανόνες" της δραστηριότητας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα γίνει μια σειρά δηλώσεων σχετικά με τα παιδιά διαφορετικών ηλικιών. ΜΙΑ από τις δηλώσεις δεν θα ισχύει. • Εάν ένα μέλος της ομάδας (ή περισσότερα από ένα μέλη) γνωρίζει ποια απάντηση δεν ισχύει, θα πρέπει να φουσκώσουν το μπαλόνι τους και στη συνέχεια να το ρίξουν στα άλλα μέλη της ομάδας τους. • Όταν όλα τα μέλη έχουν πιάσει ένα μπαλόνι (για παράδειγμα, αν δύο μέλη της ομάδας γνωρίζουν την απάντηση και φουσκώσουν τα μπαλόνια τους, τα άλλα μέλη της ομάδας πρέπει να πιάσουν/ρίξουν ένα μπαλόνι μόνο μία φορά, όχι και τα δύο μπαλόνια) το μπαλόνι θα πρέπει να πάει στον εκπαιδευτή. • Μόλις ο εκπαιδευτής πιάσει το μπαλόνι, το μέλος της ομάδας μπορεί να δώσει την απάντησή του. • Το πρώτο άτομο που απάντησε σωστά στην ερώτηση - δηλαδή που μπορεί να προσδιορίσει τη δήλωση που δεν είναι αληθινή - κερδίζει έναν πόντο για την ομάδα του. <p>Δείξτε τις τρεις ηλικίες και τις αντίστοιχες δηλώσεις (από το Φύλλο Γ – Ηλικία και ικανότητες), μία τη φορά. Όταν βρεθεί η σωστή απάντηση, αφιερώστε λίγο χρόνο συζητώντας την με την ευρύτερη ομάδα, συμπεριλαμβανομένης της αποσαφήνισης τυχόν σημείων.</p> <p>Εάν είναι απαραίτητο, διανείμετε επιπλέον μπαλόνια κατά τη διάρκεια της άσκησης (δηλαδή μετά τη χρήση ενός μπαλονιού).</p> <p>Επιστρέψτε στην κύρια ομάδα και συζητήστε ποιος μπορεί να είναι ο αντίκτυπος παραγόντων όπως το φύλο και η αναπηρία στα περιβάλλοντα; Ποια παιδιά πιστεύουν ότι μπορεί να χρειάζονται επιπλέον υποστήριξη για να διασφαλίσουν ότι μπορούν να συμμετέχουν και να συμπεριληφθούν;</p>	<p>Οι δηλώσεις από το Φύλλο Γ μπορούν να μεταφερθούν είτε σε παρουσίαση PowerPoint είτε στον χαρτοπίνακα. Αποφύγετε να διαβάσετε φωναχτά μόνο τις δηλώσεις που είναι αρκετά περίπλοκες και ίσως είναι δύσκολο για τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τις επιλογές.</p> <p>Τα παραδείγματα μπορεί να περιλαμβάνουν κοινότητα LGBTQI, μειονοτικές ομάδες, πρόσφυγες κλπ.</p>
<p>Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι παρόλο που έχουν πολλή εμπειρία στη διευκόλυνση ομάδων με παιδιά και μπορεί να φαίνεται προφανές, σε αυτήν τη συνεδρία θα εξετάσουμε πώς να διευκολύνουμε ομάδες όπου διερευνούν πιο ευαίσθητα θέματα όπως η διασφάλιση- και ιδιαίτερα πώς να βεβαιωθείτε ότι ο τρόπος με τον οποίο διευκολύνεται η ομάδα είναι ο κατάλληλος.</p>	

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα διεξάγουν ένα σύντομο παιχνίδι ρόλων και ζητήστε δύο εθελοντές για να ενεργήσουν ως διευκολυντές της ομάδας.</p> <p>Προετοιμασία για το παιχνίδι ρόλων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένας εκπαιδευτής πρέπει να πάρει τους διευκολυντές έξω από το δωμάτιο και να τους ενημερώσει: το σενάριο είναι ότι πρέπει να ενημερώσουν μια νέα ομάδα παιδιών που μόλις έφτασαν σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για τον COVID-19. Δώστε στους εθελοντές διευκολυντές 5 λεπτά για να προετοιμαστούν. • Ο δεύτερος εκπαιδευτής θα πρέπει να ετοιμάσει τους υπόλοιπους συμμετέχοντες. Εξηγήστε ότι θα παριστάνουν παιδιά που έχουν φτάσει πρόσφατα στην κατασκήνωση/αθλητικό σωματείο. <p>Ζητήστε τρεις εθελοντές και εξηγήστε ότι θα έχουν έναν επιπλέον ρόλο να παίξουν στην ομάδα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένα παιδί που μετακινείται όλη την ώρα και αφαιρείται. • Ένα παιδί που είναι εριστικό και διαφωνεί με όλους τους κανόνες. • Ένα παιδί που μιλάει συνεχώς με το παιδί που κάθεται δίπλα του. <p>Αφήστε 5-10 λεπτά για το παιχνίδι ρόλων. Έπειτα, συζητήστε με την ευρύτερη ομάδα τι πήγε καλά, τι όχι και τόσο καλά, και τι διαφορετικό θα μπορούσαν να κάνουν οι διευκολυντές την επόμενη φορά.</p> <p>Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα με μια σύντομη συζήτηση σχετικά με το Φύλλο Δ – Σημαντικές συμβουλές σχετικά με τη διευκόλυνση για να επισημάνετε βασικά μηνύματα σχετικά με τη διευκόλυνση.</p>	<p>Βεβαιωθείτε ότι οι εθελοντές διευκολυντές γνωρίζουν τους κανόνες ασφαλείας COVID-19. Θα πρέπει να είναι αυτοί που ισχύουν ειδικά για τις κατασκηνώσεις/σωματεία. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα παρακάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πλένετε τα χέρια σας συχνά με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα. • Χρησιμοποιείστε διάλυμα με βάση το αλκοόλ για να κρατήσετε τα χέρια σας καθαρά και για να σκουπίσετε επιφάνειες. • Διατηρήστε μια απόσταση δύο μέτρων από τους άλλους. Μην αγγίζετε το πρόσωπό σας. • Μείνετε σπίτι εάν αισθανέστε άρρωστοι. • Αποφύγετε τα πλήθη και τις συγκεντρώσεις. <p>Το Φύλλο Δ μπορεί να διανεμηθεί ως φυλλάδιο στο τέλος της δραστηριότητας για να ενισχύσει τη μάθηση/να ενεργήσει ως υπενθύμιση.</p>
<p>Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι εκτός από την ηλικία και την ικανότητα των παιδιών, όταν διευκολύνουμε μια συνεδρία διασφάλισης που σχετίζεται με την κατάρτιση, υπάρχουν δύο σημαντικά ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μην φοβίζετε τα παιδιά: Είναι πολύ σημαντικό να είστε ξεκάθαροι με τα παιδιά σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν, αλλά με τις σωστές αναλογίες. Τα παιδιά θα πρέπει να νιώθουν περισσότερο και όχι λιγότερο ασφαλή. 	

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Επομένως, πρέπει να δοθεί έμφαση σε όσα γίνονται/τι μπορούν να κάνουν για να είναι ασφαλέστερα και δεν πρέπει να δοθεί η εντύπωση στα παιδιά ότι κάθε κατάσταση ή κάθε ενήλικας αποτελεί απειλή για αυτά.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να είστε προετοιμασμένοι για αποκαλύψεις: Περιστασιακά, επειδή τα παιδιά αισθάνονται άνετα, μπορεί να μιλήσουν (ή να αποκαλύψουν) ότι κακοποιούνται αυτά τα ίδια ή κάποιο άλλο παιδί. Εάν συμβεί αυτό, είναι σημαντικό να δοθεί μια υποστηρικτική απάντηση και να γίνουν οι απαραίτητες παραπομπές (αυτό σημαίνει κανονικά αναφορά στο Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού έτσι ώστε να μπορεί να γίνει παραπομπή στον κατάλληλο οργανισμό παιδικής προστασίας, όπως απαιτείται). 	
<p>Εξηγήστε ότι τώρα θα εξασκηθούμε στο πως να απαντάμε σε ένα παιδί που κάνει μια αποκάλυψη, είτε στο μάθημα είτε μετά.</p> <p>Πείτε στους συμμετέχοντες ότι, για να είναι όλοι ασφαλείς, δεν πρόκειται να κάνουμε μια αποκάλυψη με ένα πραγματικά "σοβαρό" ζήτημα όπως η σεξουαλική κακοποίηση, αν και φυσικά κάθε κατάσταση είναι σοβαρή για τον ενδιαφερόμενο.</p> <p>Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ομάδες των τριών ατόμων και εξηγήστε ότι όλοι θα έχουν την ευκαιρία να "παίξουν" το παιδί, τον διευκολυντή και τον παρατηρητή. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι όταν έχουν τον ρόλο του παρατηρητή, ο ρόλος τους είναι να ακούν και να παρακολουθούν, όχι να παρεμβαίνουν. Ο ρόλος του παρατηρητή είναι ζωτικής σημασίας για να τους βοηθήσει όλους ώστε να μάθουν.</p> <p>Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αποφασίσουν ποιος θα παίξει ποιον ρόλο και, στη συνέχεια, εξηγήστε την κατάσταση. Ένας από τους ενήλικες επιβλέποντες χτύπησε το παιδί. Το παιδί πιστεύει ότι φταίει επειδή ήταν αγενές.</p> <p>Δώστε στους συμμετέχοντες μερικά λεπτά για να προετοιμαστούν και έπειτα ξεκινήστε το παιχνίδι ρόλων.</p> <p>Μετά από 5 λεπτά σταματήστε το παιχνίδι ρόλων και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αλλάξουν ρόλους - το άτομο που ήταν παιδί είναι τώρα ο παρατηρητής, ο συμμετέχων που ακούει είναι τώρα το παιδί και ο παρατηρητής είναι τώρα ο συμμετέχων ακροατής.</p> <p>Δώστε άλλα 5 λεπτά και μετά αλλάξτε ρόλους για μια τελευταία φορά (έτσι ώστε όλοι να έχουν την ευκαιρία να παίξουν τον παρατηρητή, το παιδί και τον συμμετέχων ακροατή).</p>	

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Μετά από ακόμη 5 λεπτά, σταματήστε το παιχνίδι ρόλων και επιστρέψτε στην ευρύτερη ομάδα. Συζητήστε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πώς νιώσατε όταν ήσασταν το παιδί; • Πώς νιώσατε όταν ήσασταν ο ακροατής; • Όταν ήσασταν ο παρατηρητής, τι είδατε ή ακούσατε που φάνηκε να κάνει θετική διαφορά; <p>Μετά τη συζήτηση, προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να σηκωθούν και να "πετάξουν από πάνω τους" τους ρόλους τους, κουνώντας δυναμικά τα χέρια τους.</p>	
<p>Συζητήστε στην ευρύτερη ομάδα τι πρέπει και τι δεν πρέπει να κάνετε εάν ένα παιδί προβεί σε αποκάλυψη. Κάντε μια περίληψη της συζήτησης ώστε να διασφαλίσετε ότι θα δώσετε έμφαση στα εξής.</p> <p>Ανεξάρτητα από το πώς γίνεται η αποκάλυψη, είναι σημαντικό να το διαχειριστούμε σωστά, ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαβεβαιώστε το παιδί/τον ενήλικα ότι πράττει το σωστό που το αποκαλύπτει. • Αποδεχτείτε όσα έχει να σας πει το παιδί. • Μην προσπαθήσετε να εξηγήσετε ή να μειώσετε τη σημασία αυτού που έχει συμβεί. • Μη δείξετε έκπληξη ή δυσπιστία. • Να θυμάστε ότι ακόμα κι αν κάποιος βλάπτει ένα παιδί, μπορεί να αισθάνεται ακόμα πολύ πιστό προς αυτόν. Για αυτόν τον λόγο, είναι σημαντικό να μην επικρίνετε τον δράστη, αν και είναι καλό να πείτε ότι οι πράξεις τους είναι κακοποιητικές. Για παράδειγμα, μην πείτε "Είναι κακοί άνθρωποι" αλλά πείτε "Νομίζω ότι αυτό που κάνουν είναι λάθος". • Μην κάνετε υποσχέσεις που δεν μπορείτε να κρατήσετε. • Μην κρατάτε μυστικά και υποσχεθείτε να μην το πείτε. <p>Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν πώς θα αντιμετώπιζαν μια αποκάλυψη που έγινε κατά τη διάρκεια μιας συνεδρίασης. Τονίστε στους συμμετέχοντες ότι πρέπει να αναγνωρίσουν τη σημασία αυτού που λέει το παιδί, αλλά δεν πρέπει να συζητήσουν την κατάσταση κατά τη διάρκεια της συνεδρίας. Το παιδί θα πρέπει είτε να μιλήσει ιδιωτικά μαζί σας μετά τη συνεδρία ή ένας από τους διευκολυντές θα πρέπει να πάρει το παιδί έξω από το δωμάτιο κατά τη διάρκεια της συνεδρίας. Ένα σαφές και σημαντικό μήνυμα μπορεί να δοθεί στο παιδί και σε όλα τα παιδιά με το να πείτε κάτι σαν "Αυτό που είπες είναι πολύ σημαντικό και χαίρομαι που το μοιράστηκες. Θα θέλαμε να σου μιλήσουμε λίγο ιδιωτικά, ώστε να βρούμε τον καλύτερο τρόπο βοήθειας".</p>	<p>Το Φύλλο Ε - Αντιμετώπιση αποκάλυψεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους διευκολυντές για να καθοδηγήσουν τη συζήτηση.</p> <p>Το Φύλλο Ε - Αντιμετώπιση αποκάλυψεων μπορεί να διανεμηθεί ως φυλλάδιο για υπενθύμιση στους συμμετέχοντες.</p>

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
Εάν γίνει κάποια αποκάλυψη, είναι ζωτικής σημασίας να επανεξετάσετε την άμεση ασφάλεια και θα πρέπει πάντα να οδηγεί σε ΑΜΕΣΗ αναφορά στο Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού.	
<p>Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι, λόγω της πιθανότητας αποκάλυψης, είναι πάντα σημαντικό να προσδιορίζετε εκ των προτέρων ποιο είναι το σημείο αναφοράς/οι πηγές υποστήριξης για το παιδί, καθώς αυτός δεν είναι ο ρόλος μας ως διευκολυντές. Αυτό θα βοηθήσει να διασφαλίσουμε ότι δεν προκαλούμε επιπλέον βλάβη στα παιδιά.</p> <p>Ομοίως, ακόμη και αν χρησιμοποιείτε κανονικές εγκαταστάσεις, είναι σημαντικό να διασφαλίσετε ότι η τοποθεσία είναι επαρκώς ιδιωτική, έτσι ώστε να υπάρχει μικρή πιθανότητα διακοπών. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας να διασφαλίσετε ότι έχει διενεργηθεί μια αξιολόγηση κινδύνου ώστε ο χώρος να μην ενέχει κινδύνους για τα παιδιά.</p> <p>Θα πρέπει να υπάρχει πόσιμο νερό και εγκαταστάσεις για τουαλέτες.</p>	<p>Η αξιολόγηση κινδύνου πρέπει να αποτελεί μέρος της Πολιτικής Διασφάλισης Παιδιού για το σωματείο/κατασκήνωση. Οι διευκολυντές πρέπει να κάνουν τη σύνδεση με αυτό.</p>
<p>Σκέψεις σχετικά με τη συνεδρία</p> <p>Πριν προχωρήσετε στην επόμενη συνεδρία, αφιερώστε λίγα λεπτά συζητώντας με τους συμμετέχοντες πώς βίωσαν αυτήν την πρώτη συνεδρία, συμπεριλαμβανομένου του τι τους άρεσε, ποιος νομίζουν ότι ήταν ο σκοπός των δραστηριοτήτων κ.α.</p> <p>Πως πιστεύετε ότι αυτές οι μέθοδοι θα μπορούσαν να προσαρμοστούν για τα παιδιά;</p>	

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 1, 4Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ KCSS - 90 ΛΕΠΤΑ	
<p>Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διερευνήστε δεξιότητες και ιδιότητες των διευκολυντών (για παιδιά) ειδικά σε σχέση με ευαίσθητα θέματα όπως η διασφάλιση • Ελέγξτε το εκπαιδευτικό υλικό KCSS για παιδιά και πώς να το χρησιμοποιήσετε και να το προσαρμόσετε 	
<p>Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιλέξτε μια δραστηριότητα ενεργοποίησης (εάν χρειάζεται) • Μπορεί να είναι χρήσιμο να σημειώσετε τις κύριες συνεδρίες από τον οδηγό KCSS στον χαρτοπίνακα για να σας βοηθήσει στην ανασκόπηση • Αντίγραφο του υλικού των συνεδριών διασφάλισης παιδιών KCSS - ένα για κάθε συμμετέχοντα • Φύλλο Z- Προσόντα ενός καλού διευκολυντή, σε αντίγραφο για τους συμμετέχοντες, εάν απαιτείται. 	
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Συντονίστε ή ζητήστε από έναν εθελοντή να συντονίσει - μια γρήγορη δραστηριότητα ενεργοποίησης.</p>	<p>Ιδανικά χρησιμοποιήστε μια δραστηριότητα ενεργοποίησης από το υλικό κατάρτισης για παιδιά KCSS.</p>
<p>Εξηγήστε ότι σε αυτή τη συνεδρία θα διερευνήσουμε τις βασικές δεξιότητες και τα προσόντα ενός διευκολυντή όταν εργάζεται με παιδιά, και θα εξετάσετε επίσης τον οδηγό κατάρτισης KCSS.</p> <p>Πείτε στους συμμετέχοντες ότι πρώτα θα εξετάσουν τι σημαίνει να είσαι διευκολυντής.</p> <p>Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σηκωθούν και να φανταστούν μια γραμμή να διαπερνάει το δωμάτιο - το ένα άκρο είναι το ΣΥΜΦΩΝΩ και το άλλο άκρο είναι το ΔΙΑΦΩΝΩ.</p> <p>Εξηγήστε ότι θα διαβάσετε διάφορες δηλώσεις. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να τοποθετηθούν κατά μήκος της γραμμής, ανάλογα με την άποψή τους.</p> <p>Μετά την ανάγνωση κάθε δήλωσης, δώστε στους συμμετέχοντες χρόνο για να μετακινηθούν στη θέση τους και αφιερώστε λίγα λεπτά για να καλέσετε τους συμμετέχοντες να εξηγήσουν την απόφασή τους πριν προχωρήσετε σε μια νέα δήλωση.</p> <p>Επιλέξτε τις δηλώσεις για ανάγνωση (ανάλογα με το χρόνο και το πλαίσιο). Δεν χρειάζεται να χρησιμοποιηθούν όλες οι δηλώσεις:</p>	<p>Σημείωση: Μην αφήσετε πολύ χρόνο για συζήτηση καθώς θα επεκτείνει τη δραστηριότητα και οι συμμετέχοντες μπορεί να κουραστούν να στέκονται / ή να βαρεθούν.</p>

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Ένας διευκολυντής πρέπει να έχει καλή γνώση του θέματος και να είναι ειδικός. Το καθήκον των διευκολυντών είναι να ενθαρρύνουν τα παιδιά να έρθουν στις συνεδρίες. Ένας διευκολυντής πρέπει πάντα να καλωσορίζει τους συμμετέχοντες που έχουν αργήσει. Ο ρόλος ενός διευκολυντή είναι να είναι ο καταλύτης. Εάν κάποιος είναι προκλητικός, οι διευκολυντές μπορούν να τον αγνοήσουν. Ένας διευκολυντής πρέπει να έχει ηθικές αρχές. Ο ρόλος του διευκολυντή είναι να είναι εκπαιδευτής. Ο διευκολυντής δεν χρειάζεται να είναι και διαμεσολαβητής. Ο διευκολυντής είναι ο ηγέτης της εκπαίδευσης. Η διευκόλυνση εστιάζει στη μάθηση/γνώση. <p>Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα εξηγώντας ότι κατά τη διάρκεια της κατάρτισης για τη διασφάλιση με τα παιδιά, αυτό που πρέπει να προσπαθήσουν να κάνουν είναι να διευκολύνουν τη συμμετοχή των παιδιών:</p> <p>Ως διευκόλυνση εννοούμε "την τέχνη της καθοδήγησης ανθρώπων μέσω διαδικασιών προς συμφωνημένους στόχους, με τρόπο που ενθαρρύνει τη συμμετοχή, την ιδιοκτησία και τη δημιουργικότητα από όλους τους εμπλεκόμενους", επομένως Ο διευκολυντής είναι το άτομο που κάνει μια ενέργεια ή μια διαδικασία εύκολη ή ευκολότερη.</p>	
<p>Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και δώστε σε κάθε ομάδα ένα χαρτόνι και στυλό.</p> <p>Εξηγήστε ότι ο στόχος είναι να διατυπώσουν την ιδέα που έχουν σχετικά με τον "ιδανικό" διευκολυντή για τις συνεδρίες διασφάλισης για τα παιδιά - ποιες είναι οι πιο σημαντικές δεξιότητες, τα χαρακτηριστικά και τα προσόντα.</p> <p>Δώστε στις ομάδες περίπου 20 λεπτά για συζήτηση και για να ολοκληρώσουν τα σχέδιά τους και, στη συνέχεια, ξεκινήστε την ανατροφοδότηση και συζητήστε στην κύρια ομάδα.</p>	<p>Ανατρέξτε στην Ενότητα 2 αυτού του οδηγού για να δείτε πως να υποστηρίξετε τις συζητήσεις. Το Φύλλο Z – Προσόντα ενός καλού διευκολυντή μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να καθοδηγήσετε τη συζήτηση και μπορεί να διανεμηθεί ως φυλλάδιο.</p>
<p>Διανείμετε αντίγραφα του οδηγού KCSS για παιδιά και δείτε τα βασικά χαρακτηριστικά μαζί με τους συμμετέχοντες.</p> <p>Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζευγάρια και ζητήστε τους να διαβάσουν την ενότητα εισαγωγής και μετά να συζητήσουν στην ευρύτερη ομάδα τα εξής:</p>	

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Ποιες προκλήσεις προβλέπουν ότι θα αντιμετωπίσουν ως διευκολυντές; Τι είδους προσαρμογές αναμένουν ότι θα είναι απαραίτητες ώστε να αντικατοπτρίζουν το σωματείο/κατασκήνωση τους; Ποιες θεωρούν ότι είναι μερικές από τις πιο σημαντικές συνεδρίες στην κατασκήνωση/αθλητικό σωματείο τους; 	<p>Αν ο χρόνος τελειώνει, μπορείτε να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να τα διαβάσουν και να αναλογιστούν στο σπίτι και στη συνέχεια να σας δώσουν την ανατροφοδότηση τους το επόμενο πρωί ως μέρος της ανακεφαλαίωσης.</p> <p>Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι η βασική συνεδρία είναι υποχρεωτική και πρέπει πάντα να εκτελείται.</p>
<p>Σκέψεις σχετικά με τη συνεδρία</p> <p>Πριν προχωρήσετε στην επόμενη συνεδρία, αφιερώστε λίγα λεπτά συζητώντας με τους συμμετέχοντες πώς βίωσαν αυτήν την πρώτη συνεδρία, συμπεριλαμβανομένου του τι τους άρεσε, ποιους νομίζουν ότι ήταν ο σκοπός των δραστηριοτήτων κ.α.</p> <p>Πως πιστεύετε ότι αυτές οι μέθοδοι θα μπορούσαν να προσαρμοστούν για τα παιδιά;</p>	

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 1, ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ 1Η ΗΜΕΡΑ - 15 ΛΕΠΤΑ

Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:

- Επισκόπηση μάθησης από την Ημέρα 1
- Διερεύνηση της σημασίας της ανασκόπησης
- Δοκιμή ενός εργαλείου για ανασκόπηση

Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:

- Σχεδιάστε ένα θερμόμετρο (μεγάλο) σε ένα χαρτί του χαρτοπίνακα

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες στην ευρύτερη ομάδα να συζητήσουν εν συντομία ποια θέματα καλύφθηκαν στις συνεδρίες της 1ης ημέρας.

Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες τα θέματα που μπορεί να έχουν ξεχάσει/να μην έχουν αναφέρει.

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες στην ευρύτερη ομάδα να μοιραστούν γιατί πιστεύουν ότι μπορεί να είναι χρήσιμο το να αναθεωρήσετε τι έχουμε μάθει στο τέλος κάθε ημέρας.

Εάν είναι απαραίτητο, εξηγήστε ότι ο σκοπός της ανασκόπησης είναι να υπενθυμίσετε στους συμμετέχοντες τη μάθηση, να βοηθήσουν στην ενίσχυση της μάθησης και επίσης να τους δοθεί μια ευκαιρία για τυχόν ερωτήσεις ή σκέψεις που προκύπτουν.

Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι είναι σημαντικό να υπάρχει κατανόηση ως προς το πως νιώθουν οι συμμετέχοντες όταν φεύγουν από το μάθημα.

Εξηγήστε ότι τώρα θα δοκιμάσετε ένα εργαλείο για να το κάνουν αυτό μόνοι τους, ως συμμετέχοντες στο πρόγραμμα κατάρτισης για τους διευκολυντές.

Δείξτε στους συμμετέχοντες το σχέδιο του θερμομέτρου και εξηγήστε ότι το θερμόμετρο χρησιμοποιείται για να μετρήσει πόσο θετικά αισθάνονται στο τέλος της πρώτης ημέρας του προγράμματος.

Ευχαριστήστε τους συμμετέχοντες για τη συμβολή τους κατά τη διάρκεια της ημέρας και καλέστε τους να σχεδιάσουν μια γραμμή στο θερμόμετρο για να δείξουν το επίπεδο θετικότητάς τους καθώς φεύγουν.

Εάν είναι προτιμώμενο, οι διευκολυντές μπορούν να χρησιμοποιήσουν μια εναλλακτική δραστηριότητα για ανασκόπηση.

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 2. ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ ΕΚ ΝΕΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ 1-15 ΛΕΠΤΑ

Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:

- Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:
- Διερεύνηση της σημασίας των δραστηριοτήτων ενεργοποίησης
- Δοκιμάστε μια δραστηριότητα για την ανακεφαλαίωση που είναι επίσης και δραστηριότητα ενεργοποίησης
- Εξηγήστε και ξεκινήστε να προετοιμάζετε για συνεδρίες προσομοίωσης ή παρουσίασης

Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:

- Μια μπάλα ή τσαλακωμένο χαρτί (για να φτιάξετε μια μπάλα)
- Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες έχουν πρόσβαση στο υλικό που θα χρειαστούν για να διευκολύνουν τις συνεδρίες τους κατά τη διάρκεια προσομοίωσης/παρουσίασης.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

Καλωσορίστε εκ νέου τους συμμετέχοντες, και ζητήστε τους να σταθούν σε έναν κύκλο.

Εξηγήστε ότι σε αυτήν τη δραστηριότητα θα ανακεφαλαιώσουν ό,τι συζητήθηκε στην Ημέρα 1.

Πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα ρίξουν την μπάλα σε άλλο συμμετέχοντα (ο διευκολυντής θα έχει την πρώτη ρίψη) και όταν ο συμμετέχων πιάσει την μπάλα πρέπει να πει κάτι που θυμόταν από την Ημέρα 1 και στη συνέχεια να πετάξει την μπάλα σε κάποιον άλλο.

Επαναλάβετε την άσκηση, πετώντας την μπάλα μεταξύ των συμμετεχόντων για αρκετά λεπτά/έως ότου οι συμμετέχοντες εξαντλήσουν αυτά που έχουν να πουν.

Κρατήστε γρήγορο ρυθμό για τη δραστηριότητα - μην αφήνετε πολύ χρόνο για σκέψη.

Εάν είναι απαραίτητο, διευκρινίστε τυχόν παρανοήσεις/σύγχυση σχετικά με το τι καλύπτεται και υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες τυχόν θέματα/ζητήματα που δεν θυμήθηκαν.

Εξηγήστε ότι η δραστηριότητα αποτελεί τόσο δραστηριότητα ενεργοποίησης όσο και ανακεφαλαίωση της Ημέρας 1.

Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι δεδομένου του ότι οι συνεδρίες KCSS μπορεί να γίνονται με απόσταση ημερών ή εβδομάδων, θα ήταν χρήσιμο να προβείτε σε μια ανασκόπηση της μάθησης από προηγούμενες συνεδρίες για να βοηθήσετε στην ενίσχυση της μάθησης για τα παιδιά.

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες στην ευρύτερη ομάδα να μοιραστούν τους λόγους για τους οποίους πιστεύουν ότι μπορεί να είναι χρήσιμο να χρησιμοποιηθούν δραστηριότητες ενεργοποίησης και ποια μπορεί να είναι μερικά από τα πράγματα που πρέπει να γνωρίζετε (π.χ. χρόνος, επίπεδο ενδιαφέροντος από την ομάδα, ικανότητα των παιδιών κλπ.).

Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι μπορούν να εγγραφούν εθελοντικά για να μοιραστούν μια δραστηριότητα ενεργοποίησης που τους αρέσει.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Ανάλογα με το αν θα διεξάγετε το πρόγραμμα των δύο ή τριών ημερών, θα πρέπει να εξηγήσετε τη διαδικασία παρουσίασης/προσομοιώσεων και να χωρίσετε τους συμμετέχοντες στις ομάδες κατάρτισής τους και ανά συνεδρία από το υλικό KCSS που θα προσομοιώσουν/ παρουσιάσουν.</p> <p>Οι συμμετέχοντες θα πρέπει τώρα να αρχίσουν να προετοιμάζονται στις ομάδες κατάρτισής τους. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι μπορεί να χρειαστεί να ολοκληρώσουν την προετοιμασία τους εκτός των επίσημων συνεδριών του προγράμματος.</p>	<p>Φροντίστε να κυκλοφορείτε γύρω από τις ομάδες κατάρτισης κατά τη διάρκεια των προετοιμασιών τους και να είστε προετοιμασμένοι για να παρέχετε υποστήριξη.</p> <p>ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Σε αυτό το στάδιο μην εξηγήσετε το μοντέλο ανατροφοδότησης, καθώς αυτό θα μπορούσε ενδεχομένως να δημιουργήσει σύγχυση.</p>

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 2, ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ 2Η ΗΜΕΡΑ - 15 ΛΕΠΤΑ*	
<p>Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> Επισκόπηση μάθησης από την Ημέρα 2 Δοκιμή ενός εναλλακτικού εργαλείου για ανασκόπηση 	
<p>Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> Χαρτοπίνακας - με την εικόνα ενός βουνού ζωγραφισμένη πάνω του 	
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μπουν σε ζευγάρια και συζητήστε εν συντομία τι τους φάνηκε πιο ενδιαφέρον κατά τη διάρκεια της ημέρας.</p> <p>Στη συνέχεια, καλέστε τα ζευγάρια να μοιραστούν εν συντομία τις σκέψεις τους.</p>	
<p>Δείξτε τη ζωγραφιά με το βουνό που έχετε σχεδιάσει και εξηγήστε ότι το να μαθαίνουμε οτιδήποτε νέο είναι σαν ένα ταξίδι</p> <p>Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να σχεδιάσουν μια μικρή φιγούρα που να δείχνει πού βρίσκονται/την πρόδοό τους - αν είναι στην κορυφή του βουνού, ή μόλις αρχίζουν να ανεβαίνουν.</p>	<p>Εάν είναι προτιμώμενο, οι διευκολυντές μπορούν να χρησιμοποιήσουν μια εναλλακτική δραστηριότητα για ανασκόπηση.</p>
<p>Ευχαριστήστε τους συμμετέχοντες για τη συμβολή τους κατά τη διάρκεια της ημέρας και διευκρινίστε τυχόν ζητήματα για την Ημέρα 3, εάν είναι απαραίτητο.</p>	

* μόνο για το μάθημα των τριών ημερών. Το μάθημα των δύο ημερών θα πραγματοποιήσει τη συνεδρία "Τελικές ερωτήσεις και σκέψεις"

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 2/ΗΜΕΡΑ 3, 4Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - 1 ΩΡΑ ΚΑΙ 30 ΛΕΠΤΑ*	
<p>Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> Διερεύνηση συνηθισμένων διλημάτων που συναντούμε κατά την εκπαίδευση παιδιών σχετικά με θέματα διασφάλισης Προσδιορισμός τρόπων άμβλυνσης τέτοιων προκλήσεων 	
<p>Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> Επιλέξτε δραστηριότητα ενεργοποίησης (εάν χρειάζεται) Αποφασίστε ποιες προκλήσεις κατάρτισης είναι κατάλληλες, δεδομένου του πλαισίου, και γράψτε τις στον χαρτοπίνακα 	
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ
<p>Συντονίστε ή ζητήστε από έναν εθελοντή να συντονίσει - μια γρήγορη δραστηριότητα ενεργοποίησης.</p>	
<p>Εξηγήστε ότι σε αυτή τη συνεδρία θα διερευνήσουμε μερικές από τις τυπικές προκλήσεις που μπορεί να συναντήσουν κατά την εκπαίδευση των παιδιών γύρω από θέματα διασφάλισης και τον τρόπο αντιμετώπισης των προκλήσεων.</p>	
<p>Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ζευγάρια. Εξηγήστε ότι αυτό που έχουν να κάνουν είναι να σκεφτούν τις προκλήσεις (που εμφανίζονται στον χαρτοπίνακα) και στη συνέχεια να σκεφτούν έναν τρόπο αντιμετώπισης των προκλήσεων.</p> <p>Όταν τα ζευγάρια ολοκληρώσουν τη συζήτηση σχετικά με τις προκλήσεις, ζητήστε την ανατροφοδότησή τους και συζητήστε στην ευρύτερη ομάδα.</p>	<p>Τυπικές προκλήσεις: ένα παιδί που είναι ντροπαλό, παιδί που κυριαρχεί, παιδί που θέλει να φύγει, παιδί που δεν μπορεί να διαβάσει, παιδί που πετάγεται και διακόπτει άλλους, παιδί που θυμώνει όταν δεν μπορεί να περάσει το δικό του /κάτι άλλο και δεν συμφωνεί, άλλοι ενήλικες που μπαίνουν μέσα και θέλουν να συμμετάσχουν στις συζητήσεις, παιδί με αναπηρία που συμμετέχει την τελευταία στιγμή (ή που δεν το αναφέρει εκ των προτέρων) άλλα παιδιά που θέλουν να συμμετάσχουν εν μέρει, γονείς που δεν είναι ευχαριστημένοι σχετικά με τα θέματα που συζητήθηκαν, παιδί που αποκάλυψε κακοποίηση.</p> <p>Ανατρέξτε στην Ενότητα 1 και 2 για οδηγίες.</p>
<p>Σημείωση - αυτή η συνεδρία είναι σκοπίμως αρκετά σύντομη, καθώς αναμένεται ότι οι προηγούμενες συνεδρίες ενδέχεται να μην έχουν τελειώσει στον προγραμματισμένο χρόνο. Εάν έχει απομείνει χρόνος, προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να παίξουν κάποιον ρόλο, αντιμετωπίζοντας μερικές από τις προκλήσεις. Ή ρωτήστε τους συμμετέχοντες εάν έχουν οποιεσδήποτε προκλήσεις που αναμένουν.</p>	

* Χρησιμοποιήστε το την Ημέρα 2 για το μάθημα των δύο ημερών, ή την Ημέρα 3 για το μάθημα των τριών ημερών. Για το τριήμερο μάθημα αυτή η συνεδρία είναι ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ και εξαρτάται από το εάν οι προκλήσεις έχουν συμπεριληφθεί στις συνεδρίες προσομοίωσης. Για το διήμερο μάθημα, αυτή η συνεδρία θα πρέπει να διεξαχθεί γιατί διαφορετικά δεν θα υπάρχει καμία ευκαιρία να διερευνηθούν αυτά τα θέματα. Συνδέεται με προηγούμενες συνεδρίες (Ημέρα 1) σχετικά με τη διευκόλυνση και τη διαχείριση της συμπεριφοράς των παιδιών.

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 2/ΗΜΕΡΑ 3, ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ - 30 ΛΕΠΤΑ*

Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:

- Ευκαιρία για οποιεσδήποτε τελευταίες ερωτήσεις
- Ανασκόπηση της σημασίας της αξιολόγησης και κατάλληλο κλείσιμο του προγράμματος
- Συμπλήρωση βασικής ανασκόπησης (εάν χρησιμοποιηθεί)

Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:

- Βασικό τεστ γνώσεων (εάν χρησιμοποιηθεί)
- Δελτία αξιολόγησης
- Πιστοποιητικό, εάν απαιτείται.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

**ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/
ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ**

Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι έχουν σχεδόν τελειώσει το μάθημα - και ευχαριστήστε τους για τη συμμετοχή τους. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες εάν έχουν τελευταίες ερωτήσεις.	
Εάν χρησιμοποιήσετε βασικά τεστ γνώσης, μοιράστε τα και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να τα ολοκληρώσουν.	Θυμηθείτε να μαζέψετε τα συμπληρωμένα τεστ.
Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι είναι πάντα σημαντικό να αξιολογείτε ένα μάθημα - ακόμα κι αν πρόκειται για ένα σύντομο μάθημα που διαρκεί μόνο μία ώρα ή περίπου τόσο. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι για περισσότερο επίσημα/μεγαλύτερα προγράμματα είναι χρήσιμο να γίνεται μια γραπτή ή πιο εμπεριστατωμένη αξιολόγηση. Διανείμετε έντυπα αξιολόγησης και δώστε στους συμμετέχοντες λίγα λεπτά για να τα συμπληρώσουν.	Θυμηθείτε να μαζέψετε τα συμπληρωμένα έντυπα αξιολόγησης!
Θυμηθείτε να μαζέψετε τα συμπληρωμένα έντυπα αξιολόγησης!	
Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι είναι ωραίο να τελειώνετε τα μαθήματα με θετικό κλίμα και να βεβαιωθείτε ότι όλοι φεύγουν με θετικά αισθήματα. Για να γίνει αυτό, πρέπει όλοι να μοιραστούν με τη σειρά τους, κάτι που παίρνουν μαζί τους από το μάθημα/μια θετική σκέψη ή εμπειρία. Όταν όλοι έχουν μοιραστεί την ιδέα τους, ευχαριστήστε τους συμμετέχοντες και πάλι για τη συμμετοχή τους στην κατάρτιση και τελειώστε με ένα χειροκρότημα και την εκτίμησή σας.	

* Χρησιμοποιήστε το την Ημέρα 2 για το μάθημα των δύο ημερών, και την Ημέρα 3 για το μάθημα των τριών ημερών

ΠΛΑΝΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ - ΗΜΕΡΑ 3. ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ ΕΚ ΝΕΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ 2 - 15 ΛΕΠΤΑ

Σκοπός/κύριοι μαθησιακοί στόχοι:

- Επισκόπηση μάθησης από την Ημέρα 3
- Δοκιμή ενός εναλλακτικού τρόπου ανακεφαλαίωσης

Συγκεκριμένη προετοιμασία/υλικά που απαιτούνται:

Δεν απαιτείται

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

**ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ/
ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ**

Καλωσορίστε εκ νέου τους συμμετέχοντες.

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν στην ευρύτερη ομάδα ό, τι θυμούνται από την Ημέρα 2, καταγράφοντας τις ιδέες τους στον χαρτοπίνακα.

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν αυτήν την άσκηση ανακεφαλαίωσης, και αυτήν από την Ημέρα 2 (το πέταγμα της μπάλας), και να μοιραστούν τις παρατηρήσεις τους, συγκεκριμένα:

- Τι προτίμησαν, και για ποιόν λόγο;
- Τι πιστεύουν ότι θα ήταν πιο κατάλληλο να χρησιμοποιήσουν εάν ήθελαν να ανακεφαλαιώσουν μια προηγούμενη συνεδρία με παιδιά;
- Μπορούν να σκεφτούν κάποιον άλλο τρόπο να κάνουν ανακεφαλαίωση με διαδραστικό και συναρπαστικό για τα παιδιά τρόπο;

Οι διευκολυντές μπορούν να επιλέξουν μια εναλλακτική μέθοδο ανακεφαλαίωσης εάν το επιθυμούν.

Εάν είναι απαραίτητο, διευκρινίστε τυχόν παρανοήσεις/σύγχυση σχετικά με το τι καλύπτεται και υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες τυχόν θέματα/ζητήματα που δεν θυμήθηκαν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΦΥΛΛΑ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑΔΙΑ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Φύλλο Α. Παιχνίδι ορισμών

ΟΔΗΓΙΕΣ

Κόψτε σετ από κάρτες - ένα σετ ανά μικρή ομάδα (4-6 συμμετέχοντες). Μην ξεχάσετε να ανακατέψετε τις κάρτες, έτσι ώστε να "ταιριάξουν" οι συμμετέχοντες τον ορισμό/επεξήγηση με τον όρο. Να θυμάστε ότι οι επεξηγήσεις/ορισμοί που δίνονται στο παρόν είναι γενικοί ορισμοί που χρησιμοποιούνται. Είναι σημαντικό να ελέγξετε εάν υπάρχουν συγκεκριμένοι ορισμοί που μπορεί να ισχύουν (π.χ. Ανάλογα με την Πολιτική για την Διασφάλιση του Παιδιού για το αθλητικό σωματείο/κατασκήνωση).

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΠΑΙΔΙ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΒΛΑΒΗ

ΚΙΝΔΥΝΟΣ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Σύμφωνα με την σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 1989, ως παιδί εννοούμε οποιονδήποτε άνθρωπο κάτω από την ηλικία των δεκαοκτώ.

ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Όλες οι μορφές φυσικής ή/και συναισθηματικής κακομεταχείρισης, σεξουαλικής κακοποίησης, εγκατάλειψης ή παραμέλησης ή εμπορικής ή άλλης εκμετάλλευσης, που καταλήγουν σε πραγματική ή πιθανή βλάβη για την υγεία ενός παιδιού, την επιβίωσή του, την ανάπτυξη ή την αξιοπρέπειά του όσον αφορά σχέσεις ευθύνης, εμπιστοσύνης ή εξουσίας.

Ενέργειες στις οποίες προβαίνουμε ώστε να διασφαλίσουμε ότι ΟΛΑ τα παιδιά είναι ασφαλή από βλάβη όταν εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα στα προγράμματά μας και τις δραστηριότητες.

Γενικά, σε οποιαδήποτε περίπτωση διακυβεύεται η ασφάλεια και η ευημερία ενός παιδιού. Αυτό μπορεί να γίνεται επειδή κάποιος επιλέγει επίτηδες να καταχραστεί την εξουσία ή την εμπιστοσύνη και να βλάψει ένα παιδί, ή ενδέχεται να γίνεται λόγω κακών πρακτικών (κάτι που πιθανόν προκαλείται από έλλειψη ευαισθητοποίησης και κατάρτισης - π.χ. Ανικανότητα σωστής επίβλεψης παιδιών ή ανικανότητα δράσης).

Η πιθανότητα το παιδί να βλαφτεί, και ως αποτέλεσμα, η ευημερία του ή η ασφάλεια του να επηρεαστεί αρνητικά.

Αποτροπή και απάντηση στη βία, την εκμετάλλευση και την κακοποίηση των παιδιών – συμπεριλαμβανομένης της εμπορικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης, της εμπορίας, της παιδικής εργασίας και επιβλαβείς παραδοσιακές πρακτικές, όπως του ακρωτηριασμού/κοπής των γυναικείων γεννητικών οργάνων.

Κατ'εξακολούθηση και σκόπιμη κατάχρηση εξουσίας σε σχέσεις μέσω επαναλαμβανόμενης λεκτικής, φυσικής, ή/και κοινωνικής συμπεριφοράς που έχει ως σκοπό να προκαλέσει φυσική, κοινωνική ή/και ψυχολογική βλάβη. Ενδέχεται να περιλαμβάνει ένα άτομο ή μια ομάδα που καταχρώνται την εξουσία τους, ή την αντιληπτή εξουσία τους πάνω σε ένα ή περισσότερα άτομα που νιώθουν ανίκανα να τους σταματήσουν.

Φύλλο Β. Ανησυχητικές ενδείξεις και συμπτώματα

ΑΝΗΣΥΧΕΙΤΕ ΓΙΑ ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ; ΕΑΝ ΝΑΙ, ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ ΛΟΓΟ; ΕΑΝ ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΟΧΙ;

Ο Α ήταν ένα λαμπρό και δημοφιλές παιδί στο σωματείο/κατασκήνωση. Ξαφνικά απομονώθηκε. Δεν φαίνεται να θέλει πλέον να κάνει παρέα με τα υπόλοιπα παιδιά. Ένα από τα άλλα παιδιά είπε ότι ο Α μάλωσε με ένα από τα μεγαλύτερα παιδιά.

Ένας από τους ενήλικες επιβλέποντες σχολιάζει συχνά σχετικά με την εξωτερική εμφάνιση και την φυσική ανάπτυξη των μεγαλύτερων κοριτσιών που είναι στο σωματείο/κατασκήνωση.

Ο Β δε μιλάει σχεδόν ποτέ για τη ζωή του στο σπίτι. Φοράει συνήθως ρούχα με μακριά μανίκια, ακόμα και το καλοκαίρι, και δεν αλλάζει ποτέ ρούχα μπροστά στα άλλα παιδιά.

Στα αποδυτήρια τα παιδιά βγάζουν συχνά φωτογραφίες το ένα το άλλο.

Ο Γ ήταν πάντοτε φιλικός και κοινωνικός. Ξαφνικά φαίνεται να είναι πολύ μαζεμένος και πολύ λυπημένος.

Έχει ζέστη και δεν έχει πουθενά σκιά. Ο ενήλικος επιβλέπων επιμένει να είναι έξω στον ήλιο τα παιδιά και να συμμετέχουν σε μια δραστηριότητα.

Για μια ημερήσια εκδρομή, ο ενήλικος επιβλέπων επιτρέπει σε όποιο παιδί θέλει να πάει, να μπει μέσα στο λεωφορείο.

Ένα από τα παιδιά σου λέει ότι ένας ενήλικος επιβλέπων φωνάζει πολύ. Φαίνεται ότι δεν υπάρχει κάποιος πραγματικός λόγος, απλά ενοχλείται και έπειτα φωνάζει.

Δεν ήταν σίγουρο αν θα λειτουργήσει η κατασκήνωση/σωματείο το καλοκαίρι φέτος και έτσι άργησαν πολύ να προσλάβουν άτομα. Ως αποτέλεσμα δόθηκαν δουλειές σε διάφορα άτομα και τους επετράπη να δουλέψουν πριν πάρουν συστατικές επιστολές.

Η Δ φαίνεται πολύ νευρική όταν είναι κοντά σε έναν συγκεκριμένο ενήλικα επιβλέποντα. Πολύ συχνά βρίσκει δικαιολογίες για να φύγει όταν αυτός είναι παρών.

Φύλλο Γ. Ηλικία και ικανότητες

Γράψτε είτε στον χαρτοπίνακα είτε σε μια παρουσίαση PowerPoint, μία κάρτα ηλικίας τη φορά

Κάρτα 1 - Στην ηλικία των 6

Ποια δήλωση δεν είναι σωστή;

- Τα παιδιά μπορούν να κάνουν συγκεκριμένους συλλογισμούς, μεταβαίνοντας από τη μερική σκέψη στις γενικές ιδέες.
- Τα παιδιά προσπαθούν να ενεργήσουν ως ενήλικες και θέλουν να αποδεχθούν ευθύνες που είναι πέρα από αυτό που μπορούν να διαχειριστούν.
- Τα παιδιά αρχίζουν να χρησιμοποιούν την ομιλία όχι τόσο για τις προσωπικές τους ανάγκες, αλλά για να διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ τους και μεταξύ άλλων.
- Τα παιδιά δυσκολεύονται να συμμετάσχουν σε συνεργατικό παιχνίδι και ασχολούνται κυρίως με το παιχνίδι κοινωνικού δράματος/το παιχνίδι ρόλων.

Κάρτα 2 - Στην ηλικία των 9

Ποια δήλωση δεν είναι σωστή;

- Τα παιδιά μπορούν να κρίνουν τι είναι "καλό" και τι "κακό" βάσει κριτηρίων των άλλων. Αρχίζουν να αναπτύσσουν συμβατικό τρόπο σκέψης.
- Τα παιδιά ακόμα παλεύουν να κατανοήσουν τη σχέση μεταξύ αιτίας και αποτελέσματος.
- Τα παιδιά αρχίζουν να αναπτύσσουν ένα πιο μόνιμο μοτίβο σχετικά με το φύλο.
- Τα παιδιά αναπτύσσουν ακαδημαϊκές και κοινωνικές δεξιότητες και λαμβάνουν αναγνώριση από σημαντικά άτομα για αυτούς με το να είναι παραγωγικά.
- Τα παιδιά ξεκινάνε να δημιουργούν σχέσεις.

Κάρτα 3 - Στην ηλικία των 15

Ποια δήλωση δεν είναι σωστή;

- Η σκέψη των παιδιών γίνεται πιο αφηρημένη και ίσως αντιστέκονται στο να συμμορφώνονται με τη γνώμη των άλλων.
- Τα παιδιά μπορεί να νιώθουν ότι βρίσκονται στο κέντρο της προσοχής και έχουν φανταστικό κοινό, κάτι που μπορεί να αυξήσει το στρες και την αδεξιότητά τους.
- Οι φίλοι γίνονται τα πιο σημαντικά άτομα για τα παιδιά.
- Τα παιδιά δείχνουν ενδιαφέρον σχετικά με τη νομοθεσία, τις πολιτικές κλπ., αλλά δεν πιστεύουν ότι μπορούν να τα αλλάξουν ή να έχουν οποιοδήποτε αντίκτυπο.

Φύλλο Δ. Σημαντικές συμβουλές σχετικά με τη διευκόλυνση

- Θυμηθείτε ότι η συμμετοχή των παιδιών είναι εθελοντική.
- Προσπαθήστε να μην μπειτε σε διαμάχη για το τι είναι σωστό και τι λάθος - ακόμα κι αν δεν συμφωνείτε με ένα παιδί, μπορείτε πάντα να συμπάσχετε με τις απόψεις και τα συναισθήματά του. Προσπαθήστε να ενθαρρύνετε τα παιδιά να το κάνουν αυτό και μεταξύ τους.
- Επικυρώστε τη συμμετοχή των παιδιών - αναγνωρίστε την προσπάθεια και την συνεισφορά τους.
- Εάν ένα παιδί αρχίσει να αποκαλύπτει πράγματα ή αναστατώνεται, ενθαρρύνετε το να μιλήσει ιδιωτικά σε έναν από τους διευκολυντές, αντί να μιλήσει ανοιχτά στην ευρύτερη ομάδα. Μπορεί να μοιραστούν πληροφορίες που αργότερα να εύχονται να μην το είχαν κάνει.
- Μην περνάτε μπερδεμένα μηνύματα. Για παράδειγμα, δεν μπορείτε να μιλήσετε για καλό και κακό άγγιγμα και, στη συνέχεια, να μην σέβεστε τα όρια των παιδιών. Ενθαρρύνετε τα παιδιά να δείχνουν σεβασμό. Ομοίως, δεν μπορείτε να πείτε στα παιδιά ότι πρόκειται για έναν ασφαλή χώρο και, στη συνέχεια, να τους κάνετε να μιλούν για πράγματα που δεν θέλουν να μιλήσουν ή να συμμετάσχουν σε ασκήσεις που δεν αισθάνονται άνετα.
- Εάν ένα μέλος της ομάδας έχει ισχυρές απόψεις και κυριαρχεί στην ομάδα, ενθαρρύνετε τους πιο ήσυχους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις απόψεις τους ή να χωριστούν σε μικρές ομάδες, έτσι ώστε να ακούγονται και οι απόψεις των άλλων παιδιών.
- Βεβαιωθείτε ότι τα όρια εμπιστευτικότητας επεξηγούνται στους βασικούς κανόνες στην αρχή. Εάν ανησυχείτε για την ασφάλεια ή την ευημερία ενός παιδιού, ενδέχεται να χρειαστεί να κοινοποιήσετε πληροφορίες σε άλλους ενήλικες.
- Μην αναζητείτε πληροφορίες σχετικά με προσωπικές εμπειρίες κατάχρησης. Διεξάγετε μια εκπαιδευτική δραστηριότητα, δεν κάνετε θεραπεία ή συμβουλευτική.
- Να είστε προετοιμασμένοι για αποκαλύψεις και να γνωρίζετε πώς να απαντήσετε και από πού να λάβετε υποστήριξη.

Φύλλο Ε. Αντιμετώπιση αποκαλύψεων

Γράψτε είτε στον χαρτοπίνακα είτε σε μια παρουσίαση PowerPoint, μία κάρτα ηλικίας τη φορά

Τι να κάνετε.....	Τι να αποφεύγετε.....
Ακούστε όλα όσα έχει να σας πει το παιδί	Να προβείτε σε κατευθυνόμενες ερωτήσεις, όπως "Αυτό στο έκανε η μαμά/ο μπαμπάς σου;"
Καθησυχάστε το παιδί ότι έχει κάνει το σωστό με το να το μοιραστεί με κάποιον	Να είστε επικριτικοί ή να αποπάρτε το παιδί ("Γιατί δεν μου το είπες νωρίτερα;")
Παραμείνετε ήρεμοι	Να πανικοβληθείτε
Πιστέψτε το παιδί	Να εκφράσετε καχυποψία ή να προσπαθήσετε να βρείτε δικαιολογία γιατί συνέβη κάτι τέτοιο
Χρησιμοποιήστε τη γλώσσα που μιλάει το παιδί και εξηγήστε του ότι θα πρέπει να το αναφέρετε σε κάποιο έμπιστο άτομο που μπορεί να βοηθήσει	Να κάνετε υποσχέσεις που δεν μπορείτε να τηρήσετε. Για παράδειγμα, μην υποσχεθείτε ότι δεν θα το πείτε πουθενά
Καταγράψτε τι έχει πει το παιδί	Να αντιμετωπίσετε τον υπεύθυνο
Αναζητήστε υποστήριξη για εσάς και το παιδί	Να μην κάνετε τίποτα και να θεωρήσετε ότι κάποιος άλλος θα κάνει κάτι
Ενεργήστε γρήγορα εάν πιστεύετε ότι το παιδί κινδυνεύει να υποστεί βλάβη	Να αγγίξετε το παιδί χωρίς άδεια

Φύλλο Ζ.

Προσόντα ενός καλού διευκολυντή

- Είναι καλός ακροατής και μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες των παιδιών και των καταστάσεων που τυχόν εμφανίζονται.
- Είναι ευαίσθητος και βοηθάει όλα τα παιδιά να νιώσουν ασφαλή, ότι τα σέβεται και τα εκτιμά.
- Δημιουργεί μια ζεστή και φιλόξενη ατμόσφαιρα όπου όλα τα παιδιά νιώθουν ευπρόσδεκτα.
- Δεν κάνει διακρίσεις.
- Ενθαρρύνει και διευκολύνει ενεργά τη συμμετοχή κάθε παιδιού, ειδικά εκείνων που είναι απομονωμένα.
- Είναι υπομονετικός, ενθαρρύνει με λεπτότητα και επιτρέπει στα παιδιά να πάνε με τον δικό τους ρυθμό.
- Παρατηρεί τη μάθηση και την αύξηση των δεξιοτήτων των παιδιών και δίνει σχόλια σχετικά με αυτό για να ενθαρρύνει την αυτοπεποίθησή τους.
- Έχει επίγνωση των επιπέδων ενέργειας των παιδιών και εάν φαίνονται κουρασμένα επειδή εργάζονται σκληρά ή δυσανασχετούν και βαριούνται, σταματάει αυτό που κάνουν και παίζει μια δραστηριότητα ενεργοποίησης ή κάνει ένα διάλειμμα.
- Είναι σε θέση να παρακινήσει και να προκαλέσει τα παιδιά να σκέφτονται ενεργά.
- Παρέχει καθοδήγηση και ηγεσία όπως απαιτείται, αλλά δεν επιβάλλεται και δεν χρειάζεται να είναι το κέντρο της προσοχής.
- Είναι έτοιμος να παραπέμψει τα παιδιά σε κατάλληλες πηγές για βοήθεια και υποστήριξη ή άλλες πρόσθετες πληροφορίες.
- Σχολιάζει τη συμπεριφορά και όχι ένα συγκεκριμένο παιδί και δεν κρίνει πολύ γρήγορα.
- Είναι ευέλικτος και ικανός να προσαρμοστεί στις ανάγκες των παιδιών, αλλά ταυτόχρονα λαμβάνει υπόψη το χρόνο και τον σκοπό του προγράμματος.
- Διατηρεί μια αίσθηση ολόκληρου του εργαστηρίου/συνεδρίας στο μυαλό τους και είναι σε θέση να καθοδηγήσει τα παιδιά μέσα από αυτό, κάνοντας τις αντίστοιχες συνδέσεις.
- Διαμορφώνει την συμπεριφορά που αναμένεται και τηρεί κάθε συμφωνία ή τους βασικούς κανόνες που έχουν τεθεί από την ομάδα.
- Είναι οργανωμένος και διασφαλίζει ότι έχουν γίνει όλες οι πρακτικές διαδικασίες.
- Είναι ενεργός και έχει αίσθηση του χιούμορ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Εκπαιδευτές και διευκολυντές υλικού για παιδιά
Επιπρόσθετες πηγές

Εισαγωγή

Ο οδηγός διευκόλυνσης της κατάρτισης Keeping Children Safe in Greece (KCSS) για εκπαιδευτές δημιουργήθηκε για δύο σκοπούς: Πρώτον, την εισαγωγή και επεξήγηση του υλικού κατάρτισης για όσους διευκολύνουν συνεδρίες διασφάλισης παιδιών σε παιδικές κατασκηνώσεις και αθλητικά σωματεία στην Ελλάδα⁴, και δεύτερον, την παροχή σημαντικών πληροφοριών στα άτομα που καταρτίζουν αυτούς τους εκπαιδευτές. Το υλικό που περιλαμβάνεται σε αυτόν τον οδηγό εφαρμόστηκε πιλοτικά για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 2020. Αν και ο οδηγός διευκόλυνσης

Παιδικά δικαιώματα και υποχρεώσεις

Η αναγνώριση και η δέσμευση στα δικαιώματα του παιδιού θα πρέπει να διέπουν κάθε έργο διασφάλισης και να αποτελούν πράγματι τα θεμέλια οποιουδήποτε έργου που πραγματοποιείται με παιδιά. Τα δικαιώματα είναι κάτι που όλοι (συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών) θα πρέπει να διεκδικούν και να έχουν. Τα δικαιώματα είναι υποσχέσεις ή εγγυήσεις που δίνονται σε ένα άτομο από κάποιον τρίτο (για παράδειγμα, την Κυβέρνηση).

Πρόσφατη ιστορία των ανθρωπίνων και παιδικών δικαιωμάτων

Υπάρχει μια μεγάλη και πολύπλοκη ιστορία όσον αφορά την ανάπτυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γενικά, και των δικαιωμάτων των παιδιών ειδικά. Στο πιο πρόσφατο παρελθόν, μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, δημιουργήθηκε ο θεσμός των Ηνωμένων Εθνών. Το 1948, η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Τα κράτη μέλη παρακινήθηκαν (και παρακινούνται!) να προωθήσουν έναν αριθμό ανθρωπίνων, ατομικών, οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, ως μέρος των θεμελίων της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο. Αυτή ήταν η πρώτη διεθνής νομική προσπάθεια για να τεθούν όρια στη συμπεριφορά των κρατών και να τους επιβληθούν υποχρεώσεις απέναντι στους υπηκόους τους. Από εκείνη την περίοδο έχουν θεσπιστεί λεπτομερείς

της κατάρτισης για εκπαιδευτές και το σχετικό υλικό KCSS για συνεδρίες με παιδιά περιέχει επαρκείς οδηγίες για τη διεξαγωγή των συνεδριών με τρόπο ομαλό και αποτελεσματικό, οι επιπρόσθετες πληροφορίες στο παρόν έγγραφο έχουν συγκεντρωθεί για να παρέχουν επιπλέον στοιχεία σχετικά με το υπόβαθρο. Πληροφορίες σχετικά με τη μεθοδολογία (όπως τον τρόπο διεξαγωγής των δραστηριοτήτων, χρήσης των δραστηριοτήτων ενεργοποίησης κλπ.) περιέχονται στα σχέδια καθοδήγησης και στα σχέδια συνεδριών για το υλικό KCSS για παιδιά.

συμβάσεις που σχετίζονται με συγκεκριμένα θέματα, όπως φυλετικές διακρίσεις και βασανιστήρια, και τα δικαιώματα συγκεκριμένων ομάδων, όπως οι γυναίκες και τα παιδιά.

Το 1989, η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Τα Δικαιώματα του παιδιού είναι ανθρώπινα δικαιώματα με πρόσθετη πρόβλεψη για την προώθηση και διασφάλιση της φροντίδας, της προστασίας, της ανάπτυξης και της ευημερίας των παιδιών. Αν και το πιο σημαντικό έγγραφο για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, το οποίο αποτελεί το πρώτο νομικά δεσμευτικό διεθνές μέσο για την ενσωμάτωση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων - ατομικά, πολιτιστικά, οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά - συγκεκριμένα για παιδιά, επιπρόσθετα δικαιώματα περιέχονται σε διάφορες άλλες διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις.

Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Έως ότου φτάσει την ηλικία των 18, ένα άτομο θεωρείται παιδί και έχει όλα τα δικαιώματα που περιέχονται στη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CRC).

Η CRC αποτελείται από 54 άρθρα που συγκεντρώνονται γύρω από θέματα:

- Γενικά μέτρα εφαρμογής (Άρθρα 4, 42, 44.6)
- Ορισμός του παιδιού (Άρθρο 1)
- Γενικές αρχές (Άρθρα 2, 3, 6, 12)
- Ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες (Άρθρα 7, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 37(a))
- Οικογενειακό περιβάλλον και εναλλακτική φροντίδα (Άρθρα 5, 9, 10, 11, 18, 20, 21, 25, 27.4)
- Βασική υγεία και ευημερία (Άρθρα 18, 23, 24, 26, 27)
- Εκπαίδευση, ψυχαγωγία και πολιτιστικές δραστηριότητες (Άρθρα 28, 29, 31)
- Μέτρα ειδικής προστασίας (Άρθρα 22, 30, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40)

Αυτά τα δικαιώματα θεωρούνται συχνά ότι εμπίπτουν σε 4 κατηγορίες (ή "καλάθια"):

- **Επιβίωση** - Δικαίωμα στο να έχει ένα παιδί επαρκή τροφή και στέγη για να έχει υγιές σώμα. Δικαίωμα στη φροντίδα σε δύσκολες συνθήκες όπως ο πόλεμος ή οι καταστροφές.
- **Ανάπτυξη** - Δικαίωμα στην ποιοτική εκπαίδευση. Δικαίωμα στην ευκαιρία για παιχνίδι και διασκέδαση.
- **Προστασία** - Δικαίωμα στην παροχή προστασίας από κακοποίηση, βλάβη και βία. Δικαίωμα υπεράσπισης και βοήθειας από την κυβέρνηση.
- **Συμμετοχή** - Δικαίωμα συμμετοχής σε οργανώσεις και συναντήσεις. Δικαίωμα στην έκφραση απόψεων.

Όλα τα δικαιώματα βασίζονται σε τέσσερις κύριες αρχές των δικαιωμάτων του παιδιού:

- **Ίση μεταχείριση** - Όλα τα παιδιά θα πρέπει να λαμβάνουν ίση μεταχείριση, να τους παρέχεται η ίδια προστασία και πρόσβαση σε αγαθά, υπηρεσίες και ευκαιρίες, ανεξάρτητα από τη φυλή, την εθνικότητα, το κοινωνικό τους υπόβαθρο, κλπ.
- **Βέλτιστο συμφέρον του παιδιού** - Τυχόν αποφάσεις των γονέων, των νόμιμων κηδεμόνων, της κυβέρνησης και άλλων τομέων της κοινωνίας θα πρέπει πάντα να λαμβάνουν υπόψη το βέλτιστο συμφέρον των παιδιών.
- **Δικαίωμα στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη** - Οι γονείς, οι νόμιμοι κηδεμόνες, η κυβέρνηση και άλλοι τομείς της κοινωνίας θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι αυτά τα βασικά δικαιώματα τηρούνται και εφαρμόζονται.
- **Σεβασμός στις απόψεις του παιδιού** - Οι ιδέες και οι απόψεις των παιδιών θα πρέπει να ζητούνται, να ακούγονται, να εκτιμούνται και να λαμβάνονται υπόψη.

⁴ Συγκεκριμένα τον οδηγό υλικού KCSS που έχει αναπτυχθεί από την Tdh Hellas

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ - ΕΚΔΟΧΗ ΦΙΛΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Άρθρο 1: Ορισμός του παιδιού

Έως ότου φτάσεις την ηλικία των 18, θεωρείσαι παιδί και έχεις όλα τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παρούσα σύμβαση.

Άρθρο 2: Ελευθερία απέναντι στις διακρίσεις

Δε θα πρέπει να υφίστασαι διακρίσεις για κανέναν λόγο, συμπεριλαμβανομένης της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των απόψεων, της καταγωγής, της κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασής σου, της αναπηρίας, της γέννησής σου ή οποιασδήποτε ιδιότητας των γονέων ή των κηδεμόνων σου.

Άρθρο 3: Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού

Όλες οι ενέργειες και αποφάσεις που επηρεάζουν τα παιδιά θα πρέπει να βασίζονται στο βέλτιστο συμφέρον σου ή οποιουδήποτε άλλου παιδιού.

Άρθρο 4: Απολαμβάνοντας τα δικαιώματα που ορίζει η Σύμβαση

Η κυβέρνηση οφείλει να καταστήσει αυτά τα δικαιώματα διαθέσιμα σε εσένα και όλα τα παιδιά.

Άρθρο 5: Γονική καθοδήγηση και οι δυνατότητες ανάπτυξης του παιδιού

Η οικογένειά σου έχει την κύρια ευθύνη για να σε καθοδηγήσει, ώστε να αναπτυχθείς, να μάθεις να χρησιμοποιείς τα δικαιώματά σου σωστά. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να σεβαστούν αυτό το δικαίωμα.

Άρθρο 6: Δικαίωμα στη ζωή και την ανάπτυξη

Έχεις το δικαίωμα να ζήσεις και να μεγαλώσεις σωστά. Οι κυβερνήσεις πρέπει να διασφαλίσουν ότι επιβιώνεις και ότι έχεις μια υγιή ανάπτυξη.

Άρθρο 7: Καταχώρηση γέννησης, όνομα, εθνικότητα και γονική φροντίδα

Έχεις το δικαίωμα να έχεις όνομα, να αποκτήσεις ιθαγένεια και, στο μέτρο του δυνατού, να γνωρίζεις τους γονείς σου και να ανατραφείς από αυτούς.

Άρθρο 8: Διατήρηση ταυτότητας

Οι κυβερνήσεις οφείλουν να σέβονται το δικαίωμα σου να έχεις ένα όνομα, μια εθνικότητα και οικογενειακούς δεσμούς.

Άρθρο 9: Αποχωρισμός από γονείς

Δεν θα πρέπει να χωρίζεσαι από τους γονείς σου εκτός κι εάν είναι για το δικό σου καλό (για παράδειγμα, σε περίπτωση που ένας γονέας σε κακομεταχειρίζεται ή σε παραμελεί). Σε περίπτωση που οι γονείς σου είναι χωρισμένοι, έχεις το δικαίωμα να μείνεις σε επαφή και με τους δύο εκτός κι εάν αυτό σε πληγώνει.

Άρθρο 10: Επανένωση οικογένειας

Σε περίπτωση που οι γονείς σου μένουν σε διαφορετικές χώρες, θα πρέπει να σου επιτραπεί να μετακινείσαι ανάμεσα σε αυτές τις χώρες, έτσι ώστε να μένεις σε επαφή με τους γονείς σου ή να επανενωθείτε σαν οικογένεια.

Άρθρο 11: Προστασία από παράνομη μεταφορά σε άλλη χώρα

Οι κυβερνήσεις οφείλουν να λάβουν μέτρα ώστε να μη μπορεί κανείς να σε πάρει από τη χώρα σου παράνομα.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ - ΕΚΔΟΧΗ ΦΙΛΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Άρθρο 12: Σεβασμός στην άποψη του παιδιού

Όταν οι ενήλικες παίρνουν αποφάσεις που σε επηρεάζουν, έχεις το δικαίωμα να πεις ελεύθερα τι θεωρείς ότι πρέπει να γίνει και να λάβουν υπόψη την άποψή σου.

Άρθρο 13: Ελευθερία έκφρασης και ενημέρωσης

Έχεις το δικαίωμα να ψάχνεις, να λαμβάνεις και να μοιράζεσαι πληροφορίες σε όλες τις μορφές (π.χ. μέσω γραπτών μέσων, τέχνη, τηλεόραση, ραδιόφωνο και ίντερνετ), αρκεί οι πληροφορίες να μην βλάπτουν εσένα ή άλλους.

Άρθρο 14: Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας

Έχεις το δικαίωμα να σκέφτεσαι και να πιστεύεις ό,τι θέλεις και να ακολουθείς το θρήσκευμα σου αρκεί να μην εμποδίζεις άλλους ανθρώπους να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους. Οι γονείς σου θα πρέπει να σε καθοδηγούν σε αυτά τα ζητήματα.

Άρθρο 15: Ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και του συνέρχεσθαι ειρηνικώς

Έχεις το δικαίωμα να συναντιέσαι και να είσαι μέλος σε ομάδες και φορείς με άλλα παιδιά, αρκεί να μην εμποδίζεις άλλους ανθρώπους να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους.

Άρθρο 16: Ιδιωτική ζωή, τιμή και υπόληψη

Έχεις δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή. Κανείς δεν πρέπει να βλάπτει το καλό σου όνομα, να μπαίνει στο σπίτι σου, να ανοίγει τα γράμματα και τα email σου, ή να ενοχλεί εσένα ή την οικογένειά σου χωρίς λόγο.

Άρθρο 17: Πρόσβαση στην πληροφορία και τα μέσα

Έχεις το δικαίωμα σε αξιόπιστες πληροφορίες από ποικιλία πηγών, συμπεριλαμβανομένων βιβλίων, εφημερίδων και περιοδικών, της τηλεόρασης, του ραδιοφώνου και του ίντερνετ. Οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι ωφέλιμες και κατανοητές προς εσένα.

Άρθρο 18: Κοινές ευθύνες των γονέων

Και οι δύο σου γονείς μοιράζονται την ευθύνη για την ανατροφή σου και θα πρέπει πάντα να έχουν γνώμονά τους το βέλτιστο συμφέρον σου. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να παρέχουν υπηρεσίες για να βοηθήσουν τους γονείς, ειδικά στην περίπτωση που και οι δύο γονείς εργάζονται.

Άρθρο 19: Προστασία από κάθε μορφή βίας, κακομεταχείρισης και παραμέλησης

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι σου παρέχεται κατάλληλη φροντίδα και να σε προστατεύουν από βία, κακοποίηση και παραμέληση από τους γονείς σου ή όποιον άλλον σε φροντίζει.

Άρθρο 20: Εναλλακτική φροντίδα

Σε περίπτωση που οι γονείς σου και η οικογένειά σου δεν μπορούν να σε φροντίσουν σωστά, τότε θα πρέπει να σε φροντίσουν άνθρωποι που σέβονται τη θρησκεία σου, τις παραδόσεις σου και τη γλώσσα σου.

Άρθρο 21: Υιοθεσία

Εάν είσαι υιοθετημένος-η, το πρώτο μέλημα όλων θα πρέπει να είναι το βέλτιστο συμφέρον σου, είτε έχεις υιοθετηθεί στη χώρα γέννησής σου είτε έχεις μεταβεί σε άλλη χώρα για να ζήσεις.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ - ΕΚΔΟΧΗ ΦΙΛΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Άρθρο 22: Παιδιά πρόσφυγες

Εάν έχεις έρθει σε μια νέα χώρα επειδή η χώρα σου δεν είναι ασφαλής, έχεις το δικαίωμα στην προστασία και τη στήριξη. Έχεις τα ίδια δικαιώματα όπως και τα παιδιά που έχουν γεννηθεί σε αυτή τη χώρα.

Άρθρο 23: Παιδιά με αναπηρία

Εάν έχεις οποιαδήποτε αναπηρία, θα πρέπει να λάβεις ειδική φροντίδα, υποστήριξη και εκπαίδευση έτσι ώστε να μπορέσεις να έχεις μια πλήρη και ανεξάρτητη ζωή και να συμμετέχεις στην κοινότητα όσο μπορείς.

Άρθρο 24: Υπηρεσίες υγείας και ιατρική φροντίδα

Έχεις το δικαίωμα σε ιατρική περίθαλψη καλής ποιότητας (π.χ. φάρμακα, νοσοκομεία, γιατροί). Έχεις το δικαίωμα σε καθαρό νερό, θρεπτικό φαγητό, καθαρό περιβάλλον και αγωγή υγείας, έτσι ώστε να μπορείς να παραμείνεις υγιής. Οι πλούσιες χώρες θα πρέπει να βοηθούν τις φτωχότερες για να το επιτύχουν αυτό.

Άρθρο 25: Περιοδική επανεξέταση μεταχείρισης

Σε περίπτωση που σε φροντίζουν οι τοπικές αρχές ή οργανισμοί αντί για τους γονείς σου, θα πρέπει να επανεξετάζεται τακτικά η κατάσταση σου ώστε να επιβεβαιωθεί ότι λαμβάνεις καλή φροντίδα και μεταχείριση.

Άρθρο 26: Όφελος από κοινωνική ασφάλιση

Η κοινωνία στην οποία ζεις, θα πρέπει να σου παρέχει προνόμια κοινωνικής ασφάλισης που σε βοηθούν να αναπτυχθείς και να ζεις σε καλές συνθήκες (π.χ. εκπαίδευση, πολιτισμός, διατροφή, υγεία, κοινωνική ευημερία). Η Κυβέρνηση θα πρέπει να παρέχει επιπλέον χρήματα για τα παιδιά οικογενειών σε ανάγκη.

Άρθρο 27: Ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης

Θα πρέπει να ζεις σε καλές συνθήκες που σε βοηθούν να αναπτυχθείς φυσικά, ψυχικά, πνευματικά, ηθικά και κοινωνικά. Η Κυβέρνηση θα πρέπει να βοηθάει οικογένειες που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα για αυτό.

Άρθρο 28: Δικαίωμα στην εκπαίδευση

Έχεις δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η πειθαρχία στα σχολεία θα πρέπει να σέβεται την ανθρωπινή σου αξιοπρέπεια. Η βασική εκπαίδευση θα πρέπει να είναι δωρεάν και υποχρεωτική. Οι πλούσιες χώρες θα πρέπει να βοηθούν τις φτωχότερες για να το επιτύχουν αυτό.

Άρθρο 29: Στόχοι της εκπαίδευσης

Η εκπαίδευση θα πρέπει να αναπτύσσει την προσωπικότητά, τα ταλέντα και τις ψυχικές και φυσικές ικανότητες σου στο έπακρο. Θα πρέπει να σε προετοιμάζει για τη ζωή και να σε ενθαρρύνει να σέβεσαι τους γονείς σου και το έθνος και την κουλτούρα τόσο τα δικά σου όσο και των άλλων. Έχεις το δικαίωμα να μάθεις για τα δικαιώματα σου.

Άρθρο 30: Παιδιά μειονοτήτων και γηγενούς πληθυσμού

Έχεις το δικαίωμα να μάθεις και να χρησιμοποιήσεις τις παραδόσεις, τη θρησκεία και τη γλώσσα της οικογένειάς σου είτε τα μοιράζεται η πλειοψηφία του πληθυσμού στη χώρα σου είτε όχι.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ - ΕΚΔΟΧΗ ΦΙΛΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Άρθρο 31: Διασκέδαση, παιχνίδι και πολιτισμός

Έχεις το δικαίωμα να χαλαρώνεις και να συμμετέχεις σε ένα ευρύ φάσμα ψυχαγωγικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Άρθρο 32: Παιδική εργασία

Η Κυβέρνηση θα πρέπει να σε προστατεύει από εργασία που είναι επικίνδυνη για την υγεία ή την ανάπτυξή σου, που εμπλέκεται με τη μόρφωσή σου ή που μπορεί να οδηγήσει ανθρώπους να σε εκμεταλλευτούν.

Άρθρο 33: Παιδιά και χρήση ναρκωτικών ουσιών

Η Κυβέρνηση θα πρέπει να παρέχει τρόπους για την προστασία σου από τη χρήση, παραγωγή και διακίνηση επικίνδυνων ναρκωτικών ουσιών.

Άρθρο 34: Προστασία από σεξουαλική εκμετάλλευση

Η Κυβέρνηση οφείλει να σε προστατεύει από σεξουαλική κακοποίηση.

Άρθρο 35: Προστασία από εμπορεία, πώληση και απαγωγή

Η Κυβέρνηση οφείλει να διασφαλίσει ότι δε θα σε απαγάγουν, πωλήσουν ή πάρουν σε άλλες χώρες για να σε εκμεταλλευτούν.

Άρθρο 36: Προστασία από άλλες μορφές εκμετάλλευσης

Θα πρέπει να προστατεύεσαι από οποιεσδήποτε δραστηριότητες που θα μπορούσαν να βλάψουν την ανάπτυξη και την ευημερία σου.

Άρθρο 37: Προστασία από βασανιστήρια, εξευτελιστική μεταχείριση και απώλεια ελευθερίας

Σε περίπτωση που παραβείς τον νόμο, δεν θα πρέπει να σε μεταχειριστούν με σκληρότητα. Δεν θα πρέπει να σεβάλουν σε φυλακή με ενήλικες και θα πρέπει να έχεις τη δυνατότητα να έρχεσαι σε επαφή με την οικογένειά σου.

Άρθρο 38: Προστασία παιδιών θυμάτων ένοπλων συγκρούσεων

Εάν είσαι κάτω των δεκαπέντε (κάτω των δεκαοκτώ στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες), οι κυβερνήσεις δεν θα πρέπει να σου επιτρέπουν να καταταγείς στον στρατό ή να έχεις ενεργό ρόλο σε πόλεμο. Τα παιδιά σε πολεμικές ζώνες θα πρέπει να λαμβάνουν ειδική προστασία.

Άρθρο 39: Επανεξέταση παιδιών θυμάτων στην κοινωνία

Εάν σε παραμέλησαν, σε βασάνισαν ή σε κακοποίησαν, αν υπήρξες θύμα εκμετάλλευσης και πολέμου, ή μπήκες στη φυλακή, θα πρέπει να λάβεις ειδική βοήθεια για να αποκτήσεις εκ νέου τη φυσική και ψυχική σου υγεία και να επανενταχθείς στην κοινωνία.

Άρθρο 40: Δικαιοσύνη ανηλίκων

Σε περίπτωση που κατηγορηθείς ότι παρέβης τον νόμο, θα πρέπει να σε μεταχειριστούν με τρόπο που σέβεται την αξιοπρέπιά σου. Θα πρέπει να λάβεις νομική βοήθεια και να σου επιβληθεί ποινή φυλάκισης μόνο για τα σοβαρότερα εγκλήματα.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ - ΕΚΔΟΧΗ ΦΙΛΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Άρθρο 41: Σεβασμός για τα υψηλότερα πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Σε περίπτωση που οι νόμοι της χώρας σου είναι καλύτεροι για τα παιδιά από τα άρθρα της Σύμβασης, τότε θα πρέπει να ακολουθούνται αυτοί οι νόμοι.

Άρθρο 42: Γνωστοποιώντας ευρέως τη Σύμβαση

Η Κυβέρνηση θα πρέπει να γνωστοποιήσει τη Σύμβαση σε όλους τους γονείς, τους φορείς και τα παιδιά.

Άρθρα 43 - 54: Καθήκοντα κυβερνήσεων

Αυτά τα άρθρα εξηγούν πως οφείλουν να συνεργαστούν οι ενήλικες και οι κυβερνήσεις για να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά θα διατηρούν όλα τους τα δικαιώματα.

Η Ελλάδα και η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Η Ελλάδα υπέγραψε τη Σύμβαση το 1990. Με την πράξη αυτή, η κυβέρνηση της Ελλάδας ανέλαβε να τηρήσει τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η Σύμβαση και συγκεκριμένα να διασφαλίσει ότι θα τεθούν σε ισχύ κατάλληλοι τοπικοί νόμοι που θα ακολουθούν τις διατάξεις της Σύμβασης, θα παρέχουν επαρκείς πόρους έτσι ώστε να μπορούν να υλοποιηθούν τα δικαιώματα, και θα γνωστοποιήσουν τη Σύμβαση.

Σημαντικά σημεία σχετικά με τα δικαιώματα

Τα ανθρώπινα και τα παιδικά δικαιώματα είναι:

- **Αναλλοίωτα** They cannot be taken away; and no one has the right to deprive another person of their rights for any reason;
- **Αδιαίρετα** – Όλα τα δικαιώματα είναι ίσης σημασίας. Ένα άτομο δε δύναται να στερηθεί ένα δικαίωμα επειδή κάποιος αποφάσισε ότι είναι "λιγότερο σημαντικό" ή "άνευ σημασίας",
- **Αλληλένδετα** Τα δικαιώματα σχετίζονται μεταξύ τους, η άσκηση οποιωνδήποτε μεμονωμένων

ανθρώπινων/παιδικών δικαιωμάτων εξαρτάται από την αναγνώριση και το σεβασμό προς τα υπόλοιπα ανθρώπινα/παιδικά δικαιώματα.

- Τα παιδικά δικαιώματα ισχύουν εξίσου για όλα τα παιδιά (οποιοσδήποτε κάτω από 18 χρονών), ανεξάρτητα από φύλο, φυλή, εθνικότητα, θρησκεία, αναπηρία ή σεξουαλικότητα.
- Όλοι θα πρέπει να είναι προληπτικοί και να συμμετέχουν στην αξίωση και διατήρηση των δικαιωμάτων τους.
- Η έλλειψη προσωπικής ενασχόλησης και υπευθυνότητας στην αξίωση και την διατήρηση δικαιωμάτων ΔΕΝ εξαιρεί το άτομο από το δικαίωμα στα δικαιώματα.
- Τα παιδικά και τα ανθρώπινα δικαιώματα ΔΕΝ εξαρτώνται από οποιοδήποτε είδος υποχρέωσης. Ωστόσο, όταν διδάσκουμε στα παιδιά σχετικά με τα δικαιώματα τους είναι πάντα σημαντικό να τα εξισώνουμε με τις υποχρεώσεις τους ώστε να μην παραβιάζουν τα δικαιώματα των άλλων. Ένα παιδί έχει το δικαίωμα να είναι ασφαλές, αλλά έχει και την υποχρέωση να μην κάνει οτιδήποτε που θα καθιστούσε κάποιον άλλο μη ασφαλή.

Ορισμοί Παιδικής Κακοποίησης & Παιδικής Προστασίας

Διαφορετικοί φορείς ορίζουν την παιδική κακοποίηση και την παιδική προστασία με ποικίλους τρόπους· ορισμοί που συνήθως αντικατοπτρίζουν τη φιλοσοφία, τις αξίες και την προσέγγισή τους ως οργανισμοί.

Πολλοί ορισμοί για την παιδική κακοποίηση και προστασία χρησιμοποιούν τον όρο "βία" για να περιγράψουν την κακοποίηση και τη βλάβη σε παιδιά. Είναι σχετικά ατυχές ότι η λέξη "βία" χρησιμοποιείται ως συνώνυμο/σε εναλλαγή με τον όρο "κακοποίηση" καθώς δεν είναι όλες οι μορφές παιδικής κακοποίησης, όπως πχ η παραμέληση και ορισμένες εκδηλώσεις συναισθηματικής κακοποίησης, βίαιες πράξεις όπως θα θεωρούνταν γενικά από το κοινό. Για παράδειγμα, η παραμέληση περιλαμβάνει το να μην καλύπτονται οι βασικές ανάγκες των παιδιών όπως π.χ. το φαγητό, που δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό ως βία. Ωστόσο, θα πρέπει να υπενθυμίζεται ότι τα αποτελέσματα της παραμέλησης και της συναισθηματικής κακοποίησης

ενδέχεται να είναι μακροπρόθεσμα εξίσου βλαβερά για τα παιδιά όπως και οι άμεσες συνέπειες της φυσικής μορφής βίας.

Ο πλέον αποδεκτός και κατανοητός παγκοσμίως ορισμός της βίας απέναντι στα παιδιά, προέρχεται από την Παγκόσμια Αναφορά για τη Βία και την Υγεία (2002) του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας:

"Η βία απέναντι στα παιδιά, ορίζεται ως η σκόπιμη χρήση φυσικής δύναμης ή ισχύος, απειλούμενη ή πραγματική, απέναντι σε ένα παιδί, από ένα άτομο ή μια ομάδα, που είτε καταλήγει είτε έχει μεγάλη πιθανότητα να καταλήξει σε πραγματική ή πιθανή βλάβη στην υγεία, επιβίωση, ανάπτυξη ή αξιοπρέπεια ενός παιδιού. Αυτό περιλαμβάνει όλες τις μορφές φυσικής ή/και συναισθηματικής κακομεταχείρισης, σεξουαλικής κακοποίησης, εγκατάλειψης ή παραμέλησης και εμπορικής ή άλλης εκμετάλλευσης, που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο μιας σχέσης ευθύνης, εμπιστοσύνης ή εξουσίας. Η βία απέναντι στα παιδιά περιλαμβάνει

επίσης κοινωνικές μορφές βίας, όπως η παιδική εργασία και η ανάμειξη παιδιών σε ένοπλη διαμάχη. Αυτή η βία συχνά οφείλεται σε διαρθρωτικές αιτίες όπως η φτώχεια, η ανισότητα και οι διακρίσεις.⁵

Το Άρθρο 19 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού θεωρεί την παιδική κακοποίηση (και επομένως από τι πρέπει να προστατευθούν τα παιδιά) ως "κάθε μορφή φυσικής ή ψυχολογικής βίας, τραυματισμού και κακοποίησης, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακομεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής κακοποίησης".

Διάκριση μεταξύ παιδικής προστασίας και διασφάλισης παιδιού

Γίνεται συχνά διάκριση μεταξύ παιδικής προστασίας και διασφάλισης παιδιού. Η διάκριση αυτή δεν αναιρεί το γεγονός ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προστασία, αλλά αντίθετα προσπαθεί να διασφαλίσει την εφαρμογή του δικαιώματός τους στην προστασία, εμπλέκοντας όλους τους παράγοντες που συνδράμουν σε αυτή τη διαδικασία.

Η παιδική προστασία, σύμφωνα με το Άρθρο 19 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, περιγράφεται ως:

- Τα **κράτη μέλη** οφείλουν να λάβουν όλα τα απαραίτητα νομικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα ώστε **να προστατέψουν τα παιδιά από κάθε μορφή** φυσικής ή ψυχολογικής βίας, τραυματισμό ή κακοποίηση, εγκατάλειψη ή παραμέληση, κακομεταχείριση ή εκμετάλλευση, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής κακοποίησης, ενώ βρίσκονται υπό τη φροντίδα γονέα (-ων), νόμιμων κηδεμόνων ή οποιοδήποτε άλλο άτομο που έχει τη φροντίδα του παιδιού.
- Αυτά τα **προστατευτικά μέτρα** θα πρέπει, όπου είναι απαραίτητο, να περιλαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για την εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων για την παροχή κατάλληλης υποστήριξης για το παιδί και για εκείνους που έχουν τη φροντίδα του, **όπως επίσης και για άλλες μορφές πρόληψης και για την αναγνώριση, την αναφορά, την παραπομπή, την έρευνα, τη φροντίδα και την παρακολούθη-**

⁵ Krug E.G. et al (eds) (2002) Παγκόσμια Αναφορά για τη Βία και την Υγεία, Γενεύη: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

⁶ Ο Συνασπισμός Κρατάμε τα Παιδιά Ασφαλή (Keeping Children Safe Coalition) είναι το κύριο διήπηρεσιακό φόρουμ σχετικά με την διασφάλιση παιδιού παγκοσμίως

ση περιπτώσεων παιδικής κακομεταχείρισης όπως περιγράφονται στο παρόν, και, όπου είναι απαραίτητο, τη δικαστική ανάμειξη.

Αντιθέτως, η **διασφάλιση παιδιού**, όπως ορίζεται από τον Συνασπισμό Κρατάμε τα Παιδιά Ασφαλή (Keeping Children Safe Coalition)⁶ είναι:

"..... την ευθύνη που έχουν οι φορείς για να διασφαλίσουν ότι το προσωπικό τους, η λειτουργία και τα προγράμματά τους δεν βλάπτουν τα παιδιά, δηλαδή δεν τα εκθέτουν σε κίνδυνο βλάβης και κακοποίησης και ότι οποιεσδήποτε ανησυχίες έχει ο φορέας σχετικά με την ασφάλεια των παιδιών εντός των κοινοτήτων που εργάζονται, αναφέρονται στις αρμόδιες αρχές".

Αυτό σημαίνει ότι η διασφάλιση παιδιού είναι όπως και η παιδική προστασία:

- **Προληπτική** - προκειμένου να μειώσει την πιθανότητα βλάβης ενός παιδιού.
- **Ανταποκρινόμενη** – λαμβάνει δράση ώστε να διασφαλίσει ότι όπου υπάρχουν ανησυχίες ή όπου εντοπίζονται καταστάσεις με υφιστάμενες υπόνοιες βλάβης ή κακοποίησης, να προβαίνει σε κατάλληλες ενέργειες ώστε να διασφαλίσει ότι το παιδί θα λάβει βοήθεια και να αποτρέψει παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον.

Ελληνική νομοθεσία - ευθύνη για την προστασία/ διασφάλιση του παιδιού

Στην Ελλάδα υπάρχει νομική υποχρέωση για τους επαγγελματίες να πραγματοποιούν αναφορές σύμφωνα με το Άρθρο 12 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών από σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση (Συμφωνία Lanzarote).

Επιπλέον, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, όλοι οι επαγγελματίες και οι εκπαιδευτικοί που ασχολούνται με παιδιά έχουν την υποχρέωση να αναφέρουν οποιαδήποτε κατάσταση στην οποία:

- Υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρούν ότι ένα παιδί είναι θύμα σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή κακοποίησης (Ν.3727/2008).
- Ενημερώθηκαν σχετικά ή εξακρίβωσαν ότι υφίσταται έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας στον μαθητή (ο νόμος 3500/2006 αναφέρεται ειδικά στις υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών).
- Υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με οργανωμένα εγκλήματα γενικά (Ποινικός Κώδικας Αρ. 232).

Από τι προστατεύουμε/διασφαλίζουμε τα παιδιά;

Υπάρχουν τέσσερις κύριες κατηγορίες παιδικής κακοποίησης που εντοπίζονται. Υπάρχουν άλλες μορφές κακοποίησης, όπως οι διακρίσεις, η εκμετάλλευση και η βία, αλλά αυτές είναι πολύπλοκες εκδηλώσεις των τεσσάρων κύριων κατηγοριών.

• Φυσική κακοποίηση

Η φυσική κακοποίηση είναι συχνά η πιο εύκολα αναγνωρίσιμη μορφή κακοποίησης. Η φυσική κακοποίηση δύναται να είναι, χωρίς όμως να περιορίζεται σε, οποιοδήποτε είδος χτυπήματος, ταρακουνήματος, καψίματος, τιμπήματος, δαγκώματος, πνιγμού, εκσφενδονισμού, ξύλου και άλλων πράξεων που προκαλούν φυσικό τραυματισμό, αφήνουν σημάδια ή προκαλούν πόνο.

Παραδείγματα σε παιδικές κατασκηνώσεις/αθλητικά σωματεία

- Το να δώσεις χαστούκι σε ένα παιδί επειδή δεν ακούει, είναι προκλητικό ή προκαλεί πρόβλημα στην εκπαίδευση ή τις δραστηριότητες.
- Το να αναγκάσεις ένα παιδί να παίξει με τραυματισμό.
- Το να ενθαρρύνεις τα παιδιά να παίξουν επίτηδες επιθετικά, χωρίς να σκεφτείς τον κίνδυνο για τραυματισμό των άλλων ή των ίδιων.

• Σεξουαλική κακοποίηση

Η σεξουαλική κακοποίηση περιλαμβάνει τον εξαναγκασμό ή το δελεασμό ενός παιδιού για συμμετοχή σε σεξουαλικές δραστηριότητες, ανεξάρτητα από το αν το παιδί έχει συναίσθηση του τι συμβαίνει ή του αν δίνει τη συγκατάθεσή του, καθώς και οποιαδήποτε είδος σεξουαλικής επαφής μεταξύ ενός αρκετά μεγαλύτερου παιδιού και ενός νεότερου, αλλά και την περίπτωση που αυτή η επαφή γίνεται στα πλαίσια μιας σχέσης εξουσίας ανεξαρτήτως ηλικίας. Κακοποίηση θεωρείται επίσης, η λήψη άσεμνων φωτογραφιών παιδιών, η ανάμειξη παιδιών στην παρακολούθηση σεξουαλικών εικόνων ή δραστηριοτήτων ή η ενθάρρυνση παιδιών να συμπεριφερθούν με σεξουαλικά άσεμνο τρόπο. Τα ανεπιθύμητα σχόλια σχετικά με την εμφάνιση και το σώμα τα οποία είναι σεξουαλικής φύσης είναι επίσης μορφή σεξουαλικής κακοποίησης, και συχνά ονομάζεται σεξουαλική παρενόχληση. Ακόμη κι εάν κάποιος κάτω των 18 ετών συναινέσει σε σεξουαλική σχέση, και ηλικιακά υπάγεται στα επιτρεπόμενα όρια που ορίζει το νομοθετικό πλαίσιο, εξακολουθεί μια τέτοια σχέση να είναι ένδειξη ανησυχίας που χρήζει κάποιας παρέμβασης.

Παραδείγματα σε παιδικές κατασκηνώσεις/αθλητικά σωματεία

- Η λήψη φωτογραφιών παιδιών που είναι γυμνά ενώ κάνουν μπάνιο ή στους χώρους που κοιμούνται.
- Τα σχόλια σχετικά με το πόσο "καλά είναι ανεπτυγμένο" ένα κορίτσι σωματικά.
- Η απαίτηση "αφύσικης" φυσικής επαφής για την ευημερία ενός παίκτη ή το να ζητηθεί από παιδιά να δείξουν "ιδιωτικά" σημεία του σώματός τους.

• Συναισθηματική, ψυχολογική ή λεκτική κακοποίηση

Η συναισθηματική κακοποίηση συμβαίνει όταν ενήλικες με σημαντική θέση στη ζωή ενός παιδιού διαρκώς κρίνουν, απειλούν ή απορρίπτουν τα παιδιά, έως ότου η αυτοεκτίμησή τους και τα συναισθήματα προσωπικής αξίας τους καταστραφούν. Το να κάνεις συνεχώς αστεία για κάποιον μπορεί επίσης να θεωρηθεί κακοποίηση. Το κλειδί στη συναισθηματική κακοποίηση δεν είναι ότι δεν πρέπει να κρίνουμε τα παιδιά ή να κάνουμε αστεία. Η κριτική είναι σημαντική για τα παιδιά για να μαθαίνουν και να βελτιώνονται. Ομοίως, τα αστεία και το γέλιο βοηθούν στη δημιουργία δεσμών μεταξύ των ανθρώπων και μπορούν να δημιουργήσουν την αίσθηση ότι ανήκουν κάπου. Η κριτική παύει να αποτελεί κίνητρο για βελτίωση και τα αστεία δεν είναι πλέον αστεία. Η συναισθηματική κακοποίηση μπορεί να βλάψει και να προκαλέσει την ίδια ζημιά με τη φυσική κακοποίηση.

Παραδείγματα σε παιδικές κατασκηνώσεις/αθλητικά σωματεία

- Το να φωνάζεις σε ένα παιδί και να τον/την χαρακτηρίζεις διαρκώς ως "αποτυχημένο" λόγω μειωμένης επίδοσης ή επειδή δεν μπορούν να ολοκληρώσουν επιτυχώς μια δραστηριότητα.
- Να γελάς συνεχώς και να κοροϊδεύεις ένα παιδί, παρακινώντας και άλλους παίκτες να το κοροϊδεύουν γιατί δεν μπορεί να αποδώσει.
- Το να δείχνεις μεροληψία σε βαθμό που ορισμένα παιδιά να νιώθουν απομονωμένα.

• Παραμέληση

Η παραμέληση συμβαίνει όταν ένας ενήλικας δεν παρέχει επαρκή συναισθηματική υποστήριξη και αγνοεί συνεχώς ή δίνει ελάχιστη σημασία σε ένα παιδί. Παραμέληση θεωρείται επίσης, όταν δε παρέχεται στο παιδί αρκετό φαγητό, στέγη, ρούχα, ιατρική φροντίδα ή επίβλεψη. Παραδείγματα σε παιδικές κατασκηνώσεις/αθλητικά σωματεία

- Το να μη γνωρίζεις που βρίσκονται τα παιδιά στις κατασκηνώσεις ή σε αποστολές εκτός.
- Το να μην παρέχεις νερό ή να μην επιτρέπεις στα παιδιά να κάνουν διάλειμμα για νερό, όταν ο καιρός είναι ζεστός.
- Η χρήση μέσων μεταφοράς που δεν είναι ασφαλή και κατάλληλα για κυκλοφορία όταν μεταφέρονται παιδιά.

Εκφοβισμός

Αν και η κακοποίηση τυπικά θεωρείται ως μια πράξη που γίνεται από έναν ενήλικο προς έναν ανήλικο, θα μπορούσε και ένας ανήλικος να εμπλακεί σε κάποια μορφή κακοποιητικής συμπεριφοράς. Μία τέτοια είναι και ο "σχολικός εκφοβισμός".

Ο εκφοβισμός μπορεί να λάβει πολλές μορφές. Μπορεί να περιλαμβάνει φυσικές πράξεις όπως το χτύπημα, διαδικτυακές ή ψηφιακές πράξεις όπως τα προσβλητικά μηνύματα, σχόλια ή εικόνες στα κοινωνικά δίκτυα, η ζημιιά ή η κλοπή ιδιοκτησίας και το βρίσιμο. Ο εκφοβισμός μπορεί να σχετίζεται με το φύλο, την εθνικότητα, τη σεξουαλική ταυτότητα ή την αναπηρία κάποιου, ή την αθλητική τους ικανότητα.

Οι ενήλικες ορισμένες φορές προσπαθούν να μειώσουν τη σημασία του εκφοβισμού, σκεπτόμενοι για κάποιον λόγο ότι δεν είναι τόσο σοβαρό καθώς γίνεται ανάμεσα σε παιδιά.

Είναι ωστόσο σημαντικό να συνειδητοποιήσουμε ότι ο εκφοβισμός μπορεί και προκαλεί βλάβη. Ο εκφοβισμός τείνει επίσης να γίνεται σταδιακά χειρότερος. Για αυτόν τον λόγο, είναι σημαντικό να δημιουργηθεί μια ατμόσφαιρα όπου όλοι ξέρουν ότι ο εκφοβισμός δεν είναι ανεκτός, και ότι θα πρέπει να σταματήσει μόλις ξεκινήσει.

Εντοπίζοντας ενδείξεις και συμπτώματα κακοποίησης

Ο εντοπισμός της κακοποίησης δεν είναι πάντα εύκολη υπόθεση. Υπάρχουν στιγμές που η κακοποίηση είναι ορατή ή αποκαλύπτεται (όταν το παιδί ή ένα άλλο παιδί/ενήλικας πει ότι κάτι έχει συμβεί).

Πολύ συχνά υπάρχουν "στοιχεία" - ενδείξεις και συμπτώματα- ότι κάτι δεν πάει καλά. Είναι σημαντικό να καταλάβουμε ότι αυτές οι ενδείξεις και τα συμπτώματα δεν σημαίνουν απαραίτητα ότι κάτι ΔΕΝ πάει καλά - αλλά αποτελούν ενδείξεις και θα πρέπει να διερευνηθούν.

Οι τυπικές ενδείξεις και συμπτώματα περιλαμβάνουν:

Όταν τα παιδιά:

- Έχουν ανεξήγητους φυσικούς τραυματισμούς - σ' αυτούς συμπεριλαμβάνονται μελανιές και πληγές όπως κάψιμο από τσιγάρα ή σημάδια αυτοτραυματισμού (όπως ουλές από κόψιμο), πόνο κατά το περπάτημα,
- Έχουν ανεξήγητες/συνεχείς ασθένειες - π.χ. αναταράξεις στο στομάχι, δυσκολία να φάνε, κλπ.
- Ξαφνική αλλαγή συμπεριφοράς ή διάθεσης - όπως το να γίνουν επιθετικά ή να κλειστούν στον εαυτό τους ή να γίνουν πιο συνεσταλμένα
- Αποφεύγουν ορισμένες καταστάσεις ή ανθρώπους,
- Γίνονται πολύ μυστικοπαθή - σταματούν να μοιράζονται τι συμβαίνει στη ζωή τους ή σταματούν ξαφνικά να μιλάνε όταν βρεθούν μπροστά σε ενήλικες,
- Κάνουν απόπειρα αυτοκτονίας,
- Μειώνουν διαρκώς τον εαυτό τους/λένε αρνητικά πράγματα για τον εαυτό τους (ότι για παράδειγμα είναι άχρηστοι ή δεν αξίζουν),
- Μοιάζουν απομονωμένα/δεν κάνουν παρέα με άλλα παιδιά,
- Λένε ότι οι ίδιοι ή οι συνομήλικοί τους κακοποιούνται ή βλάπτονται.

Όπου τα παιδιά δεν εκπληρώνουν τους τυπικούς στόχους της παιδικής ανάπτυξης (πράγματα τα οποία είναι αναμενόμενα να κάνουν σε συγκεκριμένη ηλικία) αυτό ίσως είναι επίσης σημάδι κακοποίησης - ή τουλάχιστον ότι το παιδί ίσως έχει κάποιες ειδικές ανάγκες που απαιτούν επιπλέον στήριξη.

Όταν ενήλικες, όπως για παράδειγμα το προσωπικό της κατασκήνωσης/του σωματείου και οι γονείς:

- Φαίνεται να ξεχωρίζουν ένα ή περισσότερα παιδιά για "ειδική μεταχείριση" (είτε ως αγαπημένα ή για τιμωρία),
- Δείχνουν να ενδιαφέρονται περισσότερο για το αποτέλεσμα ενός παιχνιδιού ή την επιτυχία σε μία δραστηριότητα, από το να είναι τα παιδιά χαρούμενα και να διασκεδάζουν,
- Είναι αρνητικοί και ασκούν κριτική σε ένα παιδί,
- Χρησιμοποιούν γλώσσα που δεν είναι κατάλληλη - για παράδειγμα συζητάνε την εξωτερική εμφάνιση των κοριτσιών με σεξουαλικό τρόπο,
- Δε σέβονται την ιδιωτική ζωή των παιδιών, για παράδειγμα στα αποδυτήρια ή στα υπνοδωμάτια,

- Δεν ενδιαφέρονται για τα παιδιά - που βρίσκονται και τι κάνουν,
- Δεν συμμορφώνονται με τις οδηγίες και τους κανόνες συμπεριφοράς που ορίζει η οργάνωσή τους,
- Κάνουν χρήση ναρκωτικών ή αλκοόλ ενώ πρέπει να επιβλέπουν παιδιά,
- Καθυστερούν να πάνε τα παιδιά για ιατρική βοήθεια (για παράδειγμα στην περίπτωση ατυχήματος),
- Λένε ότι έχουν δει ένα παιδί να κακοποιείται ή να πληγώνεται ή έχουν ανησυχίες για μια κατάσταση.

Δυναμικές κακοποίησης σε παιδικές κατασκηνώσεις και αθλητικά σωματεία

Η πλειοψηφία των παιδιών επωφελούνται σε μεγάλο βαθμό από την ανάμειξή τους σε αθλητικά σωματεία και παιδικές κατασκηνώσεις. Ωστόσο, τα παιδιά μπορεί να κακοποιηθούν και να υποστούν βλάβη. Τα παιδιά μπορεί να υποστούν βλάβη ή να κακοποιηθούν από επαγγελματίες, εθελοντές, φροντιστές, μέλη της οικογενείας ή άλλα παιδιά. Το θέμα είναι η επίδραση στο παιδί.

Τα παιδιά μπορεί να υποστούν βλάβη με πολλούς τρόπους και συχνά βιώνουν πάνω από ένα τύπο κακοποίησης τη φορά. Υπάρχουν ορισμένες ειδικές καταστάσεις και βλάβες που είναι πιο πιθανό να συμβούν σε αθλητικά σωματεία και παιδικές κατασκηνώσεις. Η αναγνώριση αυτών των καταστάσεων μπορεί να βοηθήσει σε συνδυασμό με την προσπάθεια που θα καταβληθεί, για τη διασφάλιση και την προστασία των παιδιών.

• ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΙ

Σχεδόν όλα τα αθλήματα περιλαμβάνουν κίνδυνο για φυσικό τραυματισμό. Ωστόσο η πίεση επίδοσης μπορεί να σημαίνει ότι τα παιδιά πιέζονται πέρα από τα εύλογα επίπεδα ή το πρότερον για την ηλικία τους και τις δυνατότητές τους. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει ενθάρρυνση των παιδιών να παίξουν ενώ έχουν υποστεί τραυματισμό, προκαλώντας περαιτέρω ζημιιά.

• ΠΙΕΣΗ ΕΠΙΔΟΣΗΣ

Η νίκη είναι σημαντικό κομμάτι των αθλημάτων. Ωστόσο, η πίεση για καλύτερη επίδοση στα παιδιά και η υποβολή τους σε συνθήκες υπερβολικής πίεσης, μπορεί να αποβεί βλαβερή τόσο ψυχολογικά, όσο και φυσικά. Ορισμένες φορές αυτή η πίεση μπορεί

να προέλθει από ενήλικες - αλλά μπορεί επίσης να προέρχεται από το ίδιο το παιδί ή τους συνομήλικους του. Για τα παιδιά, η επίδοση δε θα πρέπει ποτέ να υπερτερεί εις βάρος της διασκέδασης.

• ΦΥΣΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Ορισμένες τοποθεσίες, όπως τα αποδυτήρια, οι ντουζιέρες και η στενή επαφή κατά τη φροντίδα, καθιστούν τα παιδιά ιδιαίτερα ευάλωτα. Αυτές οι τοποθεσίες μπορεί να παρέχουν ευκαιρίες σε άτομα που επιθυμούν να κακοποιήσουν σεξουαλικά ένα παιδί. Σαν γενικός κανόνας, η ιδιωτική ζωή των παιδιών θα πρέπει να γίνεται σεβαστή. Σε περίπτωση που παρέχεται ιατρική, προσωπική φροντίδα ή θεραπεία, τα παιδιά θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν να είναι παρών ένας ενήλικας ή ένα άλλο παιδί που θα επιλέξουν τα ίδια.

• ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ/ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΕΚΤΟΣ

Οι διανυκτερεύσεις (π.χ. στο πλαίσιο των αγώνων εκτός ή/και στα προπονητικά κέντρα), μπορεί να παρέχουν ευκαιρίες σε αυτούς που θέλουν να βλάψουν σεξουαλικά παιδιά. Θα πρέπει να είναι παρόντες πάντα αρκετοί ενήλικες ώστε να διασφαλιστεί η σωστή επίβλεψη. Τουλάχιστον δύο ενήλικες θα πρέπει να είναι πάντα παρόντες όταν εργάζονται με παιδιά, ώστε να αποφευχθούν καταστάσεις όπου λείπουν παιδιά ή έχουν εκτεθεί σε κίνδυνο. Ένας ακόμη παράγοντας που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι η ανάγκη να διασφαλιστεί η ασφάλεια μεταφοράς - για παράδειγμα το ότι τα οχήματα είναι κατάλληλα για κυκλοφορία.

• ΣΤΕΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Πολλά παιδιά αναπτύσσουν στενές σχέσεις και σχέσεις εμπιστοσύνης με ενήλικες που δουλεύουν σε αθλητικά σωματεία και παιδικές κατασκηνώσεις. Οι προπονητές για παράδειγμα μπορεί να είναι σημαντικοί άνθρωποι στις ζωές των παιδιών, ειδικά για παιδιά που δεν έχουν εξίσου καλές σχέσεις με άλλους ενήλικες. Ωστόσο, αυτές οι στενές σχέσεις μπορεί να παρέχουν σε κάποιους την ευκαιρία να βλάψουν παιδιά. Το παιδί ίσως θελήσει να ευχαριστήσει τον ενήλικα. Ή ο ενήλικας είναι άτομο εμπιστοσύνης ή/και με εξουσία και κανείς δε θα πιστέψει ή αμφισβητήσει τις πράξεις του.

Η διασφάλιση της ασφάλειας των παιδιών σημαίνει ότι κανείς δεν είναι "υπεράνω υποψίας". Αυτό ωστόσο δε σημαίνει ότι όλοι είναι ένοχοι. Διασφαλίζει όμως ότι όλοι όσοι εμπλέκονται, παιδιά, γονείς και

ενήλικες έχουν τα ίδια πρότυπα συμπεριφοράς και δεοντολογίας.

- **ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΟΜΑΔΑΣ**

Το να είναι ένα παιδί μέλος μιας ομάδας, είτε πρόκειται για αθλητική ομάδα είτε για ομάδα σε παιδική κατασκήνωση, και η αίσθηση που το συνοδεύει ότι ανήκει κάπου, μπορεί να αποβεί ιδιαίτερος ωφέλιμος για την αυτοεκτίμηση και την προσωπική του αξία.

Η κουλτούρα της ομάδας είναι κλειδί για την εμπειρία μάθησης ενός παιδιού. Αυτή η κουλτούρα πηγάζει αρχικά από τους παίκτες, αλλά επηρεάζεται

Παιδική ανάπτυξη

Το παρόν έχει σκοπό την καθοδήγηση και την ανάδειξη τυπικών "προτύπων" - προφανώς είναι πιθανό να υπάρχει μια γκριζα γραμμή μεταξύ των χρονικών περιόδων που επιτυγχάνονται οι στόχοι και αυτό είναι φυσιολογικό. Ωστόσο, σε περίπτωση που υπάρχει οποιαδήποτε ανησυχία σχετικά με την ανάπτυξη ενός παιδιού, τότε η επαγγελματική καθοδήγηση είναι απαραίτητη.

Παιδιά σχολικής ηλικίας - 6 έως 12 ετών

- Κατανοεί και μπορεί να ακολουθήσει διαδοχικές οδηγίες
- Έναρξη ανάπτυξης δεξιοτήτων σε ομαδικά αθλήματα (ποδόσφαιρο, T-ball, κλπ.)
- Αρχίζει να χάνει τα βρεφικά δόντια και να βγάζει μόνιμα δόντια
- Η ρουτίνα είναι σημαντική στις καθημερινές δραστηριότητες
- Οι δεξιότητες ανάγνωσης αναπτύσσονται περαιτέρω
- Η αναγνώριση από συνομήλικους αρχίζει να αποκτά μεγαλύτερη σημασία
- Τα κορίτσια αρχίζουν να εμφανίζουν τρίχες στις μασχάλες και τρίχες εφηβαίου, ανάπτυξη στήθους
- Εμμηναρχή (1η έμμηνος ρύση) ίσως εμφανιστεί στα κορίτσια

Έφηβοι - 12 έως 18 ετών

- Τα αγόρια εμφανίζουν τρίχες στις μασχάλες, στο στήθος και στην ηβική περιοχή, η φωνή τους αλλάζει και μεγέθυνση όρχεων/πέους

σε μεγάλο βαθμό από τους ενήλικες γύρω τους. Για παράδειγμα, μια ομάδα όπου ένας ενήλικας γνωστοποιεί ότι όλοι θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με σεβασμό και ότι ο εκφοβισμός δεν είναι ανεκτός είναι πιο πιθανό να είναι φιλόξενη και να έχει θετική ατμόσφαιρα.

Ίσως αναπτυχθεί μια ιεραρχία, με τα μεγαλύτερα και τα πιο ισχυρά παιδιά να ασκούν επιρροή πάνω στα υπόλοιπα παιδιά. Αυτό μπορεί να είναι θετικό, αλλά ταυτόχρονα και αρνητικό, και να οδηγήσει σε καταστάσεις εκφοβισμού, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται τα "καψόνια", που τα παιδιά πρέπει να ανεχθούν για να γίνουν αποδεκτά από την ομάδα.

- Τα κορίτσια εμφανίζουν τρίχες στις μασχάλες και στο αιδοίο, ανάπτυξη στήθους, έμμηνος ρύση
- Ενήλικο βάρος, ύψος, σεξουαλική ωριμότητα
- Κατανοούν αφηρημένες έννοιες
- Η αποδοχή και η αναγνώριση από τους συνομήλικους είναι ζωτικής σημασίας.

Η "φυσιολογική" εξερεύνηση της σεξουαλικότητας κατά την παιδική ηλικία⁷ είναι συχνή και αποτελεί μέρος της ανάπτυξης των παιδιών. Τυπικά:

- Είναι περιορισμένης διάρκειας,
- Περιλαμβάνει παιδιά ίδιων ηλικιών,
- Περιλαμβάνει οπτική και αισθητική εξερεύνηση,
- Περιλαμβάνει περιέργεια, όχι εξαναγκασμό,
- Είναι εθελοντικό για κάθε παιδί που συμμετέχει,
- Τα παιδιά κάνουν χαζομάρες και γελάνε όταν εμπλέκονται,
- Τα παιδιά ντρέπονται αν μπει ενήλικας στο δωμάτιο,
- Μειώνεται όταν ζητηθεί στα παιδιά να σταματήσουν.

Σε περίπτωση που συμβεί κάτι ανάλογο στις παιδικές κατασκηνώσεις ή στα αθλητικά σωματεία είναι σημαντικό να χειριστείτε το θέμα με τρόπο που δεν περιλαμβάνει ντροπή σχετικά με το σεξ, αλλά που δίνει έμφαση στο ότι πρόκειται για μια πρόπουσα συμπεριφορά στις παιδικές κατασκηνώσεις ή τα αθλητικά σωματεία.

⁷ Krug E.G. et al (eds) (2002) Παγκόσμια Αναφορά για τη Βία και την Υγεία, Γενεύη: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

Διαχείριση περιστατικών διασφάλισης και ανησυχίες σχετικά με την παιδική προστασία

Κάθε αθλητικό σωματείο ή παιδική κατασκήνωση θα πρέπει να έχει ένα Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού ή την Παιδική Προστασία που θα πρέπει να αποτελεί το πρώτο σημείο επαφής για οποιαδήποτε ανησυχία. Θα πρέπει να ενημερωθούν σε οποιαδήποτε περίπτωση υπάρχει κάποια υποψία ή ένα πραγματικό περιστατικό κακοποίησης ή βλάβης. Το Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού θα πρέπει επίσης να ενημερωθεί σε περίπτωση που υπάρχει οποιαδήποτε ανησυχία όσον αφορά τη συμπεριφορά ενός ενήλικα - για παράδειγμα αν δεν συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας.

Τι σταματάει τους ενήλικες από το να λάβουν δράση για την προστασία/διασφάλιση των παιδιών

Φοβούνται ότι ίσως κάνουν λάθος

- Φοβούνται ότι ίσως η κατάσταση γίνει χειρότερη
- για τα παιδιά αν αναφέρουν κάτι που δε συνέβη
- Δεν θέλουν να μπλέξουν τον συνάδελφο
- Ατομικές αξίες και συμπεριφορά προς την κακοποίηση Π.χ. Αν πιστεύουν ότι ευθύνεται το θύμα/ο επιζών.

- Αμφιβολίες σχετικά με τις πληροφορίες ή εάν λέει την αλήθεια κάποιος άλλος
- Προσωπικό άγχος, έλλειψη υποστήριξης ή πολύ απασχολημένοι
- Αβεβαιότητα σχετικά με τις διαδικασίες του φορέα και τις συνέπειες
- Δεν επιθυμούν να εμπλακούν
- Πιστεύουν ότι ασχολείται κάποιος άλλος με αυτό
- Αβεβαιότητα σχετικά με την εξουσία όταν πρόκειται για εξωτερικούς ανθρώπους για τους οποίους υπάρχουν ανησυχίες (μέσα/δωρητές)

Αν και όλες αυτές οι ανησυχίες είναι έγκυρες, είναι σημαντικό να θυμόμαστε πως αν δεν μιλήσουν τα άτομα και δεν αναφέρουν τους προβληματισμούς τους, κάποιο παιδί θα παραμείνει σε κατάσταση κινδύνου.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΝΗΣΥΧΗΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ	ΤΙ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΝΕΤΕ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΕ. Να είστε ενήμεροι και να μην το αγνοείτε.	Επιχειρήσετε να ερευνήσετε οποιονδήποτε ισχυρισμό κακοποίησης. Ο ρόλος σας είναι να αναγνωρίσετε ενδείξεις πιθανής κακοποίησης ή/και απλώς να δεχθείτε την ιστορία ενός παιδιού.
ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ. Ενεργήστε με ασφάλεια: Βεβαιωθείτε ότι οι πράξεις σας δε θα θέσουν το παιδί σε μεγαλύτερο κίνδυνο. Επίσης, δράστε γρήγορα σε περίπτωση που ανησυχείτε για την ασφάλεια ενός παιδιού.	
ΚΑΤΑΓΡΑΨΤΕ. Σημειώστε τι έχει ειπωθεί ή/και τι είδατε.	
ΑΝΑΦΕΡΕΤΕ στο Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού/για την Παιδική Προστασία το συντομότερο δυνατόν.	Περιορίστε τις ερωτήσεις στο ελάχιστο: Ρωτήστε μόνο όσα είναι απαραίτητα για να καταλάβετε ότι έχετε εύλογη ανησυχία σχετικά και να μπορέσετε να μεταφέρετε τα στοιχεία.
ΑΝΑΤΡΕΞΤΕ - σε περιπτώσεις άμεσου κινδύνου, επικοινωνήστε με τις υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης. Οι αναφορές στις Αρχές Παιδικής Προστασίας γίνονται συνήθως από το Πρόσωπο Αναφοράς για την Παιδική Προστασία.	

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού, τότε θα πρέπει αν γίνει αναφορά:

- Στις τοπικές αρχές παιδικής προστασίας

- Σε περίπτωση που απειλούνται ζωές, στην αστυνομία, ή στις υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ

Εάν ένα παιδί μιλήσει για κακοποίηση (ή ένα άλλο παιδί εκφράσει την ανησυχία του για άλλο παιδί), είναι σημαντικό να απαντήσετε κατάλληλα και με διακριτικότητα. Πρακτικά, αυτό σημαίνει:

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ	ΤΙ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΝΕΤΕ
Ακούστε όλα όσα έχει να σας πει το παιδί	Προβείτε σε κατευθυνόμενες ερωτήσεις, όπως " Αυτό στο έκανε η μαμά/ο μπαμπάς σου;" Διεξάγετε μια έρευνα - συγκεντρώστε όσες πληροφορίες είναι απαραίτητες για να μεταφέρετε στο Πρόσωπο Αναφοράς για τη Διασφάλιση Παιδιού ή την Παιδική Προστασία ή στις Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας.
Καθησυχάστε το παιδί ότι έχει κάνει το σωστό με το να το μοιραστεί με κάποιον	Είστε επικριτικοί ή να αποπάρτε το παιδί ("Γιατί δεν μου το είπες νωρίτερα;")
Παραμείνετε ήρεμοι	Πανικοβληθείτε
Πιστέψτε το παιδί	Εκφράσετε καχυποψία ή να προσπαθήσετε να βρείτε δικαιολογία γιατί συνέβη κάτι τέτοιο
Χρησιμοποιήστε τη γλώσσα που μιλάει το παιδί και εξηγήστε του ότι θα πρέπει να το αναφέρετε σε κάποιο έμπιστο άτομο που μπορεί να βοηθήσει.	Κάνετε υποσχέσεις που δεν μπορείτε να τηρήσετε: Για παράδειγμα, μην υποσχεθείτε ότι δεν θα το πείτε πουθενά
Καταγράψτε τι έχει πει το παιδί	Αντιμετωπίστε τον υπεύθυνο
Λάβετε υποστήριξη για εσάς και το παιδί	Μην κάνετε τίποτα και θεωρήστε ότι κάποιος άλλος θα κάνει κάτι
Ενεργήστε γρήγορα εάν πιστεύετε ότι το παιδί κινδυνεύει να υποστεί βλάβη	Αγγίζετε το παιδί χωρίς άδεια

Αυτό το εγχειρίδιο χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Δικαιωμάτων, Ισότητας και Ιθαγένειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (REC 2014-2020). Το περιεχόμενο αυτού του εγγράφου αντιπροσωπεύει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αποδέχεται καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Terre des hommes

Sprijin copiilor.

Terre des hommes Hellas

Μετεώρων 28, Αθήνα 11631

Τηλ: +30 7510007

Email: grc.office@tdh.ch

<https://tdh-europe.org/our-work/country/greece>